

ЗАКОН О ОСИГУРАЊУ

Глава I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се обављање делатности осигурања у Републици Србији (у даљем тексту: Република), односно услови за оснивање и пословање друштава за осигурање и друштава за реосигурање, обављање послова посредовања у осигурању и реосигурању, обављање послова заступања у осигурању, вршење надзора над обављањем делатности осигурања, заштита права осигураника, уговарача осигурања, корисника осигурања и трећих оштећених лица, као и обављање у Републици делатности осигурања лица из држава чланица Европске уније и страних држава.

Делатност осигурања

Члан 2.

Делатност осигурања чине послови осигурања, укључујући и саосигурање, послови реосигурања, послови посредовања у осигурању и послови заступања у осигурању.

Друштво за осигурање и друштво за реосигурање

Члан 3.

Друштво за осигурање је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова осигурања.

Друштво за реосигурање је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова реосигурања.

Добровољност

Члан 4.

Осигурање имовине и лица је добровољно.

Осигурање имовине и лица је обавезно само у случајевима прописаним законом.

Послови осигурања

Члан 5.

Послови осигурања су закључивање и извршавање уговора о животном и о неживотном осигурању, осим о обавезном социјалном осигурању.

Саосигурање

Члан 6.

Уговор о осигурању може се закључити и с више друштава за осигурање која су се споразумела о заједничком сношењу и расподели ризика (саосигурање).

Друштво за осигурање може саосигуравати ризике само из оних врста осигурања за које је добило дозволу Народне банке Србије.

Друштво за осигурање не може у саосигурање примати ризике изнад самопридржаја утврђеног у складу с чланом 7. овог закона, осим у случају да се ризик изнад самопридржаја реосигура.

Послови реосигурања

Члан 7.

Послови реосигурања су закључивање и извршавање уговора о реосигурању којим се осигурани вишак ризика изнад самопридржаја друштва за осигурање преноси у реосигурање.

Самопридржај друштва за осигурање је део износа уговором преузетих ризика који друштво увек задржава у сопственом покрићу и који може да покрије својим средствима.

Друштво за осигурање је дужно да увек задржи део ризика у самопридржају.

Друштво за осигурање је дужно да обавезе из уговора о осигурању изнад самопридржаја реосигура код друштва за реосигурање из члана 3. став 2. овог закона.

Друштво за реосигурање је дужно да у Републици, односно у иностранству реосигура део ризика који не може покрити својим средствима.

Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана, друштво за осигурање може целокупан ризик осигурања имовине од елементарних непогода (град, мраз и друге опасности и/или природне непогоде какве су земљотрес, поплава и суша), као и осигурања финансијских губитака због лошег времена, да реосигура у Републици, односно у иностранству.

Врсте животних осигурања

Члан 8.

Врсте животних осигурања су:

- 1) осигурање живота, које покрива:
  - (1) осигурање живота за случај доживљења,
  - (2) осигурање живота за случај смрти,
  - (3) осигурање живота за случај смрти и доживљења,

- (4) осигурање живота с повратом премије;
- 2) осигурање за случај венчања и рођења;
- 3) рентно осигурање;
- 4) допунско осигурање уз осигурање живота, које покрива:
  - (1) допунско осигурање од последица незгоде уз животно осигурање,
  - (2) допунско здравствено осигурање уз животно осигурање;
- 5) животна осигурања из тач. од 1) до 3) овог члана везана за јединице инвестиционих фондова;
- 6) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника;
- 7) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини у одређеном периоду.

Врсте неживотних осигурања

Члан 9.

Врсте неживотних осигурања су:

- 1) осигурање од последица незгоде, укључујући и осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, које покрива:
  - (1) уговорену новчану накнаду за случај незгоде,
  - (2) накнаду уговорених трошкова за случај незгоде,
  - (3) комбинацију исплата из подтач. (1) и (2) ове тачке,
  - (4) исплату због последица повреде или оштећења здравља или због смрти путника;
- 2) добровољно здравствено осигурање, које покрива:
  - (1) уговорену новчану накнаду за случај болести,
  - (2) накнаду уговорених трошкова лечења,
  - (3) комбинацију исплата из подтач. (1) и (2) ове тачке;
- 3) осигурање моторних возила, које покрива штете на моторним возилима на сопствени погон, осим шинских возила, и на возилима без сопственог погона, односно које покрива губитак тих возила;
- 4) осигурање шинских возила, које покрива штете на шинским возилима, односно губитак тих возила;
- 5) осигурање ваздухоплова, које покрива штете на ваздухопловима, односно губитак ваздухоплова;
- 6) осигурање пловних објеката, које покрива штете на пловним објектима, односно губитак тих објеката (морских, речних, језерских и каналских);
- 7) осигурање робе у превозу, које покрива штете на роби, односно губитак робе без обзира на врсту превоза;
- 8) осигурање имовине од пожара и других опасности, које покрива штете на имовини које настану услед пожара, експлозије, олује и других природних непогода, атомске енергије, клизања и слегања тла, осим штета које покривају осигурања из тач. од 3) до 7) овог члана;

9) остала осигурања имовине, која покривају штете на имовини настале због лома машина, провалне крађе, лома стакла, града, мраза или других опасности, осим штета које покривају осигурања из тач. од 3) до 8) овог члана;

10) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, које покрива све врсте одговорности због употребе моторних возила на сопствени погон на копну, укључујући и одговорност при транспорту;

11) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, које покрива све врсте одговорности због употребе ваздухоплова, укључујући и одговорност при транспорту;

12) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, које покрива све врсте одговорности због употребе ових објеката, укључујући и одговорност при транспорту;

13) осигурање од опште одговорности за штету, које покрива остале врсте одговорности, осим одговорности из тач. од 10) до 12) овог члана;

14) осигурање кредита, које покрива:

(1) ризик од неплаћања, односно кашњења у плаћању због несолвентности или других догађаја или поступака,

(2) извозне кредите и остале ризике повезане са извозом, трговином и улагањима на домаћем и страном тржишту,

(3) кредите који се исплаћују у ратама,

(4) хипотекарне и ломбардне кредите,

(5) пољопривредне кредите,

(6) остале кредите и зајмове;

15) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника;

16) осигурање финансијских губитака, које покрива финансијске губитке због:

(1) губитка запослења,

(2) недовољних прихода,

(3) лошег времена,

(4) изгубљене добити,

(5) непланираних општих трошкова,

(6) непланираних трошкова пословања,

(7) губитка тржишне вредности,

(8) губитка закупнине, односно прихода,

(9) посредних пословних губитака, осим губитака из подтач. од (1) до (8) ове тачке,

(10) осталих непословних губитака,

(11) осталих финансијских губитака;

17) осигурање трошкова правне заштите, које покрива судске трошкове, трошкове адвоката и друге трошкове поступка;

18) осигурање помоћи на путовању, које покрива помоћ лицима која наиђу на проблеме на путовању, односно у другим случајевима одсутности из пребивалишта или боравишта.

Групе и подгрупе осигурања

Члан 10.

Више врста осигурања, зависно од повезаности ризика, односно интереса који се покривају осигурањем, сврставају се у следеће групе осигурања:

- 1) животна осигурања, која обухватају врсте животних осигурања из члана 8. овог закона;
- 2) неживотна осигурања, која обухватају врсте неживотних осигурања из члана 9. овог закона.

Више врста неживотног осигурања, зависно од повезаности ризика, односно интереса који се покривају осигурањем, сврставају се у следеће подгрупе осигурања:

- 1) осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање, која обухватају врсте осигурања из члана 9. тач. 1) и 2) овог закона;
- 2) осигурање возила, које обухвата врсте осигурања из члана 9. тачка 1) подтачка (4) и тач. 3), 7) и 10) овог закона;
- 3) осигурање пловних објеката и транспорта, које обухвата врсте осигурања из члана 9. тачка 1) подтачка (4) и тач. 4), 6), 7) и 12) овог закона;
- 4) осигурање ваздухоплова, које обухвата врсте осигурања из члана 9. тачка 1) подтачка (4) и тач. 5), 7) и 11) овог закона;
- 5) имовинска осигурања, која обухватају врсте осигурања из члана 9. тач. 8) и 9) овог закона;
- 6) осигурање од одговорности, које обухвата врсте осигурања из члана 9. тач. од 10) до 13) овог закона;
- 7) осигурање кредита и јемства, које обухвата врсте осигурања из члана 9. тач. 14) и 15) овог закона.

Обавезно осигурање у саобраћају

Члан 11.

Обавезно осигурање у саобраћају утврђује се и уређује посебним законом.

Добровољно здравствено осигурање

Члан 12.

Добровољно здравствено осигурање је осигурање којим се, на основу уговора, могу обезбедити права из здравственог осигурања у складу с посебним законом.

Надзор над обављањем делатности осигурања

Члан 13.

Надзор над обављањем делатности осигурања врши Народна банка Србије, у складу са овим законом и законом којим се уређују положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије – ради заштите права и интереса осигураника и других корисника осигурања, која обавља и друге послове прописане овим законом којима доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

Вршењем надзора из става 1. овог члана Народна банка Србије у пословању друштава за осигурање оцењује законитост обављања делатности осигурања, примену система управљања у друштву и правила о управљању ризиком, као и примену правила струке осигурања и актуарске струке, добрих пословних обичаја и пословне етике.

Управни поступак

Члан 14.

Народна банка Србије решењем одлучује о издавању, престанку важења, односно одузимању дозвола и издавању, престанку важења, односно одузимању сагласности из овог закона, о мерама које се изричу у поступку вршења надзора у складу са овим законом и о другим питањима из своје надлежности прописаним законом.

На поступак и радње из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може водити управни спор, а тужба против овог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

У управном спору против решења из става 1. овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

Решење о издавању, односно о одузимању друштву за осигурање дозволе за обављање послова осигурања објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Заштита права и интереса корисника услуге осигурања

Члан 15.

Друштво за осигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона која обављају послове заступања у осигурању на основу претходне сагласности Народне банке Србије (у даљем тексту: правна лица из члана 98. став 2. овог закона) дужни су да обезбеде заштиту права и интереса осигураника, уговорача осигурања, корисника осигурања и трећих оштећених лица (у даљем тексту: корисник услуге осигурања), у складу с прописима, правилима струке и добрим пословним обичајима.

Народна банка Србије посредује у решавању одштетног захтева ради спречавања настанка спора из основа осигурања, поступа по приговору корисника услуге осигурања у вези с радом друштава за осигурање и штити права и интересе тих лица.

Корисник услуге осигурања има право на приговор и заштиту својих права и интереса код Народне банке Србије и у вези с радом друштава за посредовање у осигурању, друштава за заступање у осигурању, заступника у осигурању и правних лица из члана 98. став 2. овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује начин заштите права и интереса корисника услуге осигурања, начин посредовања у решавању одштетних захтева и подношења приговора корисника услуге осигурања, као и поступања по том приговору.

Регистар података

Члан 16.

Народна банка Србије води регистар података о друштвима за осигурање и друштвима за реосигурање којима је издала дозволу за обављање послова осигурања, односно послова реосигурања, с подацима о оснивачима ових друштава, квалификованим имаоцима и члановима управе тих друштава, као и о другим лицима која у складу са овим законом имају право да у Републици обављају те послове.

Народна банка Србије води регистар података о друштвима за посредовање у осигурању, друштвима за заступање у осигурању и заступницима у осигурању којима је издала дозволу за обављање послова посредовања у осигурању, односно послова заступања у осигурању и о другим лицима која у складу са овим законом имају право да у Републици обављају те послове, регистар правних лица из члана 98. став 2. овог закона, регистар овлашћења које је издала овлашћеним посредницима и овлашћеним заступницима, као и регистар овлашћења издатих овлашћеним актуарима.

У регистре из ст. 1. и 2. овог члана уписују се и све промене уписаних података.

Регистри из ст. 1. и 2. овог члана су јавне књиге и воде се у електронском облику, а подаци из тих регистара доступни су на интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе прописује садржину и начин вођења регистара из овог члана, као и начин брисања података из тих регистара.

Забрана употребе појма „осигурање/реосигурање“

Члан 17.

Појам „осигурање/реосигурање“, односно појам изведен из тог појма у свом пословном имену или називу може уписати у регистар надлежног органа и користити у правном промету само лице које је за то добило дозволу Народне банке Србије у складу са овим законом, а друго лице га може уписати у тај регистар, односно користити у правном промету само ако му је то изричито дозвољено другим законом.

Примена закона којим се уређују привредна друштва и других закона

Члан 18.

На друштво за осигурање, друштво за реосигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступника у осигурању примењује се закон којим се уређују привредна друштва, осим ако овим законом није друкчије прописано.

На уговор о осигурању, уговор о реосигурању, уговор о посредовању у осигурању, уговор о посредовању у реосигурању и уговор о заступању у осигурању примењује се закон којим се уређују облигациони односи и одредбе у другим законима које се односе на уговоре у појединим врстама осигурања, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Начела пословања

Члан 19.

Друштво за осигурање, друштво за реосигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступник у осигурању дужни су да своју делатност обављају у складу са законом, општим актима, актима пословне политике, правилима струке осигурања и актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком.

Лица из става 1. овог члана дужна су да послују у складу с начелом опрезног и савесног поступања.

Г л а в а II

ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДРУШТВО ЗА РЕОСИГУРАЊЕ

О д е љ а к 1.

Заједничке одредбе

Обављање послова осигурања и реосигурања

Члан 20.

Послове осигурања, односно реосигурања обавља друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање из члана 3. овог закона.

Послове осигурања/реосигурања не може обављати нико изузев друштва из става 1. овог члана, осим у случају из члана 7. став 6. овог закона.

Друштво за осигурање може обављати послове само оних врста осигурања за које је добило дозволу Народне банке Србије.

Друштво за осигурање се оснива као акционарско друштво или као друштво за узајамно осигурање, а друштво за реосигурање се оснива само као акционарско друштво.

Лице које има седиште, односно пребивалиште у Републици може уговор о осигурању закључити само с друштвом за осигурање из става 1. овог члана.

Закључивање уговора о посредовању у осигурању/реосигурању и уговора о заступању у осигурању

Члан 21.

Друштво за осигурање/реосигурање уговор о посредовању у осигурању/реосигурању и уговор о заступању у осигурању може да закључи само с лицем које је дозволу, односно сагласност за обављање послова посредовања, односно заступања у осигурању добило на основу овог закона.

Друштво за осигурање/реосигурање уговор из става 1. овог члана може да закључи и с лицем које обавља послове из тог става ако су испуњени сви услови из члана 113. овог закона.

*Допунска клаузула***Члан 22.**

Друштво за осигурање које обавља послове животног осигурања може обављати и послове осигурања од прикључне незгоде и послове добровољног здравственог осигурања у делу који покрива трошкове лечења – под условом да се та осигурања односе на лице с којим је закључило неки од уговора о животног осигурању.

Друштво за осигурање је дужно да о уговорима из става 1. овог члана води посебну евиденцију.

Друштво за осигурање које обавља послове осигурања из члана 9. тачка 10) овог закона може, изузетно, обављати и послове осигурања возача и путника од последица несрећног случаја – под условом да се то осигурање односи на возача осигураног возила и лица у том возилу.

Одељак 2.**Акционарско друштво за осигурање/реосигурање***Оснивање и пословно име***Члан 23.**

Акционарско друштво за осигурање може основати једно или више домаћих и страних правних, односно физичких лица (у даљем тексту: оснивачи) под условима из овог закона.

Пословно име акционарског друштва за осигурање садржи ознаку „а.д.о.“.

*Делатност***Члан 24.**

Једно акционарско друштво за осигурање не може истовремено обављати и послове животних и послове неживотних осигурања.

Акционарско друштво за осигурање може обављати послове једне врсте осигурања или послове више врста осигурања у оквиру исте групе осигурања, као и послове заступања у осигурању.

Поред послова из става 2. овог члана, акционарско друштво за осигурање обавља и послове процене ризика и штета, послове посредовања ради продаје и продају осигураних оштећених ствари које му припадају по основу извршавања уговора о осигурању и предузимање мера ради спречавања и отклањања опасности које угрожавају осигурану имовину и лица, а може обављати и друге послове утврђене законом.

Акционарско друштво за реосигурање послове реосигурања обавља као искључиву делатност, и то у свим групама осигурања.

*Изузетак од немогућности истовременог обављања животних
и неживотних осигурања*

Члан 25.

Одредба члана 24. став 1. овог закона не односи се на акционарско друштво за осигурање које на дан ступања на снагу овог закона има дозволу за обављање појединих или свих врста животних осигурања и појединих или свих врста неживотних осигурања.

У случају из става 1. овог члана, друштво из тог става дужно је да:

1) обрачунава и исказује средства осигурања, односно процењује испуњеност услова који се односе на адекватност капитала одвојено за животна а одвојено за неживотна осигурања, на начин прописан овим законом;

2) води пословне књиге и у финансијским извештајима одвојено исказује приходе (посебно премије, накнаде реосигураваача и приходе од инвестиционе активности), расходе (посебно накнаде штета и уговорених износа, повећања резервисања, премије реосигурања, друге пословне расходе, расходе по основу инвестиционе активности и трошкове спровођења осигурања) и резултате за животна и неживотна осигурања, у складу с чланом 142. овог закона;

3) посебно формира инвестициони портфолио и управља њиме, односно средства активе утврђује посебно за животна а посебно за неживотна осигурања, као и изворе тих средстава (капитал и обавезе).

Друштво из става 1. овог члана дужно је да на начин из става 2. овог члана трајно разграничи имовину која припада животним осигурањима од оне која припада неживотним осигурањима, као и припадајући капитал и обавезе, тако да обезбеди одвојено управљање имовином која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања, припадајућим капиталом и обавезама, с тим да средства и њихове изворе не пребацује из једне групе осигурања у другу.

Изузетно од става 3. овог члана, надлежни орган друштва за осигурање из става 1. овог члана, у случају да у једној групи осигурања нису испуњени услови који се односе на адекватност капитала прописани овим законом, може донети одлуку о трајном пребацивању капитала и припадајуће имовине у ту групу осигурања из друге групе ако се тим пребацивањем не угрожава испуњеност ових услова у другој групи осигурања.

Народна банка Србије даје претходну сагласност на одлуку из става 4. овог члана на основу процене њеног очекиваног утицаја на солвентност друштва за осигурање и његову могућност да испуњава обавезе по основу осигурања из обе групе осигурања.

Разграничење општих и заједничких прихода и расхода у пословању друштва из става 1. овог члана врши се сразмерно оствареној премији осигурања, броју закључених уговора о осигурању, броју и износу ликвидираних и исплаћених штета, односно комбинацијом тих критеријума, с тим што друштво мора изабрати ове критеријуме и ближе уредити њихову примену поштујући начело сталности.

Друштво из става 1. овог члана ближе уређује начин извршења обавеза из става 2. овог члана актима из члана 138. став 2. овог закона.

*Заједничко обављање послова***Члан 26.**

Акционарско друштво за осигурање које обавља послове животних осигурања и акционарско друштво за осигурање које обавља послове неживотних осигурања, кад су акционари оба друштва исти, могу заједнички обављати:

- 1) послове закључивања уговора о осигурању;
- 2) промотивне активности и сродне послове маркетинга;
- 3) опште, кадровске и административно-техничке послове.

Сматра се да друштва из става 1. овог члана имају исте акционаре ако исти акционари имају контролно учешће у оба ова друштва.

Друштва из става 1. овог члана споразумно уређују начин обављања послова из тог става и о томе обавештавају Народну банку Србије.

*Основни капитал***Члан 27.**

Основни капитал акционарског друштва за осигурање/реосигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа, и то за:

1) животна осигурања	3.200.000 евра;
2) поједине врсте неживотних осигурања, осим врста осигурања из члана 9. тач. од 10) до 15) овог закона	2.200.000 евра;
3) све врсте неживотних осигурања или врсте осигурања из члана 9. тач. од 10) до 15) овог закона	3.200.000 евра;
4) реосигурање	3.200.000 евра.

При оснивању друштва из става 1. овог члана, новчани део основног капитала чини 100% износа из тог става, који се обрачунава по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Друштво из става 1. овог члана је дужно да у свом пословању одржава основни капитал у висини прописаној у том ставу.

О д е љ а к 3.**Учешће и повезана лица***Учешће и блиска повезаност***Члан 28.**

Једно лице има учешће у другом лицу, у смислу овог закона, ако има непосредно или посредно право или могућност да остварује право гласа у том другом лицу, односно да поседује власништво у његовом капиталу или могућност ефективног вршења утицаја на управљање тим лицем или на његову пословну политику.

Квалификовано учешће постоји кад једно лице има непосредно или посредно право или могућност да оствари 10% или више гласачких права у правном лицу, односно непосредно или посредно власништво над 10% или више његовог капитала или могућност ефективног вршења утицаја на управљање тим правном лицем или на његову пословну политику.

Значајно учешће постоји кад једно лице има непосредно или посредно право или могућност да оствари 20% или више гласачких права у правном лицу, односно непосредно или посредно власништво над 20% или више његовог капитала или могућност ефективног вршења значајног утицаја на управљање тим правном лицем или на његову пословну политику.

Контролно учешће постоји кад једно лице има непосредно или посредно право или могућност да оствари 50% или више гласачких права у правном лицу, односно непосредно или посредно власништво над 50% или више његовог капитала или могућност именовања натполовичне већине чланова органа управљања или надзора тог правног лица или могућност ефективног вршења контролног утицаја на управљање тим правним лицем или на његову пословну политику.

Блиска повезаност је однос у коме су два или више физичких или правних лица повезана значајним или контролним учешћем или постоји трајна повезаност тих лица с трећим лицем на основу контролног учешћа.

Посредно учешће постоји кад лице које нема непосредно власништво у правном лицу има могућност да ефективно оствари учешће у управљању тим правним лицем, односно у његовом капиталу користећи власништво које друго лице има непосредно у том правном лицу.

Забрана узајамног учешћа

Члан 29.

Друштво за осигурање, друштво за реосигурање, друштво за посредовање у осигурању и друштво за заступање у осигурању не могу узајамно имати учешће у смислу члана 28. став 1. овог закона.

Повезана лица

Члан 30.

Повезана лица, у смислу овог закона, јесу лица која су међусобно повезана управљањем, капиталом или на други начин ради постизања заједничких пословних циљева, тако да пословање или резултати пословања једног лица могу битно да утичу на пословање, односно резултате пословања другог лица.

Повезаним лицима из става 1. овог члана сматрају се нарочито:

- 1) два или више правних или физичких лица која су повезана тако да једно од њих има учешће у другом правном лицу;
- 2) два или више правних или физичких лица међу којима не постоји однос из тачке 1) овог става, али постоји могућност да се, услед погоршања или побољшања финансијског положаја једног лица, погорша или побољша финансијски положај другог или других лица а Народна банка Србије процени да постоји и могућност преноса губитка или добити;
- 3) правно и физичко лице који су повезани тако да је физичко лице пуномоћник правног лица;
- 4) два или више правних и физичких лица која су повезана тако да је физичко лице члан органа управљања или надзора другог/других правних лица;

5) два или више правних и физичких лица која су повезана тако да су чланови породице физичког лица чланови органа управљања или надзора другог/других правних лица;

6) чланови породице физичких лица која су чланови органа управљања или надзора или лица с посебним овлашћењима и одговорностима једног правног лица а истовремено су и чланови органа управљања или надзора или лица с посебним овлашћењима и одговорностима другог/других правних лица.

Лица повезана са акционарским друштвом за осигурање су:

- 1) чланови групе друштва у којој је то друштво;
- 2) чланови управе друштва, чланови органа управљања члана групе друштва у којој је то друштво, као и чланови породице ових лица;
- 3) лица са учешћем у овом друштву и у лицима која су чланови групе друштва у којој је то друштво, као и чланови породице ових лица;
- 4) правна лица у којима лица из тач. 2) и 3) овог става имају контролно учешће.

Ако је овим законом одређено да акционарско друштво за осигурање не може улагати у одређено правно лице, односно да правно лице не може улагати у акционарско друштво за осигурање – та забрана се односи на непосредна и посредна улагања.

Одељак 4.

Квалификовано учешће

Претходна сагласност за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 31.

Лице које намерава да стекне квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање или га увећа тако да стекне или да прелази 20%, 30% или 50% гласачких права или основног капитала у овом друштву, односно тако да постане матично друштво тог друштва – дужно је да затражи претходну сагласност Народне банке Србије за ово стицање, односно увећање.

Сагласност из става 1. овог члана Народна банка Србије издаје решењем, којим се утврђује да је лице из тог става дужно да квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање стекне, односно увећа најкасније у року од годину дана од дана доношења овог решења.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице из тог става не стекне, односно не увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање у року из става 2. овог члана.

Лице које је добило сагласност из става 1. овог члана дужно је да обавести Народну банку Србије о сваком стицању/увећању квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање – најкасније у року од осам дана од дана тог стицања/увећања.

Услови за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 32.

Лице које намерава да стекне/увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање у складу с чланом 31. став 1. овог закона мора да испуњава следеће услове:

- 1) да има добру пословну репутацију;

2) да обезбеди да лица која ће водити послове друштва за осигурање након тог стицања/увећања имају добру пословну репутацију и одговарајуће искуство;

3) да је његово финансијско стање задовољавајуће, посебно с обзиром на послове које друштво обавља;

4) да вршење надзора над друштвом у складу са овим законом неће бити онемогућено или знатно отежано због његове блиске повезаности с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, нити ће бити онемогућена или знатно отежана размена података између надлежних органа;

5) да се може утврдити непосредно или посредно власништво других лица у том лицу, као и свако непосредно или посредно власништво тог лица у другим лицима, односно да блиска повезаност друштва за осигурање с другим лицима по основу тог стицања/увећања не може угрозити стабилност и сигурност пословања друштва;

6) да не постоји основана сумња да се у вези са намераваним стицањем/увећањем врши или покушава вршити прање новца или финансирање тероризма у смислу одредаба закона који уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма, односно да намеравано стицање/увећање може увећати ризик таквог поступања;

7) да је могуће утврдити извор средстава и разлоге за то стицање/увећање.

Народна банка Србије прописује ближе услове за стицање, односно увећање квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање, као и доказе, документацију и податке које је лице из става 1. овог члана дужно да достави уз захтев за добијање сагласности из члана 31. овог закона.

Захтев за добијање претходне сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 33.

О захтеву за добијање сагласности из члана 31. овог закона Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

При одлучивању о захтеву из става 1. овог члана, а ради обезбеђивања стабилног и сигурног пословања акционарског друштва за осигурање и узимајући у обзир вероватни утицај предложеног стицаоца на ово друштво – Народна банка Србије, на основу испуњености услова из члана 32. овог закона, утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у том друштву, као и финансијску оправданост тог стицања.

Ако Народна банка Србије о захтеву из става 1. овог члана не одлучи у прописаном року, сматра се да је сагласност из тог става дата.

У случају из става 3. овог члана, Народна банка Србије је дужна да, ако подносилац захтева из тог става то тражи, у року од осам дана од дана пријема овог захтева, изда решење којим се утврђује да је лице које је поднело тај захтев истеком прописаног рока стекло захтевану сагласност.

При оцени захтева из става 1. овог члана, лица која су блиско повезана посматрају се као једно лице.

Народна банка Србије не може да условљава износ ни проценат у вези с квалификованим учешћем које се стиче, нити може да испитује намеравано стицање према економским потребама тржишта.

Ако је лице поднело захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања, о захтеву из става 1. овог члана одлучује се у поступку одлучивања о захтеву за издавање ове дозволе.

Кад Народна банка Србије разматра два или више захтева за стицање/увећање квалификованог учешћа у истом акционарском друштву за осигурање, дужна је да се према подносиоцима ових захтева равноправно односи.

Одбијање захтева за добијање претходне сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 34.

Народна банка Србије одбиће захтев за добијање сагласности из члана 31. овог закона ако утврди:

- 1) да су документација и подаци који су поднети непотпуни;
- 2) да подносилац захтева не испуњава најмање један од услова из члана 32. овог закона;
- 3) да би, због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, вршење надзора над акционарским друштвом за осигурање у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 4) да би, узимајући у обзир прописе стране државе који се примењују на лица с којима је подносилац захтева блиско повезан и начин примене тих прописа, вршење надзора над акционарским друштвом за осигурање у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 5) да би, због пословних активности подносиоца захтева које нису повезане са обављањем делатности осигурања, стабилност и сигурност пословања акционарског друштва за осигурање биле угрожене или би, због тих активности, вршење надзора над тим друштвом у складу са овим законом било знатно отежано.

Лице коме је одбијен захтев из става 1. овог члана не може поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Сарадња са страним надзорним органима

Члан 35.

Кад је подносилац захтева за добијање сагласности из члана 31. овог закона лице из финансијског сектора које има седиште, односно пребивалиште у иностранству – Народна банка Србије сарађује са страним надзорним органима ради утврђивања да ли је то лице под редовним надзором у матичној држави и да ли поштује прописе те државе, односно испуњава услове прописане чланом 32. овог закона.

Отуђење/умањење квалификованог учешћа

Члан 36.

Ако лице које је добило сагласност из члана 31. овог закона намерава да у потпуности отуђи стечено квалификовано учешће у друштву за осигурање, односно да га умањи испод висине за коју је добило ту сагласност – дужно је да о томе претходно писмено обавести Народну банку Србије, уз навођење висине преосталог учешћа у акционарском друштву за осигурање.

Правне последице недозвољеног стицања/увећања квалификованог учешћа

Члан 37.

Ако лице стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање у висини или преко нивоа прописаног у члану 31. став 1. овог закона, односно тако да постане матично друштво овог друштва без претходне сагласности Народне банке Србије – Народна банка Србије ће решењем наложити овом лицу да отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће у том друштву, у року који не може бити дужи од три месеца од дана доношења овог решења.

Након доношења решења из става 1. овог члана, лице из тог става више не може непосредно или посредно да остварује гласачка права у акционарском друштву за осигурање, право на дивиденду или друга права која проистичу из стеченог или увећаног квалификованог учешћа, нити може да утиче на управљање овим друштвом или на пословну политику тог друштва.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да обезбеди да, након доношења решења из става 1. овог члана, лице из става 2. овог члана не остварује права у друштву за осигурање из тог става, односно да не може да утиче на управљање овим друштвом или на пословну политику тог друштва.

Ако лице из става 1. овог члана не отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће на начин и у року утврђеним у решењу из тог става, правни посао на основу кога је стечено, односно увећано квалификовано учешће ништав је.

Народна банка Србије решење из става 1. овог члана доставља регистру надлежног органа, Комисији за хартије од вредности и Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности.

Обавеза акционарских друштава за осигурање да достављају информације

Члан 38.

Ако акционарско друштво за осигурање сазна о стицању или отуђивању учешћа у свом капиталу које ће довести до тога да то учешће пређе ниво прописан чланом 31. став 1. овог закона или падне испод тог нивоа, о томе без одлагања обавештава Народну банку Србије.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да најмање једном годишње, као и на њен захтев, Народну банку Србије обавести о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у овом друштву, уз навођење висине тог учешћа.

Обавеза правних лица с квалификованим учешћем да достављају информације

Члан 39.

Правна лица с квалификованим учешћем у акционарском друштву за осигурање која имају сагласност из члана 31. овог закона дужна су да Народној банци Србије доставе податке и информације о новоименованим члановима органа управљања тих лица, о лицима која у тим правним лицима стекну квалификовано учешће или с њима постану блиско повезана, као и о свакој статусној промени – најкасније у року од 30 дана од дана њиховог именовања, односно стицања тог својства, односно од дана сазнања о будућој статусној промени.

Народна банка Србије може од лица из става 1. овог члана тражити да јој доставе и друге информације које се односе на њих саме и/или на лица с којима су блиско повезана а значајне су за

разјашњење или тумачење података и информација из тог става или за утврђивање да ли су промењени услови под којима је Народна банка Србије одобрила стицање, односно увећање квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање.

Мере према квалификованом имаоцу

Члан 40.

Ако Народна банка Србије утврди да лице које је стекло, односно увећало квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање утиче на то друштво супротно начелима пословања из члана 19. овог закона, може овом лицу наложити привремену меру ради окончања таквог поступања, укључујући и ограничење остваривања права гласа по основу квалификованог учешћа.

О мери из става 1. овог члана Народна банка Србије обавештава регистар надлежног органа, ради уписа забележбе о тој мери.

Одузимање сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа

Члан 41.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање ако утврди:

- 1) да је лице које има квалификовано учешће наведену сагласност добило на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) да лице које има квалификовано учешће више не испуњава најмање један од услова из члана 32. овог закона;
- 3) да лице које има квалификовано учешће увећа то учешће без претходне сагласности Народне банке Србије, преко нивоа за који је потребна ова сагласност;
- 4) да лице које има квалификовано учешће може угрозити стабилно и сигурно пословање друштва.

Народна банка Србије ће решењем из става 1. овог члана лицу коме је одузета сагласност из тог става наложити да отуђи квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање у року који не може бити дужи од три месеца од дана доношења тог решења.

На права и обавезе лица из става 2. овог члана, обавезе акционарског друштва за осигурање и достављање решења из тог става сходно се примењују одредбе члана 37. ст. 2, 3. и 5. овог закона.

Одељак 5.**Дозвола за обављање послова осигурања,
оснивачка скупштина и упис у регистар*****1. Дозвола за обављање послова осигурања******Захтев за издавање дозволе за рад*****Члан 42.**

Захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања (у даљем тексту: дозвола за рад) подносе оснивачи акционарског друштва за осигурање.

Осниваче акционарског друштва за осигурање у поступку добијања дозволе за рад могу заступати лица која они за то овласте.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивачи акционарског друштва за осигурање подносе:

- 1) оснивачки акт друштва;
- 2) предлог статута друштва;
- 3) доказ да оснивачи располажу износом новчаног дела основног капитала који је прописан чланом 27. овог закона;
- 4) пословни план друштва;
- 5) предлоге аката пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 2) до 10) овог закона, с мишљењем овлашћеног актуара на предлоге ових аката из тач. од 2) до 5) тог става и услове осигурања за обавезна осигурања у саобраћају с мишљењем овлашћеног актуара, ако ће друштво обављати та осигурања;
- 6) предлог како ће се успоставити систем управљања у друштву утврђен овим законом;
- 7) списак акционара и податке о акционарима који стичу квалификовано учешће у друштву, о висини њиховог учешћа и о лицима која су блиско повезана с будућим квалификованим имаоцима, са описом начина повезаности из члана 30. овог закона;
- 8) податке и доказе о испуњености услова утврђених чланом 32. овог закона на основу којих се утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у друштву и финансијска оправданост предложеног стицања;
- 9) податке о предложеним члановима управе друштва, с подацима и доказима о томе да ова лица имају добру пословну репутацију и одговарајуће стручне квалификације, знање и искуство и доказима о испуњености других услова из члана 62. овог закона;
- 10) име и презиме лица које ће обављати послове овлашћеног актуара, с подацима и доказима о испуњености услова из члана 62. ст. од 1. до 4. овог закона;
- 11) доказ о потребној организационој, кадровској и техничкој оспособљености друштва.

Народна банка Србије може захтевати да јој, ради одлучивања о захтеву из става 1. овог члана, оснивачи акционарског друштва за осигурање доставе и друге податке и документацију.

Народна банка Србије ближе прописује шта се сматра потребном организационом, кадровском и техничком оспособљеношћу акционарског друштва за осигурање, као и садржину доказа, документације и података из става 3. овог члана.

*Пословни план***Члан 43.**

Пословни план акционарског друштва за осигурање мора да садржи:

- 1) основе пословне политике;
- 2) групу осигурања или врсту осигурања које ће друштво обављати а за које се издаје дозвола за рад, с приказом структуре и природе ризика који се покривају и будућих обавеза по том основу;
- 3) програм предвиђеног реосигурања;
- 4) процену захтеване маргине солвентности,
- 5) процену елемената гарантне резерве, односно испуњености услова који се односе на адекватност капитала, у складу са одредбама овог закона;
- 6) планирани износ трошкова оснивања и начин покрића тих трошкова;
- 7) елаборат о очекиваним резултатима пословања за трогодишњи период, а нарочито очекивани приход од премија, очекивани расход по основу штета, предрачун трошкова спровођења осигурања са очекиваном структуром тих трошкова, пројекцију биланса стања, а посебно пројекцију имовине која ће служити за покриће обавеза по основу осигурања, уз процену ликвидности.

Елаборат из става 1. тачка 7) овог члана садржи и мишљење овлашћеног актуара у делу који се односи на то да ли очекивана премија акционарског друштва за осигурање обезбеђује трајно испуњење обавеза по основу уговора о осигурању.

Акционарско друштво за осигурање које обавља послове осигурања из члана 9. тачка 18) овог закона, у оквиру испуњавања обавезе утврђене у ставу 1. тачка 6) овог члана, приказује и опис ресурса потребних за испуњење обавеза, односно начин испуњења обавеза за ту врсту осигурања.

*Издавање дозволе за рад***Члан 44.**

Дозвола за рад издаје се за обављање једне или више врста осигурања којима ће се бавити акционарско друштво за осигурање.

О захтеву за издавање дозволе за рад Народна банка Србије одлучује решењем – у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

У диспозитиву решења из става 2. овог члана изричито се наводе врсте осигурања за које се издаје дозвола за рад, а ако се решење издаје за све врсте осигурања из једне групе, односно подгрупе осигурања – у диспозитиву се наводи само та група, односно подгрупа осигурања.

*Одбијање захтева за издавање дозволе за рад***Члан 45.**

Народна банка Србије ће одбити захтев за издавање дозволе за рад акционарском друштву за осигурање:

- 1) ако су документација и подаци које подносилац захтева поднесе непотпуни;

- 2) ако подносилац захтева није доказао да располаже износом новчаног дела основног капитала који је прописан чланом 27. овог закона;
- 3) ако оснивачки акт и/или предлог статута друштва нису у складу са законом и другим прописом;
- 4) ако пословни план друштва, предлози аката пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 2) до 10) овог закона, односно предложени систем управљања у друштву нису одговарајући;
- 5) ако лица која стичу квалификовано учешће у друштву не испуњавају услове прописане овим законом;
- 6) ако би, због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима или због структуре групе друштава којој то лице припада, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 7) ако би, узимајући у обзир прописе стране државе који се примењују на лица с којима је подносилац захтева блиско повезан и начин примене тих прописа, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано;
- 8) ако би, због пословних активности подносиоца захтева које нису повезане са обављањем делатности осигурања, стабилност и сигурност пословања друштва биле угрожене или би, због тих активности, вршење надзора над друштвом у складу са овим законом било знатно отежано;
- 9) ако предложени чланови управе друштва не испуњавају услове прописане овим законом;
- 10) ако није достављено име и презиме лица које ће обављати послове овлашћеног актуара и прописани подаци и докази о испуњености услова за то лице;
- 11) ако није обезбеђена потребна организациона, кадровска и техничка оспособљеност друштва.

Ако Народна банка Србије одбије захтев за издавање дозволе за рад, дужна је да наведе разлоге за то одбијање.

Оснивач акционарског друштва за осигурање коме је захтев за издавање дозволе за рад одбијен не може поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Промена дозволе за рад

Члан 46.

Акционарско друштво за осигурање, ради обављања било које врсте осигурања која није наведена у дозволи за рад, односно за престанак обављања оне врсте осигурања за коју има дозволу за рад – подноси Народној банци Србије захтев за промену дозволе за рад.

На промену дозволе за рад у смислу става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. од 42. до 45. овог закона.

У случају из става 1. овог члана, издаје се нова дозвола за рад, чиме дотадашња дозвола за рад престаје да важи.

Престанак важења дозволе за рад

Члан 47.

Дозвола за рад издата акционарском друштву за осигурање престаје да важи:

- 1) ако се оснивачка скупштина друштва не одржи у прописаном року;

- 2) ако оснивачи друштва, у року од 30 дана од дана добијања дозволе за рад, не поднесу пријаву за упис у регистар надлежног органа;
- 3) ако друштво не отпочне пословање у року од једне године од дана уписа у регистар надлежног органа;
- 4) ако друштво не обавља послове осигурања дуже од шест месеци непрекидно;
- 5) преносом целог портфеља осигурања на друго акционарско друштво за осигурање;
- 6) статусном променом друштва;
- 7) даном доношења решења Народне банке Србије о давању сагласности за спровођење добровољне ликвидације друштва;
- 8) одузимањем дозволе за рад.

У случајевима из става 1. овог члана, Народна банка Србије доноси решење о престанку важења дозволе за рад.

Акционарско друштво за осигурање не може закључивати нове уговоре о осигурању:

- 1) у случају из става 1. тач. 3) и 4) овог члана – од дана уручења решења из става 2. овог члана;
- 2) у случају из става 1. тач. 5) и 6) овог члана – од дана кад друштво од Народне банке Србије добије сагласност за пренос портфеља осигурања, односно за статусну промену;
- 3) у случају из става 1. тачка 7) овог члана – од дана доношења одлуке о ликвидацији друштва;
- 4) у случају из става 1. тачка 8) овог члана – од дана доношења решења о одузимању друштву дозволе за рад.

2. Оснивачка скупштина

Члан 48.

Оснивачка скупштина акционарског друштва за осигурање одржава се после пријема решења Народне банке Србије о издавању друштву дозволе за рад, и то најкасније у року од 30 дана од дана пријема тог решења.

Оснивачку скупштину акционарског друштва за осигурање чине оснивачи тог друштва.

Оснивачи акционарског друштва за осигурање право гласа на оснивачкој скупштини остварују сразмерно висини свог улога.

Оснивачка скупштина двотрећинском већином гласова оснивача акционарског друштва за осигурање:

- 1) доноси статут друштва;
- 2) утврђује пословну политику и пословни план друштва;
- 3) бира чланове надзорног одбора друштва;
- 4) доноси опште акте, акте пословне политике и друге акте значајне за почетак рада и пословања друштва;
- 5) прихвата процену вредности неновчаних улога;
- 6) утврђује највећи износ трошкова оснивања кад ти трошкови падају на терет друштва.

Оснивачи друштва за осигурање дужни су да акте усвојене на седници оснивачке скупштине доставе Народној банци Србије у року од пет дана од дана одржавања те седнице.

3. Упис у регистар

Члан 49.

Оснивачи акционарског друштва за осигурање дужни су да пријаву за упис друштва у регистар надлежног органа поднесу у року од 30 дана од дана пријема решења Народне банке Србије о издавању дозволе за рад.

Уз пријаву из става 1. овог члана подноси се и решење из тог става, као и решење Народне банке Србије о давању претходне сагласности за обављање функције члана управе акционарског друштва за осигурање.

Акционарско друштво за осигурање стиче својство правног лица уписом у регистар надлежног органа.

Акционарско друштво за осигурање дужно је да решење о упису у регистар надлежног органа достави Народној банци Србије у року од седам дана од дана пријема тог решења.

О д е љ а к 6.

Организација и начин управљања акционарским друштвом за осигурање

Органи акционарског друштва за осигурање

Члан 50.

Органи акционарског друштва за осигурање су:

- 1) скупштина,
- 2) надзорни одбор,
- 3) извршни одбор.

На питања која се односе на органе акционарског друштва за осигурање примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

а) С к у п ш т и н а

Члан 51.

Скупштину акционарског друштва за осигурање чине акционари тог друштва (у даљем тексту: акционари).

Право гласа акционари остварују непосредно или преко својих представника.

Статутом акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: статут) не може се акционарима који имају 1% или више акција с правом гласа онемогућити непосредно вршење права гласа.

Делокруг скупштине

Члан 52.

Скупштина акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: скупштина) одлучује о:

- 1) изменама статута;

- 2) повећању или смањењу основног капитала друштва, као и о свакој емисији хартија од вредности;
- 3) броју одобрених акција;
- 4) променама права или повластица било које класе акција;
- 5) статусним променама и променама правне форме друштва;
- 6) стицању имовине велике вредности и располагању њоме;
- 7) расподели добити и покрићу губитака друштва;
- 8) усвајању финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о спровођењу политике саосигурања и реосигурања, као и извештаја ревизора о обављеној ревизији финансијских извештаја;
- 9) усвајању извештаја надзорног одбора друштва;
- 10) утврђивању дугорочног плана финансијске консолидације;
- 11) именовању и разрешењу чланова надзорног одбора друштва;
- 12) утврђивању накнада чланова надзорног одбора друштва;
- 13) избору друштва за ревизију и накнади за обављање ревизије;
- 14) другим питањима у складу са законом и статутом.

Скупштина не може доношење одлука из става 1. овог члана да пренесе на други орган акционарског друштва за осигурање.

Седнице скупштине

Члан 53.

Седнице скупштине одржавају се најмање једном годишње.

Народна банка Србије може захтевати да се одређена питања уврсте у дневни ред заседања скупштине.

Представник Народне банке Србије може присуствовати седници скупштине и може се на тој седници обраћати акционарима.

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање обавештава Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду седнице скупштине у року предвиђеном за обавештавање скупштине, и, након одржане седнице, доставља јој копију записника с те седнице.

б) Надзорни одбор

Члан 54.

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање чине најмање три члана, укључујући и председника.

Најмање једну трећину чланова надзорног одбора чине лица независна од акционарског друштва за осигурање (независни члан надзорног одбора).

На независног члана надзорног одбора сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

*Делокруг надзорног одбора***Члан 55.**

Надзорни одбор акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: надзорни одбор):

- 1) утврђује пословне циљеве, пословну стратегију и годишњи план пословања друштва и надзире њихово остваривање;
- 2) именује и разрешава чланове извршног одбора друштва;
- 3) именује и разрешава овлашћеног актуара;
- 4) надзире рад чланова извршног одбора друштва;
- 5) установљава рачуноводствене политике друштва и изјашњава се о актима пословне политике друштва;
- 6) разматра и даје мишљење са образложењем на финансијске извештаје, годишњи извештај о пословању и извештај о спровођењу политике саосигурања и реосигурања са мишљењем овлашћеног актуара и подноси их скупштини на усвајање;
- 7) даје и опозива прокуру;
- 8) сазива седнице скупштине и утврђује предлог дневног реда;
- 9) издаје одобрене акције ако је за то овлашћен статутом или одлуком скупштине;
- 10) утврђује емисиону цену акција и других хартија од вредности, у складу са законом;
- 11) утврђује тржишну вредност акција, у складу са законом;
- 12) доноси одлуку о стицању сопствених акција, у складу са законом;
- 13) доноси одлуку о расподели међудивиденди акционарима у случајевима предвиђеним законом;
- 14) одређује накнаду за рад чланова извршног одбора и изјашњава се о политици зарада и осталих примања у друштву;
- 15) даје сагласност члановима извршног одбора друштва за предузимање послова или радњи у складу са законом, статутом, одлуком скупштине и одлуком надзорног одбора;
- 16) успоставља систем интерних контрола и утврђује стратегије за управљање ризицима;
- 17) доноси правилник о раду интерне ревизије;
- 18) усваја план рада интерне ревизије;
- 19) обезбеђује да правни послови закључени са акционарима, повезаним лицима и другим лицима која имају дужност према друштву не буду неповољнији по то друштво од истих послова закључених по тржишним условима;
- 20) предлаже скупштини друштво за ревизију и разматра извештаје ревизора о обављеној ревизији финансијских извештаја, као и извештаје интерног ревизора;
- 21) обавештава Народну банку Србије и друге надлежне органе о утврђеним неправилностима;
- 22) разматра налазе Народне банке Србије у поступку надзора над обављањем делатности осигурања, односно других надзорних и инспекцијских органа у поступку контроле пословања друштва;
- 23) обавља друге послове у складу са законом, статутом и одлукама скупштине.

Надзорни одбор је одговоран за успостављање система управљања ризицима у акционарском друштву за осигурање и за надзор над тим системом, а дужан је и да обезбеди да извршни одбор

овог друштва идентификује ризике којима је то друштво изложено, као и да контролу тих ризика врши у складу са одобреним стратегијама и процедурама.

Седнице надзорног одбора

Члан 56.

Седнице надзорног одбора одржавају се најмање једном у три месеца.

Ако Народна банка Србије оцени да је потребно, представник Народне банке Србије може присуствовати седници надзорног одбора и обрађати се његовим члановима.

Надзорни одбор обавештава Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду своје седнице у року предвиђеном за обавештавање чланова надзорног одбора.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да, уз годишњи извештај о пословању друштва, Народној банци Србије достави и извештај о укупном броју одржаних седница надзорног одбора и месту њиховог одржавања.

в) Извршни одбор

Члан 57.

Извршни одбор акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: извршни одбор) чине најмање два члана, укључујући и председника.

Председник извршног одбора представља и заступа акционарско друштво за осигурање.

При закључивању правних послова и предузимању правних радњи из свог делокруга, председник извршног одбора дужан је да обезбеди потпис једног члана извршног одбора.

Члан извршног одбора не може имати заменике.

Надлежност извршног одбора

Члан 58.

Извршни одбор води послове акционарског друштва за осигурање и врши дневни надзор над активностима запослених у том друштву.

Извршни одбор:

- 1) обезбеђује законитост рада друштва;
- 2) одговара за тачност пословних књига и финансијских извештаја друштва;
- 3) примењује пословне циљеве и пословну стратегију друштва на начин утврђен пословним планом, односно годишњим планом пословања, а даје и смернице за ново пословно планирање;
- 4) доноси акта пословне политике друштва;
- 5) одлучује о инвестиционој политици, као и о задуживању друштва у границама које утврди надзорни одбор, у складу с прописима;
- 6) спроводи систем интерних контрола и стратегије за управљање ризицима;
- 7) усваја процедуре за идентификовање, мерење, праћење и процену ризика, као и за управљање ризицима, анализира ефикасност њихове примене и о тим активностима извештава надзорни одбор;
- 8) усваја и спроводи процедуре за решавање одштетних захтева;

- 9) обезбеђује сигурност и редовно праћење информационог система друштва;
- 10) обавештава надзорни одбор о свим поступањима која нису усклађена с прописима и другим актима друштва;
- 11) подноси надзорном одбору тромесечне извештаје и годишњи извештај о пословању, као и финансијске извештаје друштва;
- 12) спроводи одлуке скупштине и надзорног одбора;
- 13) одлучује о питањима која нису у надлежности скупштине и надзорног одбора;
- 14) обавља друге послове у складу са законом, статутом, одлукама скупштине и одлукама надзорног одбора.

Управа акционарског друштва за осигурање

Члан 59.

Управу акционарског друштва за осигурање (у даљем тексту: управа), у смислу овог закона, чини надзорни одбор и извршни одбор.

Чланови управе су дужни да предузимају мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја који су штетни или нису у најбољем интересу акционарског друштва за осигурање и његових акционара а које врше лица која су блиско повезана с тим друштвом – ради заштите корисника услуге осигурања.

Обавеза информисања скупштине о приходима чланова управе

Члан 60.

Скупштина најмање једном годишње разматра писмену информацију с детаљним подацима о свим зарадама, накнадама и другим примањима чланова надзорног одбора и извршног одбора и о свим уговорима између акционарског друштва за осигурање и тих лица те других лица повезаних с њима чија је последица имовинска корист за ова лица, као и предлог надзорног одбора о зарадама, накнадама и другој имовинској користи тих лица за наредну годину.

Претходна сагласност за обављање функције члана управе

Члан 61.

Именовање члана управе врши се после претходно прибављене сагласности Народне банке Србије за обављање функције члана управе.

За члана управе може бити именовано лице које испуњава услове прописане чланом 62. овог закона.

Акционарско друштво за осигурање уз захтев за добијање сагласности из става 1. овог члана доставља предлог одлуке свог надлежног органа о именовању члана управе, као и доказе и податке о испуњености услова из става 2. овог члана, а за лице предложено за члана извршног одбора и изјаву о пословним намерама у управљању тим друштвом за период на који се именује.

О захтеву из става 3. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Ако је поднет захтев за издавање дозволе за рад, о захтеву из става 3. овог члана одлучује се у поступку одлучивања о захтеву за издавање дозволе за рад.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице у року од шест месеци од дана доношења решења о давању те сагласности не буде именовано за члана управе.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да Народну банку Србије обавести о именовану, односно разрешењу члана управе у року од осам дана од дана именовања, односно разрешења.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да именоване чланове управе упише у регистар надлежног органа.

Ако је члан управе именован без сагласности из става 1. овог члана, именовање се сматра ништавим.

Услови за обављање функције члана управе

Члан 62.

Члан управе мора имати добру пословну репутацију и одговарајуће стручне квалификације, знање и искуство који су потребни за обављање функције члана управе.

Члан управе не може бити лице:

1) које је правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за казнено дело које га чини неподобним за обављање ове функције;

2) коме је правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање ове функције;

3) које је на дан одузимања дозволе за рад правном лицу из финансијског сектора или шест месеци пре тог дана, односно на дан увођења принудне управе или покретања поступка стечаја или принудне ликвидације над тим правним лицем било овлашћено за заступање и представљање тог правног лица или било члан његовог органа управљања, осим принудног управника овог правног лица;

4) коме је у последње три године одузета сагласност за обављање функције члана органа управљања или друге функције за чије је обављање прописана сагласност надлежног органа;

5) које је разрешено дужности члана управе у складу с чланом 204. овог закона.

Члан управе, поред лица прописаних законом којим се уређују привредна друштва, не може бити ни лице:

1) које је повезано с правним лицем у коме акционарско друштво за осигурање има више од 5% учешћа у капиталу или учешћа у праву гласа;

2) које је члан органа управљања или надзора или прокуриста у другом друштву за осигурање/реосигурање или другом лицу из финансијског сектора.

Изузетно од става 3. тачка 1) овог члана, за члана управе може бити именовано лице које је члан органа управљања, односно надзора правног лица у коме акционарско друштво за осигурање има контролно учешће.

Најмање један члан надзорног одбора, односно један члан извршног одбора мора активно знати српски језик и имати пребивалиште у Републици, а остали чланови извршног одбора морају имати боравиште у Републици.

Сви чланови извршног одбора морају бити запослени у акционарском друштву за осигурање с пуним радним временом.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање функције члана управе, као и доказе, документацију и податке које је акционарско друштво за осигурање дужно да достави уз захтев за добијање сагласности из члана 61. овог закона.

*Одбијање захтева за добијање претходне сагласности
за обављање функције члана управе*

Члан 63.

Народна банка Србије ће одбити захтев за добијање сагласности из члана 61. овог закона:

- 1) ако су документација и подаци које подносилац захтева поднесе непотпуни;
- 2) ако лице које је предложено за члана управе не испуњава најмање један од услова из члана 62. овог закона;
- 3) ако из података којима располаже произлази да би, због делатности или послова које лице предложено за члана управе обавља, односно радњи које је извршило, могло бити угрожено пословање акционарског друштва за осигурање у складу с правилима о управљању ризиком;
- 4) ако је лице предложено за члана управе већ уписано у регистар надлежног органа без претходно добијене сагласности из тог члана.

За лице за које је одбијен захтев из става 1. овог члана не може се поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Одузимање сагласности за обављање функције члана управе

Члан 64.

Народна банка Србије ће решењем одузети дату сагласност за обављање функције члана управе:

- 1) ако је лице сагласност добило давањем неистинитих и нетачних података;
- 2) ако члан управе више не испуњава најмање један од услова из члана 62. овог закона;
- 3) ако члан управе не поступа у складу са обавезама члана управе прописаним овим законом;
- 4) ако је оценила да су се стекли услови за увођење принудне управе у складу с чланом 206. овог закона.

Лицу коме се одузме сагласност из става 1. овог члана даном доношења решења из тог става престаје функција члана управе.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да обезбеди потпуну примену одредбе става 2. овог члана.

За лица из става 1. овог члана којима је одузета сагласност из тог става не може се поднети нови захтев за добијање те сагласности у року од три године од дана доношења решења о одузимању дате сагласности.

Обавезе и одговорности члана управе

Члан 65.

Извршни одбор је дужан да одмах писмено обавести надзорни одбор:

- 1) ако је угрожена ликвидност, односно солвентност акционарског друштва за осигурање;
- 2) ако наступе разлози за престанак важења дозволе за рад акционарског друштва за осигурање или за одузимање друштву дозволе за рад, односно разлози за забрану обављања појединих врста осигурања;
- 3) ако акционарско друштво за осигурање престане да испуњава услове који се односе на адекватност капитала прописане овим законом.

О наступању околности из става 1. овог члана, надзорни одбор је дужан да одмах писмено обавести Народну банку Србије.

Члан управе је дужан да одмах писмено обавести Народну банку Србије:

- 1) о његовом именовану на функцију, односно о престанку функције у органу управљања или надзора других правних лица;
- 2) о правним пословима на основу којих је он, односно члан његове породице, непосредно или посредно, стекао акције, односно уделе правног лица на основу којих је сам или с члановима своје породице стекао, односно увећао у том правном лицу квалификовано учешће, односно ако се његово учешће смањило испод нивоа прописаног чланом 31. став 1. овог закона.

За штету која настане као последица пропуштања обавеза прописаних законом, чланови управе одговорни су акционарском друштву за осигурање.

О д е љ а к 7.

Остале одредбе које се односе на акционарско друштво за осигурање/реосигурање

Претходна сагласност за промену пословног имена и седишта

Члан 66.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да од Народне банке Србије затражи претходну сагласност на предлог одлуке о промени свог пословног имена, седишта, односно адресе седишта.

Уз захтев за добијање сагласности Народне банке Србије за промену седишта, односно адресе седишта подноси се, поред предлога одлуке о промени седишта, и доказ о потребној техничкој оспособљености из члана 42. став 3. тачка 11) овог закона.

О захтеву из става 2. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Акти из става 1. овог члана донети без сагласности Народне банке Србије ништави су.

Општи акти, годишњи план пословања и акти пословне политике

Члан 67.

Акционарско друштво за осигурање доноси опште акте, годишњи план пословања и акте пословне политике.

Акти пословне политике акционарског друштва за осигурање су:

- 1) општи и посебни услови осигурања и тарифе премија;
- 2) техничке основе осигурања;

- 3) одлука о критеријумима за утврђивање, начину утврђивања и табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја;
- 4) правилник о условима и начину саосигурања и реосигурања;
- 5) правилници о формирању и начину обрачунавања техничких резерви утврђених чланом 116. овог закона;
- 6) инвестициона политика;
- 7) правилник о максималним стопама режијског додатка;
- 8) правилник о условима и начину остваривања регреса;
- 9) правилник о поступању са обрасцима евиденције о полисама;
- 10) други акти пословне политике.

Поред аката из става 2. овог члана, акционарско друштво за осигурање је дужно да све друге акте, пословне књиге, записнике са седница својих органа, одлуке тих органа и уговоре сачињава на српском језику.

Претходна сагласност за улагања у друга правна лица

Члан 68.

Акционарско друштво за осигурање је дужно да затражи претходну сагласност Народне банке Србије за улагања на основу којих стиче квалификовано учешће у другом правном лицу, као и за увећање тог учешћа у висини или преко нивоа прописаног чланом 31. став 1. овог закона.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева – сходном применом одредаба овог закона о издавању претходне сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање, с тим што се испуњеност услова из члана 32. став 1. тач. од 1) до 6) овог закона процењује за правно лице у које се улаже, а испуњеност услова из тачке 7) тог става за друштво које подноси овај захтев.

Акци из става 1. овог члана који су донети без претходне сагласности Народне банке Србије, као и радње из тог става које су предузете без ове сагласности – ништави су.

Сходна примена закона на пословање акционарског друштва за реосигурање

Члан 69.

Одредбе овог закона које се односе на друштво за осигурање сходно се примењују на акционарско друштво за реосигурање, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

О д е љ а к 8.**Друштво за узајамно осигурање***Делатност***Члан 70.**

Друштво за узајамно осигурање је правно лице са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова осигурања.

Друштво за узајамно осигурање обавља послове осигурања искључиво у интересу својих чланова (осигураника) по принципу узајамности и солидарности.

Друштво за узајамно осигурање може обављати све послове осигурања, осим послова реосигурања.

Пословно име друштва за узајамно осигурање садржи ознаку „д.у.о.“.

*Оснивачи***Члан 71.**

Друштво за узајамно осигурање могу основати правна и физичка лица.

Друштво за узајамно осигурање може основати најмање 250 физичких лица ако се друштво оснива за обављање послова животних осигурања, односно најмање 300 физичких или правних лица ако се оснива за обављање послова неживотних осигурања.

*Врсте***Члан 72.**

Друштво за узајамно осигурање оснива се као друштво с неограниченим доприносом или као друштво са ограниченим доприносом.

Друштво за узајамно осигурање с неограниченим доприносом може од сваког члана (осигураника) захтевати уплату додатног доприноса потребног за намирење непокривених штета и осталих расхода, без ограничења.

Друштво за узајамно осигурање са ограниченим доприносом може од сваког члана (осигураника) захтевати уплату додатног доприноса који није већи од његовог претходно уплаћеног доприноса у целини из исте пословне године – ако су накнаде штета и остали расходи већи од претходно уплаћеног доприноса и осталих прихода друштва.

Ако друштво за узајамно осигурање обавља послове више врста осигурања, својим статутом може предвидети плаћање додатног доприноса одвојено за сваку врсту осигурања.

*Основни капитал***Члан 73.**

Новчани део основног капитала при оснивању друштва за узајамно осигурање не може бити мањи од износа основног капитала који је прописан чланом 27. овог закона.

Друштво за узајамно осигурање је дужно да у свом пословању одржава основни капитал у висини прописаној у ставу 1. овог члана.

*Захтев за издавање дозволе за рад***Члан 74.**

Захтев за издавање дозволе за рад подносе оснивачи друштва за узајамно осигурање.

Осниваче друштва за узајамно осигурање у поступку добијања дозволе за рад могу заступати лица која они за то овласте.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивачи друштва за узајамно осигурање подносе:

- 1) уговор о оснивању друштва;
- 2) предлог статута друштва;
- 3) доказ да располажу износом новчаног дела основног капитала који је прописан чланом 73. став 1. овог закона;
- 4) доказ о уплати доприноса (премија) чланова (осигураника), са списком тих чланова;
- 5) пословни план друштва;
- 6) доказ да оснивачи који стичу квалификовано учешће у том друштву испуњавају услове из члана 32. овог закона;
- 7) доказ да предложени чланови управе у том друштву испуњавају услове из члана 62. овог закона;
- 8) предлоге аката пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 2) до 10) овог закона, с мишљењем овлашћеног актуара на предлоге ових аката из тач. од 2) до 5) тог става и услове осигурања за обавезна осигурања у саобраћају с мишљењем овлашћеног актуара, ако ће друштво обављати та осигурања.

*Уговор о оснивању***Члан 75.**

Уговор о оснивању друштва за узајамно осигурање садржи нарочито одредбе о:

- 1) пословном имену, седишту и адреси седишта друштва;
- 2) имену и адреси, односно пословном имену и седишту оснивача;
- 3) пословима осигурања, тј. врстама осигурања и броју истих ризика;
- 4) износу новчаног дела основног капитала и других средстава;
- 5) броју оснивача и висини улога сваког оснивача;
- 6) условима, роковима и начину враћања уплаћених улога оснивача, с каматом из вишка прихода над расходима (у даљем тексту: вишак);

7) последицама промене статута друштва, општих услова осигурања и одлуке о престанку друштва на закључене уговоре о осигурању;

8) последицама пропуштања уплате улога, минималног доприноса, међусобним односима у случају неиспуњења прописаних услова који се односе на минималан број чланова (осигураника), односно истих ризика.

Уговор о оснивању друштва за узајамно осигурање може да садржи и друге одредбе значајне за оснивање друштва.

Статут

Члан 76.

Статут друштва за узајамно осигурање садржи одредбе о:

- 1) пословном имену, седишту и адреси седишта друштва;
- 2) пословима осигурања и врстама осигурања којима ће се друштво бавити;
- 3) износу новчаног дела основног капитала друштва и других средстава и о уплати доприноса чланова (осигураника);
- 4) броју оснивача и висини оснивачких улога појединих чланова (осигураника);
- 5) начину утврђивања доприноса чланова (осигураника) и о условима и роковима уплате доприноса;
- 6) праву чланова (осигураника) на накнаду штете;
- 7) ограниченом, односно неограниченом доприносу;
- 8) обавези уплате додатног доприноса за покриће мањка или могућности да се мањак друштва покрије сразмерним умањењем накнаде свим члановима (осигураницима);
- 9) почетку и престанку чланства у друштву;
- 10) правима и обавезама чланова (осигураника) који иступе из друштва;
- 11) начину потписивања и заступању друштва;
- 12) органима друштва и њиховом саставу, именовању, опозиву, делокругу и начину рада и одлучивања;
- 13) фондовима и резервама;
- 14) условима и начину расподеле вишка, односно покрића мањка;
- 15) поступку измене статута друштва;
- 16) промени форме друштва;
- 17) престанку друштва;
- 18) другим питањима значајним за пословање друштва.

Резерве

Члан 77.

Статутом друштва за узајамно осигурање мора бити одређен начин формирања резерви за покриће мањка у пословању друштва, доприноси (премије) који се годишње користе за формирање ових резерви и најмањи износ тих резерви.

*Права и обавезе чланова***Члан 78.**

Осигураник стиче својство члана друштва за узајамно осигурање потписивањем уговора о осигурању.

Члан друштва за узајамно осигурање не одговара за обавезе тог друштва.

Члан друштва за узајамно осигурање не може своје обавезе за плаћање доприноса и накнадних уплата према овом друштву пребијати својим потраживањем према том друштву.

Плаћање доприноса и распоређивање вишка морају бити под једнаким условима за све чланове друштва за узајамно осигурање.

*Скупштина***Члан 79.**

Скупштину друштва за узајамно осигурање чине оснивачи и чланови (осигураници).

Оснивачи и чланови (осигураници) друштва за узајамно осигурање управљају тим друштвом сразмерно својим улозима и доприносима.

Оснивачи друштва за узајамно осигурање учествују у управљању тим друштвом до повраћаја уплаћених улога.

*Примена одредаба о акционарском друштву за осигурање***Члан 80.**

Одредбе чл. од 31. до 68. овог закона сходно се примењују на друштво за узајамно осигурање, осим ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

О д е љ а к 9.**Послови осигурања које друштво за осигурање обавља у иностраној држави***Услови и начин обављања послова осигурања у иностраној држави***Члан 81.**

Друштво за осигурање може послове осигурања обављати у иностраној држави преко огранка или непосредно, у складу с прописима те државе и одредбама овог члана.

За оснивање огранка у иностраној држави, друштво за осигурање подноси Народној банци Србије захтев за добијање претходне сагласности за оснивање огранка.

О захтеву из става 2. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Народна банка Србије ће одбити захтев из става 2. овог члана ако би, због прописа стране државе и праксе у њиховој примени, вршење надзора над обављањем делатности осигурања у складу са овим законом могло бити онемогућено или отежано.

Кад послове осигурања непосредно обавља у иностраној држави, друштво за осигурање је дужно да, у року од осам дана од почетка обављања послова, о томе обавести Народну банку Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање послова осигурања у иностраној држави преко огранка, као и начин давања, одузимања и престанка важења сагласности из става 2. овог члана.

Одредбе овог члана не примењују се на друштво за реосигурање.

Г л а в а Ш

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА УГОВАРАЧА ОСИГУРАЊА

Информације за уговарача осигурања пре закључења уговора о осигурању

Члан 82.

Друштво за осигурање је дужно да, пре закључења уговора о осигурању, обавести уговарача осигурања најмање о:

- 1) пословном имену, правној форми, седишту и адреси седишта друштва за осигурање с којим закључује уговор;
- 2) условима осигурања и праву које се примењује на уговор о осигурању;
- 3) времену важења уговора;
- 4) ризицима покривеним осигурањем и искључењима у вези с тим ризицима;
- 5) висини премије осигурања, начину плаћања премије осигурања, висини доприноса, пореза и других трошкова који се обрачунавају поред премије осигурања, као и о укупном износу плаћања;
- 6) праву на раскид уговора и условима за раскид, односно праву на одустанак од уговора;
- 7) року у коме понуда обавезује друштво за осигурање;
- 8) начину подношења и року прописаном за подношење одштетног захтева, односно за остваривање права по основу осигурања;
- 9) начину заштите његових права и интереса код друштва за осигурање;
- 10) називу, седишту и адреси органа надлежног за надзор над пословањем друштва за осигурање, као и о начину заштите његових права и интереса код тог органа.

У случају закључивања уговора о животном осигурању, обавештење из става 1. овог члана, поред информација из тог става, мора да садржи и информације:

- 1) о основици и критеријумима за учешће у добити и начину и роковима за исплату учешћа у добити;
- 2) о табели откупних вредности;
- 3) о условима за остваривање права на капитализацију уговора и правима из таквог осигурања;
- 4) код осигурања везаних за јединице инвестиционих фондова – о томе ко сноси инвестициони ризик, дефиницији инвестиционих јединица за које су везане накнаде и о проспекту инвестиционог фонда, а нарочито о структури улагања;
- 5) о пореским прописима који се односе на животно осигурање.

У случају осигурања трошкова правне заштите код избора адвоката или другог лица које има одговарајуће квалификације у складу с прописом, а ради одбране, заступања или заштите интереса осигураника у истрази или поступку – осигураник слободно бира адвоката или друго лице.

Кад уговарач осигурања и осигураник нису исто лице, а реч је о колективном осигурању или осигурању које представља повезани уговор (са уговором о продаји робе или о пружању услуга између потрошача и трговца или у вези с њим) или уговор који је услов за коришћење друге финансијске услуге – друштво за осигурање је дужно да осигураника обавести о подацима из става 1. тач. од 1) до б) и става 2. овог члана, као и да му обезбеди услове осигурања који се примењују на уговор о осигурању.

Информације за уговарача осигурања за време важења уговора о осигурању

Члан 83.

Друштво за осигурање је дужно да, за време важења уговора о осигурању, обавести уговарача осигурања о:

- 1) промени пословног имена, правне форме, седишта и адресе седишта друштва за осигурање с којим је закључен уговор;
- 2) променама података, односно информација из члана 82. став 1. тач. од 2) до б) и став 2. тач. од 1) до 4) овог закона – у случају промене одредаба у закону које се односе на уговор о осигурању.

За време важења уговора о животном осигурању друштво за осигурање је дужно да једном годишње обавести осигураника о стању учешћа у добити.

Садржај обавештења и начин обавештавања

Члан 84.

Текст и садржај обавештења из чл. 82. и 83. овог закона морају бити написани прегледно и разумљиво и састављени на српском језику.

Друштво за осигурање је дужно да обавештавање из чл. 82. и 83. овог закона изврши у писаној форми или на другом трајном носачу података који уговарачу осигурања, односно осигуранику омогућава да сачува податке, да тим подацима приступи и да их репродукује у неизмењеном облику у периоду који одговара сврси чувања.

Све информације које друштво за осигурање саопштава потенцијалним уговарачима осигурања преко средстава јавног информисања морају бити тачне, целовите и јасне, морају се заснивати на поузданим подацима, не смеју прикривати праву сврху таквог информисања, нити на било који начин доводити у заблуду примаоце тих информација.

Трошкове у вези са обавештавањем из ст. 1. и 2. овог члана сноси друштво за осигурање.

Г л а в а IV**ПОСЛОВИ ПОСРЕДОВАЊА И ЗАСТУПАЊА У ОСИГУРАЊУ****О д е љ а к 1.****Посредовање у осигурању***Послови посредовања у осигурању и реосигурању***Члан 85.**

Послови посредовања у осигурању обухватају послове посредовања у осигурању и у реосигурању.

Послови посредовања у осигурању су послови који се односе на довођење у везу осигураника, односно уговорача осигурања/реосигурања и друштва за осигурање/реосигурање ради преговарања о закључењу уговора о осигурању/реосигурању, на припрему за закључење ових уговора, као и на пружање помоћи при извршавању права из тих уговора, а нарочито при решавању одштетних захтева.

*Обављање послова посредовања у осигурању***Члан 86.**

Послове посредовања у осигурању као искључиву делатност обавља друштво за посредовање у осигурању са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање ових послова.

Друштво за посредовање у осигурању не може обављати послове заступања у осигурању.

Изузетно од става 1. овог члана, лице из тог става може да обавља и послове који су непосредно или посредно повезани с пословима осигурања, с тим да Народна банка Србије ближе прописује који су то послови, као и начин и услове њиховог обављања.

*Забрана посредовања у осигурању***Члан 87.**

Друштво за посредовање у осигурању не може посредовати ради закључења уговора о осигурању/реосигурању с друштвом за осигурање/реосигурање ако би закључење тих уговора било супротно овом закону.

*Оснивање друштва за посредовање у осигурању и пословно име***Члан 88.**

Друштво за посредовање у осигурању оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Друштво за посредовање у осигурању може се основати као акционарско друштво или као друштво са ограниченом одговорношћу.

Ако се друштво за посредовање у осигурању оснива као акционарско друштво – новчани део основног капитала не може бити мањи од 25.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Ако се друштво за посредовање у осигурању оснива као друштво са ограниченом одговорношћу – новчани део основног капитала не може бити мањи од 12.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да у свом пословању обезбеди да његов основни капитал увек буде у висини износа који није мањи од износа у еврима из става 3, односно става 4. овог члана, као и да ликвидну активу (средства у новцу, краткорочним хартијама од вредности и другим краткорочним пласманима и потраживањима) одржава у висини од најмање 50% укупног износа основног капитала.

Пословно име друштва за посредовање у осигурању мора да садржи и ознаку делатности „посредовање у осигурању“.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова посредовања у осигурању

Члан 89.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова посредовања у осигурању подносе оснивачи друштва за посредовање у осигурању.

Осниваче друштва за посредовање у осигурању у поступку добијања дозволе из става 1. овог члана могу заступати лица која они за то овласте.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивачи друштва за посредовање у осигурању подносе:

- 1) оснивачки акт друштва;
- 2) предлог статута друштва, кад је тај акт предвиђен законом којим се уређују привредна друштва;
- 3) доказ да располажу износом новчаног дела основног капитала који је прописан чланом 88. овог закона;
- 4) пословни план друштва;
- 5) списак акционара, односно власника удела и податке о лицима која стичу квалификовано учешће у друштву за посредовање у осигурању, о висини њиховог учешћа и о лицима која су блиско повезана с тим лицима;
- 6) податке и доказе о испуњености услова утврђених чланом 32. став 1. тач. 1), 3) и 6) овог закона на основу којих се утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у друштву;
- 7) податке о предложеном члану управе друштва, који мора да има овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању, с подацима и доказима о томе да то лице има добру пословну репутацију и о испуњености услова из члана 62. став 2. овог закона;
- 8) доказ о потребној кадровској и техничкој оспособљености друштва;
- 9) уговор о осигурању од професионалне одговорности за штете које настану обављањем делатности или безусловну гаранцију банке, коју је прихватила Народна банка Србије, на суму осигурања, односно на износ гаранције од најмање 200.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате;

10) доказ о повезаности по основу капитала или на други начин с друштвима за осигурање, друштвима за реосигурање, друштвима за заступање у осигурању или другим друштвима за посредовање у осигурању.

Народна банка Србије ближе прописује начин доказивања добре пословне репутације члана управе друштва за посредовање у осигурању, шта се сматра потребном кадровском и техничком оспособљеношћу тог друштва, као и садржину доказа, документације и података из става 3. овог члана.

Издавање дозволе и упис у регистар

Члан 90.

О захтеву за издавање дозволе за обављање послова посредовања у осигурању Народна банка Србије одлучује решењем – у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Оснивачи друштва за посредовање у осигурању дужни су да пријаву за упис у регистар надлежног органа поднесу у року од 30 дана од дана пријема решења из става 1. овог члана.

Уз пријаву из става 2. овог члана подноси се и решење из тог става, као и решење Народне банке Србије о давању претходне сагласности за обављање функције члана управе друштва за посредовање у осигурању.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да решење о упису у регистар достави Народној банци Србије у року од седам дана од дана пријема тог решења.

Одузимање дозволе

Члан 91.

Народна банка Србије може друштву за посредовање у осигурању одузети дозволу за обављање послова посредовања у осигурању ако наступе разлози за одузимање сагласности Народне банке Србије дате на акте и радње друштва у складу са овим законом.

Народна банка Србије ће друштву за посредовање у осигурању одузети дозволу за обављање послова посредовања у осигурању:

- 1) ако је дозвола добијена на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) ако друштво престане да испуњава најмање један од услова из члана 89. овог закона;
- 3) ако је утврђено да друштво у пословању не поступа у складу са законом и другим прописом;
- 4) ако друштво посредује за друштво за осигурање/реосигурање које нема дозволу за рад.

Овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању

Члан 92.

Послове посредовања у осигурању у друштву за посредовање у осигурању могу, на основу запослења или рада ван радног односа у складу са законом, обављати само лица која имају овлашћење Народне банке Србије за обављање послова посредовања у осигурању (у даљем тексту: овлашћени посредници).

Послове из става 1. овог члана не могу обављати лица која су осуђена на безусловну казну затвора или су правноснажно осуђена за казнено дело које их чини неподобним за обављање тих послова.

Народна банка Србије издаје овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању лицу које испуњава следеће услове:

- 1) има одговарајуће стручне квалификације и искуство;
- 2) положило је стручни испит за стицање звања овлашћеног посредника на српском језику;
- 3) није му правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање ових послова;
- 4) није му у последње три године одузето овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању.

Народна банка Србије ближе прописује потребне стручне квалификације и искуство за лице из става 3. овог члана, садржину програма и начин полагања стручног испита из тачке 2) тог става, начин доказивања испуњености услова из тог става, као и начин усавршавања овлашћених посредника.

Народна банка Србије може овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању издати и лицу које је звање овлашћеног посредника стекло у иностранству, под условима и на начин које она пропише.

Овлашћени посредник је дужан да послове посредовања у осигурању обавља у складу са правилима струке и добрим пословним обичајима.

Одузимање овлашћења за обављање послова посредовања у осигурању

Члан 93.

Народна банка Србије ће одузети дато овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању лицу које:

- 1) ово овлашћење добије на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) престане да испуњава најмање један од услова из члана 92. овог закона;
- 3) теже прекрши правила струке, односно добре пословне обичаје.

Посебна обавеза друштва за посредовање у осигурању

Члан 94.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да уговарачу осигурања/реосигурања, односно осигуранику пружи објашњења и савете о околностима значајним за закључење и спровођење уговора о осигурању/реосигурању.

У извршавању обавезе из става 1. овог члана, друштво за посредовање у осигурању је дужно нарочито да:

- 1) пре закључивања уговора о осигурању/реосигурању, одреди потребе и захтеве уговарача осигурања/реосигурања, односно осигураника на основу података добијених од тих лица;
- 2) посредује, ради преговарања о закључењу уговора о осигурању/реосигурању, с друштвом за осигурање/реосигурање које, с обзиром на околности појединог случаја, нуди најбоље покриће;
- 3) изради одговарајућу анализу ризика и предложи одговарајуће покриће;

4) наведе разлоге за дате савете у вези са предложеним уговором, односно да образложи зашто је предложило одређено друштво за осигурање/реосигурање;

5) обавести друштво за осигурање/реосигурање о намери уговарача осигурања/реосигурања да закључи уговор о осигурању/реосигурању и да уговарачу осигурања/реосигурања понуди полису осигурања, односно уговор о реосигурању и упозна га с правилима за израчунавање премије;

6) провери садржину полисе осигурања, односно уговора о реосигурању;

7) понуди помоћ уговарачу осигурања/реосигурања, односно осигуранику за време трајања уговора о осигурању/реосигурању, као и пре и после наступања осигураног случаја, а нарочито да води рачуна о томе да то лице у утврђеним роковима изврши радње значајне за остваривање, односно очување права из уговора о осигурању/реосигурању;

8) прати извршавање уговора о осигурању/реосигурању који је закључен уз његово посредовање;

9) изради предлог за измену закљученог уговора о осигурању/реосигурању, ради веће сигурности и заштите уговарача осигурања/реосигурања.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да анализу ризика из става 2. тачка 3) овог члана сачини узимајући у обзир довољно велики број уговора о осигурању/реосигурању који су доступни на тржишту осигурања, што му омогућава давање препорука у складу са професионалним критеријумима, како би уговарач осигурања/реосигурања закључењем уговора о осигурању/реосигурању остварио своје потребе и захтеве.

Заштита интереса странака

Члан 95.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да, при обављању послова посредовања у осигурању, штити интересе уговарача осигурања/реосигурања, односно осигураника.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да, при обављању послова посредовања у осигурању, штити оне интересе друштва за осигурање/реосигурање на које је, пре или после закључења уговора о осигурању/реосигурању, дужан да обрати пажњу и уговарач осигурања/реосигурања.

Друштво за посредовање у осигурању, при обављању послова припреме за закључење уговора о осигурању/реосигурању, дужно је да друштво за осигурање/реосигурање обавести о свим значајнијим ризицима који су му познати или би му морали бити познати.

Друштво за посредовање у осигурању је дужно да уговарача осигурања/реосигурања, односно осигураника упозна са свим правним и економским везама с друштвом за осигурање/реосигурање које могу утицати на непристрасност друштва за посредовање у осигурању у извршавању обавеза према том лицу.

Правним и економским везама из става 4. овог члана сматрају се нарочито одредбе уговора о посредовању закљученог између друштва за посредовање у осигурању и друштва за осигурање/реосигурање на основу којих је друштво за посредовање у осигурању:

1) дужно да посредује искључиво у закључењу уговора о осигурању/реосигурању са одређеним друштвом за осигурање/реосигурање;

2) уговорило право на увећану провизију у односу на уобичајену провизију за посредовање код одређених врста осигурања.

*Примена одредаба о акционарском друштву за осигурање***Члан 96.**

Одредбе члана 28, чл. од 30. до 41, чл. 45. и 47, чл. од 61. до 64, чл. 66, 68. и 81. овог закона сходно се примењују на друштво за посредовање у осигурању.

О д е љ а к 2.**Заступање у осигурању***Послови заступања у осигурању***Члан 97.**

Послови заступања у осигурању су послови покретања, предлагања или обављања послова припреме и закључивања уговора о осигурању у име и за рачун друштва за осигурање.

Послове заступања у осигурању обавља правно лице или физичко лице – предузетник на основу уговора о заступању у осигурању, у складу са овим законом.

Уговор о заступању у осигурању чува се у пословним просторијама уговорних страна.

*Обављање послова заступања у осигурању***Члан 98.**

Послове заступања у осигурању, као искључиву делатност, обавља:

1) друштво за заступање у осигурању са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању;

2) физичко лице – предузетник (у даљем тексту: заступник у осигурању) са седиштем у Републици које је у регистар надлежног органа уписано на основу дозволе Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању.

Банка која има седиште у Републици и основана је у складу са законом којим се уређују банке (у даљем тексту: банка), давалац финансијског лизинга који има седиште у Републици и основан је у складу са законом којим се уређују финансијски лизинг и јавни поштански оператор који има седиште у Републици и основан је у складу са законом којим се уређују поштанске услуге могу, као допунску делатност, обављати послове заступања у осигурању на основу претходне сагласности Народне банке Србије за обављање тих послова.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању, односно лица из става 2. овог члана не могу обављати послове посредовања у осигурању.

Друштво за осигурање води евиденцију друштава за заступање у осигурању, заступника у осигурању, лица из става 2. овог члана и лица из члана 113. став 1. овог закона која за то друштво за осигурање обављају послове заступања у осигурању.

Изузетно од става 1. овог члана, лица из тог става могу да обављају и послове који су непосредно или посредно повезани с пословима осигурања, с тим да Народна банка Србије ближе прописује који су то послови, као и начин и услове њиховог обављања.

Народна банка Србије прописује ближе услове за обављање послова заступања у осигурању за лица из става 2. овог члана, као и начин давања, одузимања и престанка важења сагласности из тог става.

Ограничење заступања у осигурању

Члан 99.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона могу послове заступања у осигурању да обављају за једно друштво за осигурање или за више друштава за осигурање – уз њихову писмену сагласност.

Лице из става 1. овог члана дужно је да у својим пословним просторијама има на видном месту истакнуто пословно име друштва за осигурање које заступа.

Пословно име

Члан 100.

Пословно име друштва за заступање у осигурању, односно заступника у осигурању мора да садржи и ознаку делатности „заступање у осигурању“.

Оснивање друштва за заступање у осигурању

Члан 101.

Друштво за заступање у осигурању оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Друштво за заступање у осигурању може се основати као акционарско друштво или као друштво са ограниченом одговорношћу.

Ако се друштво за заступање у осигурању оснива као акционарско друштво – новчани део основног капитала не може бити мањи од 25.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Ако се друштво за заступање у осигурању оснива као друштво са ограниченом одговорношћу – новчани део основног капитала не може бити мањи од 12.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Друштво за заступање у осигурању је дужно да у свом пословању обезбеди да његов основни капитал увек буде у висини износа који није мањи од износа у еврима из става 3, односно става 4. овог члана, као и да ликвидну активу (средства у новцу, краткорочним хартијама од вредности и другим краткорочним пласманима и потраживањима) одржава у висини од најмање 50% укупног износа основног капитала.

Захтев за издавање дозволе друштву за заступање у осигурању

Члан 102.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова заступања у осигурању подносе оснивачи друштва за заступање у осигурању.

Осниваче друштва за заступање у осигурању у поступку добијања дозволе из става 1. овог члана могу заступати лица која они за то овласте.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивачи друштва за заступање у осигурању подносе:

- 1) оснивачки акт друштва;
- 2) предлог статута друштва, кад је тај акт предвиђен законом којим се уређују привредна друштва;
- 3) доказ да располажу износом новчаног дела основног капитала који је прописан чланом 101. овог закона;
- 4) пословни план друштва и акт о поступању са обрасцима евиденције о полисама;
- 5) списак акционара, односно власника удела и податке о лицима која стичу квалификовано учешће у друштву, о висини њиховог учешћа и о лицима која су блиско повезана с тим лицима;
- 6) податке и доказе о испуњености услова утврђених чланом 32. став 1. тач. 1), 3) и 6) овог закона на основу којих се утврђује поузданост лица које стиче квалификовано учешће у друштву;
- 7) податке о предложеном члану управе друштва, који мора да има овлашћење за обављање послова заступања у осигурању, с подацима и доказима о томе да то лице има добру пословну репутацију и о испуњености услова из члана 62. став 2. овог закона;
- 8) доказ о потребној кадровској и техничкој оспособљености друштва;
- 9) уговор о заступању с друштвом за осигурање, који мора да садржи одредбу о одговорности тог друштва за осигурање за радње које друштво за заступање у осигурању предузима у обављању послова заступања у осигурању и праву друштва за осигурање на трајни надзор над извршавањем тог уговора;
- 10) доказ о повезаности по основу капитала или на други начин с друштвима за осигурање, друштвима за посредовање у осигурању или другим друштвима за заступање у осигурању.

Народна банка Србије ближе прописује начин доказивања добре пословне репутације члана управе друштва за заступање у осигурању, шта се сматра потребном кадровском и техничком оспособљеношћу тог друштва, као и садржину доказа, документације и података из става 3. овог члана.

Захтев за издавање дозволе заступнику у осигурању

Члан 103.

Заступник у осигурању уписује се у регистар надлежног органа после претходног прибављања дозволе за обављање послова заступања у осигурању, коју Народна банка Србије издаје на његов захтев.

Подносиоца захтева из става 1. овог члана у поступку добијања дозволе из тог става могу заступати лица која он за то овласти.

Уз захтев из става 1. овог члана подноси се:

- 1) оснивачки акт заступника у осигурању;
- 2) доказ о идентитету подносиоца захтева (лично име, број личне карте и јединствени матични број грађана);
- 3) доказ о пребивалишту подносиоца захтева;
- 4) доказ да подносилац захтева располаже новчаним износом из става 4. овог члана;
- 5) доказ да подносилац захтева има добру пословну репутацију;

б) доказ да подносилац захтева има овлашћење за обављање послова заступања у осигурању;

7) пословни план заступника у осигурању и акт о поступању са обрасцима евиденције о полисама;

8) уговор о заступању с друштвом за осигурање, који мора да садржи одредбу о одговорности тог друштва за радње које заступник у осигурању предузима у обављању послова заступања у осигурању и праву тог друштва на трајни надзор над извршавањем овог уговора;

9) доказ о потребној кадровској и техничкој оспособљености заступника у осигурању;

10) доказ о повезаности по основу капитала или на други начин с друштвима за осигурање, друштвима за посредовање у осигурању или друштвима за заступање у осигурању.

Подносилац захтева из става 1. овог члана мора при оснивању имати на рачуну новчани износ од 1.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, који потиче из његових средстава, а у току пословања заступника у осигурању ликвидна актива (средства у новцу, краткорочним хартијама од вредности и другим краткорочним пласманима и потраживањима) мора се одржавати у висини од најмање 75% тог износа.

Народна банка Србије ближе прописује начин доказивања добре пословне репутације подносиоца захтева из става 1. овог члана, шта се сматра потребном кадровском и техничком оспособљеношћу заступника у осигурању, као и садржину доказа и документације из става 3. овог члана.

Пословођа заступника у осигурању

Члан 104.

Заступник у осигурању може пословођење поверити пословно способном физичком лицу (у даљем тексту: пословођа) под условима прописаним законом којим се уређују привредна друштва.

Пословођа мора да испуњава услове који су чланом 103. став 3. тач. 5) и 6) овог закона прописани за заступника у осигурању.

Пословођа мора бити у радном односу код заступника у осигурању с пуним радним временом.

Заступник у осигурању је дужан да доказе о испуњености услова из овог члана достави Народној банци Србије пре поверавања послова пословођи.

Овлашћење за обављање послова заступања у осигурању

Члан 105.

Послове заступања у осигурању у друштву за заступање у осигурању, код заступника у осигурању и правних лица из члана 98. став 2. овог закона могу, на основу запослења или рада ван радног односа у складу са законом, обављати само лица која имају овлашћење Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању (у даљем тексту: овлашћени заступници).

Послове из става 1. овог члана не могу обављати лица која су осуђена на безусловну казну затвора или су правноснажно осуђена за казнено дело које их чини неподобним за обављање тих послова.

Народна банка Србије издаје овлашћење за обављање послова заступања у осигурању лицу које испуњава следеће услове:

- 1) има одговарајуће стручне квалификације и искуство;
- 2) положило је стручни испит за стицање звања овлашћеног заступника на српском језику;
- 3) није му правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање ових послова;
- 4) није му у последње три године одузето овлашћење за обављање послова заступања у осигурању.

Народна банка Србије ближе прописује потребне стручне квалификације и искуство за лице из става 3. овог члана, садржину програма и начин полагања стручног испита из тачке 2) тог става, начин доказивања испуњености услова из тог става, као и начин усавршавања овлашћених заступника.

Народна банка Србије може овлашћење за обављање послова заступања у осигурању издати и лицу које је звање овлашћеног заступника стекло у иностранству, под условима и на начин које она пропише.

Овлашћени заступник је дужан да послове заступања у осигурању обавља у складу са правилима струке и добрим пословним обичајима.

На одузимање овлашћења из става 3. овог члана сходно се примењују одредбе члана 93. овог закона.

Новчана средства и инструменти плаћања

Члан 106.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона дужни су да новчана средства и остале инструменте плаћања и обезбеђења плаћања које су наплатили, односно преузели од осигураника, односно уговарача осигурања, у име и за рачун друштва за осигурање, уплате у корист тог друштва истог, а најкасније наредног радног дана од дана ове наплате или преузимања, односно да у том року предају остале инструменте плаћања и обезбеђења плаћања.

Лице из става 1. овог члана које је овлашћено за наплату премије осигурања, ту наплату врши у складу с прописима и актима друштва за осигурање.

Средства и остале инструменте плаћања и обезбеђења плаћања из става 1. овог члана, лице из тог става је дужно да чува на сигурном месту до уплате, односно предаје друштву за осигурање.

Средства наплаћене премије осигурања и остали инструменти плаћања из овог члана не могу бити предмет принудне наплате, осим у случају извршења обавеза лица из става 1. овог члана према друштву за осигурање.

Одговорност за заступање у осигурању

Члан 107.

За радње предузете у обављању послова заступања у осигурању одговара друштво за осигурање.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона одговарају осигуранику за штету која настане услед лажног представљања или непажње ових лица, односно због тога што та лица нису осигуранику, односно уговарачу осигурања открила да обављају делатност у својству заступника.

Лице с посебним овлашћењима у друштву за осигурање које је закључило уговор о заступању у осигурању одговара том друштву за проузроковану штету која је настала из тог уговора.

Примена одредаба о акционарском друштву за осигурање и друштву за посредовање у осигурању

Члан 108.

Одредбе члана 28, чл. од 30. до 41, чл. 45. и 47, чл. од 61. до 64, чл. 66, 68, 81, 90. и 91. овог закона сходно се примењују на друштво за заступање у осигурању.

Одредбе чл. 45, 47, 66, 90. и 91. овог закона сходно се примењују на заступника у осигурању.

О д е љ а к 3.

Заједничке одредбе

Управа друштва за посредовање/заступање у осигурању и заступник у осигурању

Члан 109.

Извршни директор, односно директор друштва за посредовање/заступање у осигурању, који чини управу тог друштва у смислу овог закона, мора бити запослен у том друштву с пуним радним временом и имати боравиште у Републици.

Заступник у осигурању из члана 98. став 1. тачка 2) овог закона не може бити запослен у друштву за осигурање.

Провизија

Члан 110.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона немају право да од осигураника, односно уговарача осигурања захтевају плаћање провизије или било какву другу наплату.

Друштво за посредовање у осигурању нема право да од осигураника, односно уговарача осигурања/реосигурања захтева плаћање провизије или било какву другу наплату, осим ако уговором с тим уговарачем није изричито писмено друкчије уговорено.

Ако је уговором с уговарачем осигурања/реосигурања изричито писмено уговорено да друштво за посредовање у осигурању има право на провизију или било какву другу наплату – нема право да од друштва за осигурање захтева провизију или било какву другу наплату по том уговору.

Обавеза пружања информација

Члан 111.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона дужни су да, пре закључења уговора о осигурању/реосигурању, као и

при измени и/или допуни, односно продужењу тих уговора, обавесте уговарача осигурања/реосигурања о:

- 1) свом пословном имену, седишту и адреси седишта;
- 2) регистру надлежног органа у који су уписани и начину провере регистрације;
- 3) називу друштава за осигурање/реосигурање с којима имају закључен уговор;
- 4) томе да имају непосредно, односно посредно право или могућност да остваре 10% или више гласачких права, односно власништво над 10% или више основног капитала у друштву за осигурање/реосигурање с којим ће бити закључен уговор о осигурању/реосигурању;
- 5) томе да друштво за осигурање/реосигурање с којим ће бити закључен уговор о осигурању/реосигурању или матично друштво тог друштва имају непосредно, односно посредно право или могућност да остваре 10% или више гласачких права, односно власништво над 10% или више основног капитала у том лицу;
- 6) начину заштите његових права и интереса код тог лица;
- 7) називу, седишту и адреси органа надлежног за надзор над пословањем тог лица, као и о начину заштите његових права и интереса код тог органа.

Друштво за заступање у осигурању, заступник у осигурању и правна лица из члана 98. став 2. овог закона дужни су да, пре закључења уговора о осигурању, уговарача осигурања обавесте и о томе да ли заступају искључиво једно друштво за осигурање или више друштава, о називу тих друштава, као и о информацијама из члана 82. овог закона.

На начин обавештавања уговарача осигурања/реосигурања и на текст и садржај обавештења из ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују одредбе члана 84. овог закона.

Примена одредаба о друштву за осигурање и престанак важења дозволе

Члан 112.

На вршење надзора над пословањем друштва за посредовање/заступање у осигурању и заступника у осигурању и над обављањем послова заступања у осигурању од стране правних лица из члана 98. став 2. овог закона, налагање мера надзора наведеним лицима, на извештавање Народне банке Србије које врше та лица, као и на обавезе тих лица које се тичу чувања поверљивих података – сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на друштво за осигурање.

На процену испуњености обавезе одржавања основног капитала друштва за посредовање/заступање у осигурању сходно се примењују одредбе члана 144. овог закона.

Друштву за посредовање/заступање у осигурању и заступнику у осигурању дозвола за обављање послова посредовања/заступања у осигурању престаје да важи и у случају престанка обављања тих послова.

Народна банка Србије ближе уређује начин вршења надзора и садржину обавезе извештавања из става 1. овог члана.

Изузеци у обављању послова посредовања/заступања у осигурању

Члан 113.

Одредбе овог закона не примењују се на лица која обављају послове посредовања/заступања у осигурању у случају да су испуњени сви следећи услови:

1) код закључења уговора о осигурању захтева се познавање само покрића осигурања које се пружа;

2) уговор о осигурању није уговор о животном осигурању;

3) уговор о осигурању не покрива осигурање од одговорности;

4) основна делатност тих лица није заступање у осигурању;

5) осигурање представља допуну уз производ или услугу ако покрива:

(1) ризик квара, губитка или оштећења производа или ствари,

(2) ризик оштећења или губитка пртљага и остале ризике у вези с путовањем резервисаним преко туристичке агенције чак и кад ово осигурање покрива животно осигурање или осигурање од одговорности, под условом да то осигурање представља помоћни, односно допунски облик осигурања који покрива ризике у вези с наведеним путовањем;

б) износ годишње премије осигурања по једном уговору о осигурању није већи од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате и уговор о осигурању, укључујући и његова продужења, није закључен на период дужи од пет година.

Уговором о осигурању из става 1. овог члана не могу се покрити ни врсте осигурања које су посебним законом утврђене као обавезно осигурање у Републици, нити права по основу гарантног листа.

Народна банка Србије има право надзора над спровођењем уговора које је друштво за осигурање закључило ради обављања послова из става 1. овог члана са лицем из тог става.

Изузетак у обављању послова посредовања/заступања у осигурању из става 1. овог члана не односи се на лица која те послове обављају за друштво за посредовање/заступање у осигурању, заступника у осигурању или правна лица из члана 98. став 2. овог закона.

Г л а в а V

ИМОВИНА, ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

О д е љ а к 1.

Премија осигурања и средства осигурања

Премија осигурања

Члан 114.

Премија осигурања састоји се од функционалне премије и режијског додатка.

Функционална премија састоји се од техничке премије, а може да садржи и допринос за превентиву ако је урачунат у премију осигурања.

Средства осигурања

Члан 115.

Средства осигурања друштва за осигурање чине:

1) средства техничких резерви;

2) средства гарантне резерве;

3) остала средства осигурања.

Осталим средствима осигурања сматрају се сва средства којима друштво за осигурање располаже а нису укључена у обрачун средстава из става 1. тач. 1) и 2) овог члана.

Техничке резерве

Члан 116.

Друштво за осигурање је дужно да, на крају обрачунског периода, образује, односно обрачуна техничке резерве довољне за покриће свих обавеза из уговора о осигурању, на начин и у роковима утврђеним овим законом.

Друштво за осигурање, зависно од врста осигурања којима се бави, образује следеће техничке резерве:

- 1) резерве за преносне премије;
- 2) резерве за неистекле ризике;
- 3) резерве за бонусе и попусте;
- 4) резервисане штете;
- 5) математичку резерву;
- 6) резерву за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику;
- 7) резерве за изравнање ризика.

Поред резерви из става 2. овог члана, друштво за осигурање образује и друге техничке резерве – за очекиване будуће обавезе и ризике за које се не образује ниједна од техничких резерви из тог става.

Техничке резерве се исказују по врстама осигурања, одвојено за животна и одвојено за неживотна осигурања.

Друштво за осигурање техничке резерве обрачунава опрезно, поуздано и објективно, коришћењем начела актуарске струке, правила струке осигурања и одговарајућих података о карактеристикама портфеља осигурања и ризицима који се преузимају.

При обрачуну техничких резерви друштво за осигурање узима у обзир права која осигураник или корисник осигурања може имати по основу уговора о осигурању, а нарочито накнаде у вези са закљученим уговорима о осигурању и њихово очекивано повећање.

Друштво за осигурање је дужно да проверава да ли су техничке резерве довољне, односно адекватне за покриће свих обавеза из уговора о осигурању и да, на захтев Народне банке Србије, достави резултате те провере, као и документе и информације коришћене за обрачун адекватности техничких резерви.

Народна банка Србије прописује критеријуме, начин и рокове обрачунавања техничких резерви.

а) Резерве за преносне премије

Члан 117.

Резерве за преносне премије образују се издвајањем из укупне премије осигурања на крају текућег периода, одвојено за сваки уговор о осигурању, сразмерно времену трајања осигурања.

Резерве за преносне премије су део премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду.

б) Резерве за неистекле ризике

Члан 118.

Резерве за неистекле ризике образују се у износу изнад резерви за преносне премије за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду а по уговорима о осигурању из текућег периода.

Резерве за неистекле ризике обрачунавају се за покриће очекиваног износа штета и трошкова у наредном периоду ако тај очекивани износ прелази износ резерви за преносне премије и потраживања за премију по уговорима о осигурању.

в) Резерве за бонусе и попусте

Члан 119.

Резерве за бонусе и попусте образују се у износу на чију исплату осигураници имају право на основу:

- 1) учествовања у добити, односно других права на основу уговора о осигурању, осим ако се за та осигурања образује математичка резерва;
- 2) будуће делимично снижене премије;
- 3) поврата дела премије за непотрошено време трајања осигурања због превременог престанка осигурања.

г) Резервисане штете

Члан 120.

Резервисане штете образују се у висини процењеног износа обавеза за настале пријављене а нерешене штете и за настале непријављене штете у текућем периоду.

Ако се штете за поједине врсте осигурања појављују у облику ренте, резервисане штете обрачунавају се у капитализованом износу свих будућих обавеза.

д) Математичка резерва

Члан 121.

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измирењу садашње вредности будуће обавезе по основу уговора о животном осигурању и по основу вишегодишњих уговора о неживотном осигурању код којих се кумулирају средства штедне или средства за покриће ризика у каснијим годинама и на које се примењују таблице вероватноће и обрачуни као код животних осигурања.

Математичка резерва обрачунава се посебно за сваки уговор из става 1. овог члана – тако што се садашња вредност будуће обавезе исказује у време обрачунавања ове резерве.

ђ) Резерва за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику

Члан 122.

Резерва за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику образује се у износу на који осигураници имају право а који је непосредно везан за вредност инвестирања.

Ако је уговором о осигурању код кога су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику гарантовано одређено право – образује се посебна математичка резерва за измирење ове обавезе.

е) Резерве за изравнање ризика

Члан 123.

Друштво за осигурање је дужно да резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања из члана 9. став 1. тачка 14) овог закона, а може их образовати и за друге врсте неживотних осигурања којима се бави, у складу са својом пословном политиком.

Резерве за изравнање ризика користе се за временско изравнавање тока штета у појединим врстама осигурања.

О д е љ а к 2.

Адекватност капитала

Гарантна резерва

Члан 124.

Друштво за осигурање је дужно да, ради трајног извршавања обавеза и подношења ризика у пословању, формира гарантну резерву, на начин прописан овим законом.

Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за одбитне ставке.

Примарни капитал из става 2. овог члана састоји се од:

- 1) уплаћеног основног капитала по основу обичних акција;
- 2) резерви утврђених статутом и другим актима друштва за осигурање, осим резерви повезаних с преференцијалним акцијама;
- 3) ревалоризационих резерви с нереализованим резултатима;
- 4) нераспоређеног добитка ранијих година;
- 5) нераспоређеног добитка текуће године – до 50%.

Допунски капитал из става 2. овог члана састоји се од:

- 1) уплаћеног основног капитала по основу преференцијалних акција;
- 2) резерви повезаних с преференцијалним акцијама.

Одбитне ставке из става 2. овог члана чине:

- 1) нематеријална имовина (улагања);

- 2) откупљене сопствене акције;
- 3) губитак текуће године и непокривени губитак ранијих година;
- 4) удели, односно акције код других друштава за осигурање са седиштем у Републици.

Гарантна резерва се формира узимајући у обзир још и следећа правила:

- 1) резерве из става 3. тач. 2) и 3) овог члана које се укључују у обрачун гарантне резерве у збиру не смеју прећи 20% гарантне резерве;
- 2) нераспоређени добици из става 3. тач. 4) и 5) овог члана који се укључују у обрачун гарантне резерве у збиру не смеју прећи 25% гарантне резерве;
- 3) допунски капитал из става 4. овог члана који се укључује у обрачун гарантне резерве не сме прећи 50% примарног капитала из става 3. овог члана.

Народна банка Србије може прописати и друге категорије, односно одбитне ставке гарантне резерве и ближе уредити начин и динамику обрачуна ове резерве.

Захтевана маргина солвентности за животна осигурања

Члан 125.

Захтевана маргина солвентности за друштва за осигурање која обављају послове животних осигурања утврђује се на начин утврђен ст. 2, 6, 7, 8. и 9. овог члана.

Захтевана маргина солвентности за врсте осигурања из члана 8. тач. 1), 2) и 3) овог закона утврђује се као збир првог и другог резултата из ст. 3. и 4. овог члана.

Први резултат из става 2. овог члана утврђује се на следећи начин:

- 1) укупан износ математичке резерве утврђен на последњи дан претходне године множи се са 4%;
- 2) износ из тачке 1) овог става множи се коефицијентом, који не може бити мањи од 85%, између:
  - (1) укупног износа математичке резерве на последњи дан претходне године умањеног за део који покрива реосигурање и
  - (2) укупног износа математичке резерве на последњи дан претходне године.

Други резултат из става 2. овог члана утврђује се, и то само за осигурања код којих ризични капитал није негативан, на следећи начин:

- 1) износ укупног ризичног капитала на последњи дан претходне године множи се са 0,3%;
- 2) износ из тачке 1) овог става множи се коефицијентом, који не може бити мањи од 50%, између:
  - (1) укупног износа ризичног капитала на последњи дан претходне године умањеног за износ ризичног капитала покривеног реосигурањем и
  - (2) укупног износа ризичног капитала на последњи дан претходне године;
- 3) изузетно од тачке 1) овог става – укупан износ ризичног капитала за осигурања за случај смрти с трајањем од највише три године множи се са 0,1%, односно са 0,15% за осигурање с трајањем више од три године и мање од пет година.

Ризични капитал из става 4. овог члана представља разлику између осигуране суме за случај смрти и утврђене математичке резерве.

Захтевана маргина солвентности за врсту осигурања из члана 8. тачка 5) овог закона утврђује се на следећи начин:

1) ако друштво сноси инвестициони ризик – узима се 4% математичке резерве и множи коефицијентом из става 3. тачка 2) овог члана;

2) ако друштво не сноси инвестициони ризик, али су трошкови управљања одређени и непроменљиви за период дужи од пет година – узима се 1% математичке резерве и множи коефицијентом из става 3. тачка 2) овог члана;

3) ако друштво не сноси инвестициони ризик и трошкови управљања нису одређени и непроменљиви за период дужи од пет година – узима се 25% нето административних трошкова претходне године повезаних с тим пословима осигурања;

4) ако друштво сноси ризик смрти осигураника – узима се 0,3% ризичног капитала и множи коефицијентом из става 4. тачка 2) овог члана.

Захтевана маргина солвентности за врсту осигурања из члана 8. тачка 6) овог закона утврђује се као 1% вредности капитализоване имовине.

Захтевана маргина солвентности за врсту осигурања из члана 8. тачка 7) овог закона утврђује се према одредбама става 3. овог члана.

Захтевана маргина солвентности за врсту осигурања из члана 8. тачка 4) овог закона утврђује се сходном применом одредаба члана 126. овог закона.

Захтевана маргина солвентности за неживотна осигурања

Члан 126.

Захтевана маргина солвентности за друштва за осигурање која обављају послове неживотних осигурања утврђује се као виши износ од износа утврђених захтеваних маргина солвентности на основу премија из става 2, односно штета из става 3. овог члана.

Захтевана маргина солвентности на основу премија утврђује се на следећи начин:

1) збир премија у претходној години до износа од 50.000.000 евра у динарској противвредности множи се са 18%, а изнад тог износа множи се са 16%, при чему премија представља виши износ од износа укупне премије или износа остварене премије, без умањења за износ дат у реосигурање;

2) износ из тачке 1) овог става множи се коефицијентом, који не може бити мањи од 50%, за претходне три године између:

(1) укупних расхода за штете (решене штете увећане за промену резервисаних штета) умањених за износ који покрива реосигурање и

(2) укупних расхода за штете (решене штете увећане за промену резервисаних штета);

3) при утврђивању збира премија у претходној години, премија која се односи на врсте осигурања из члана 9. тач. 11), 12) и 13) овог закона увећава се за 50%;

4) од збира премија одузимају се премије отписане током претходне године.

Захтевана маргина солвентности на основу штета утврђује се на следећи начин:

1) просечан годишњи износ расхода за штете за претходне три године, који представља решене штете увећане за промену резервисаних штета без умањења за износ дат у реосигурање, до износа од 35.000.000 евра у динарској противвредности множи се са 26%, а изнад тог износа множи се са 23%;

2) износ из тачке 1) овог става множи се коефицијентом, који не може бити мањи од 50%, за претходне три године између:

(1) укупних расхода за штете (решене штете увећане за промену резервисаних штета) умањених за износ који покрива реосигурање и

(2) укупних расхода за штете (решене штете увећане за промену резервисаних штета);

3) при утврђивању годишњег износа расхода за штете, износ расхода за штете који се односи на врсте осигурања из члана 9. тач. 11), 12) и 13) овог закона увећава се за 50%.

При утврђивању годишњег износа укупних расхода за штете из става 3. тачка 1) овог члана узима се аритметичка средина за претходне три године.

Изузетно од става 4. овог члана, у случају да друштво за осигурање у портфељу има искључиво, односно претежно осигурање кредита, односно осигурања која покривају ризике олује, града или мраза, при утврђивању годишњег износа укупних расхода за штете узима се аритметичка средина за претходних седам година.

Изузетно од става 1. овог члана, захтевана маргина солвентности за врсту осигурања из члана 9. тачка 2) овог закона за коју су техничке основе осигурања сличне техничким основама за животна осигурања једнака је трећини захтеване маргине солвентности из тог става:

- 1) ако се премије израчунавају актуарским методама на основу таблица обољевања;
- 2) ако се у вези са овим осигурањима образује математичка резерва за старење;
- 3) ако премије садрже додатак за сигурност;
- 4) ако друштво за осигурање може отказати уговор о осигурању најкасније пре истека треће године осигурања;
- 5) ако је уговором о осигурању предвиђена могућност повећања или смањења премије током трајања тог уговора.

Изузетно од става 1. овог члана, захтевана маргина солвентности за прву годину пословања друштва за осигурање утврђује се применом одредаба става 2. овог члана.

У случају да је утврђена захтевана маргина солвентности на крају текуће године мања од утврђене захтеване маргине солвентности претходне године – захтевана маргина солвентности мора бити најмање једнака захтеваној маргини солвентности претходне године помноженој коефицијентом између резервисаних штета на крају текуће године умањених за износ који покрива реосигурање и резервисаних штета на крају претходне године умањених за износ који покрива реосигурање, при чему овај коефицијент не може бити већи од 1.

Захтевана маргина солвентности за друштва за реосигурање утврђује се сходном применом одредаба овог члана.

Расположивост маргине солвентности

Члан 127.

Друштво за осигурање које обавља послове животних осигурања дужно је да обезбеди расположиву маргину солвентности најмање у висини захтеване маргине солвентности прописане чланом 125. овог закона.

Друштво за осигурање које обавља послове неживотних осигурања дужно је да обезбеди расположиву маргину солвентности најмање у висини захтеване маргине солвентности прописане чланом 126. овог закона.

Расположивом маргином солвентности из ст. 1. и 2. овог члана сматра се гарантна резерва утврђена на начин прописан чланом 124. овог закона.

*Гарантни капитал***Члан 128.**

Гарантни капитал друштва за осигурање је део гарантне резерве утврђене чланом 124. овог закона, који покрива најмање једну трећину захтеване маргине солвентности из члана 125, односно члана 126. овог закона, зависно од групе осигурања коју друштво за осигурање обавља.

Гарантни капитал друштва за осигурање не сме бити мањи од износа прописаних чланом 27. овог закона, зависно од групе осигурања коју друштво за осигурање обавља у складу са издатом дозволом за рад.

*Услови који се односе на адекватност капитала***Члан 129.**

Друштво за осигурање испуњава услове који се односе на адекватност капитала ако су задовољени критеријуми прописани чл. 127. и 128. овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује начин и динамику процене испуњености услова из става 1. овог члана, као и начин обрачуна величина из чл. 125, 126. и 128. овог закона.

*Мере за обезбеђење солвентности***Члан 130.**

Ако друштво за осигурање престане да испуњава услове који се односе на адекватност капитала дужно је да Народној банци Србије достави програм мера за обезбеђивање поновног испуњавања тих услова, односно солвентности друштва – у року од осам дана од дана утврђивања престанка испуњености тих услова.

Програм мера из става 1. овог члана садржи активности и мере за утврђивање узрока нарушене солвентности друштва за осигурање и њено поновно успостављање обезбеђивањем испуњености услова који се односе на адекватност капитала у року који не може бити дужи од три месеца од дана утврђивања престанка испуњености тих услова.

Народна банка Србије може од друштва за осигурање тражити да измени и/или допуни програм мера из става 1. овог члана, и то најкасније у року од осам дана од дана пријема тог програма, а ако то не учини, сматра се да је сагласна са спровођењем предложених мера.

Ради гаранције обезбеђења трајне солвентности друштва за осигурање, Народна банка Србије може од тог друштва тражити да, у периоду спровођења програма мера из става 1. овог члана, изradi и Народној банци Србије достави дугорочни план финансијске консолидације, на чију се садржину сходно примењују одредбе члана 43. овог закона.

О д е љ а к 3.**Инвестирање средстава осигурања***Имовина која се може прибављати средствима техничких резерви***Члан 131.**

Средствима техничких резерви обрачунатим у складу са овим законом прибавља се имовина која служи за покриће будућих обавеза по основу осигурања, као и евентуалних губитака због ризика који произлазе из послова осигурања које обавља друштво за осигурање.

Средствима техничких резерви могу се прибављати следећи облици имовине:

- 1) хартије од вредности и инструменти тржишта новца које су издали Република, државе чланице Европске уније или Организације за економску сарадњу и развој, централне банке држава чланица Европске уније или држава чланица наведене организације, односно за које гарантује неки од наведених субјеката;
- 2) хартије од вредности које издају међународне финансијске организације чији је Република члан;
- 3) дужничке хартије од вредности које издају аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и дужничке хартије од вредности за које гарантује неки од наведених субјеката;
- 4) дужничке хартије од вредности којима се тргује на тржишту хартија од вредности у складу са законом;
- 5) дужничке хартије од вредности којима се не тргује на тржишту хартија од вредности ако је њихов издавалац правно лице које има седиште у Републици;
- 6) акције којима се тргује на тржишту хартија од вредности у складу са законом;
- 7) акције којима се не тргује на тржишту хартија од вредности ако је њихов издавалац правно лице које има седиште у Републици;
- 8) власнички удели привредних друштава која имају седиште у Републици;
- 9) инвестиционе јединице инвестиционих фондова;
- 10) непокретности и друга стварна права на непокретностима – ако су уписане у земљишне, односно друге јавне књиге у Републици, ако доносе принос, ако је њихова куповна цена одређена на основу процене овлашћеног процењивача и ако су без терета.

Средства техничких резерви могу се депоновати код банака које имају седиште у Републици или држати у готовини у благајни и на рачуну друштва за осигурање.

Имовина из става 2. тачка 9) овог члана може се прибављати само средствима техничких резерви животних осигурања из члана 8. став 1. тачка 5) овог закона.

Правила инвестирања средстава техничких резерви

Члан 132.

Друштво за осигурање је дужно да средства техничких резерви инвестира у складу с правилима која се односе на врсте осигурања које обавља а која произлазе из природе ризика који су том врстом осигурања покривени, односно из структуре припадајућих обавеза.

Инвестициони портфолио креиран средствима техничких резерви треба да обезбеди ликвидност, сигурност и профитабилност друштва за осигурање, измирење његових будућих обавеза, као и дисперзију ризика.

Друштво за осигурање је дужно да имовину прибављену средствима техничких резерви усклади с природом обавеза по основу осигурања, како би се ризик промене каматних стопа, девизних курсева или других тржишних параметара свео на најмању меру.

Имовина друштва за осигурање сматра се валутно усклађеном са обавезама ако је укупна имовина у свим валутама једнака укупним обавезама у свим валутама а разлика између имовине и обавеза у појединачној валути не прелази 20% вредности те имовине, односно тих обавеза.

Друштво за осигурање је дужно да реструктурира инвестициони портфолио креиран средствима техничких резерви, ради његовог континуираног прилагођавања променама релевантних показатеља на финансијским тржиштима и омогућавања боље контроле инвестиционих ризика.

Посебна правила за инвестирање математичке резерве

Члан 133.

Средствима математичке резерве обрачунатим у складу са овим законом прибавља се имовина која служи за покриће будућих обавеза по основу оних врста осигурања за које је потребно формирати математичку резерву, а која се не сме користити за покриће обавеза из других врста осигурања.

Имовином из става 1. овог члана управља се одвојено од остале имовине, а она, поред облика уређених чланом 131. став 2. овог закона, може обухватити и предујмове до висине откупне вредности уговора о закљученом животном осигурању.

У случају закључења уговора о животном осигурању из члана 8. став 1. тачка 5) овог закона, инвестирање средстава математичке резерве, односно техничких резерви мора у највећој могућој мери пратити одредбе тог уговора.

Ограничења за инвестирање средстава техничких резерви

Члан 134.

Народна банка Србије прописује ограничења за инвестирање средстава техничких резерви у поједине облике имовине из чл. 131. и 133. овог закона, као и ближе услове који се односе на поједине облике те имовине.

Народна банка Србије може прописати и друге облике имовине која се може прибављати средствима техничких резерви, осим оних утврђених у чл. 131. и 133. овог закона, као и ограничења при инвестирању ових средстава у те облике имовине.

Имовина која се може прибављати средствима гарантне резерве

Члан 135.

Друштво за осигурање је дужно да средства гарантне резерве инвестира у категорије активе које обезбеђују сигурност, расположивост на дуги рок, као и очување реалне вредности тих средстава.

Ради испуњења обавезе из става 1. овог члана – друштво за осигурање својом инвестиционом политиком утврђује облике имовине која се може прибављати средствима гарантне резерве и критеријуме за инвестирање ових средстава.

Народна банка Србије може ближе уредити правила инвестирања средстава гарантне резерве.

Имовина која се може прибављати осталим средствима осигурања

Члан 136.

Остала средства осигурања могу бити инвестирана слободно у све облике имовине утврђене инвестиционом политиком друштва за осигурање.

*Распоред инвестирања средстава осигурања***Члан 137.**

Средства осигурања из члана 115. став 1. овог закона инвестирају се у Републици.

Изузетно од става 1. овог члана, средства осигурања из тог става могу се инвестирати у иностранству у облике имовине прописане овим законом и инвестиционом политиком друштва за осигурање после прибављене претходне сагласности Народне банке Србије за свако улагање.

Средства осигурања инвестирана у иностранству у смислу става 2. овог члана не могу бити већа од 25% износа прописаних чланом 27. овог закона, зависно од послова осигурања које друштво за осигурање обавља у складу са издатом дозволом за рад.

Народна банка Србије може прописати и друге критеријуме за издавање сагласности из става 2. овог члана и ограничења за инвестирање средстава осигурања у иностранству, као и обавезу посебног обавештавања о том инвестирању.

О д е љ а к 4.**Пословне књиге, финансијско извештавање и одржавање ликвидности*****1. Вођење пословних књига и финансијско извештавање*****Члан 138.**

Друштво за осигурање је дужно да води пословне књиге и да саставља финансијске извештаје и годишњи извештај о свом пословању у складу са законом и другим прописима којима се уређују контни оквир за друштво за осигурање и обрасци финансијских извештаја и извештаја за статистичке потребе.

Друштво за осигурање доноси рачуноводствене политике и правилник којим уређује рачуноводство и те акте доставља Народној банци Србије у року од осам дана од дана њиховог усвајања.

*Приходи***Члан 139.**

Приходе друштва за осигурање чине премије осигурања и активних послова реосигурања, као и други функционални приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

*Расходи***Члан 140.**

Расходи друштва за осигурање јесу расходи за штете и уговорене суме осигурања, расходи за штете по основу саосигурања, расходи за штете по основу активних послова реосигурања, расходи за премије по основу пасивних послова реосигурања и други расходи од послова осигурања, расходи за обављање послова осигурања/реосигурања (трошкови спровођења осигурања/реосигурања), други функционални расходи, расходи по основу инвестиционе активности, расходи по основу усклађивања вредности имовине, финансијски расходи и остали расходи.

Расходима за штете из става 1. овог члана сматрају се и трошкови утврђивања и процењивања штета, трошкови остваривања регресних захтева, судски трошкови и таксе у споровима по обавезама из основа осигурања, трошкови вештачења и други трошкови у вези са исплатом накнада штета.

Расходи друштва за осигурање су и повећања појединачних категорија техничких резерви утврђених чланом 116. овог закона.

Разграничење трошкова прибављања осигурања

Члан 141.

Трошкови прибављања осигурања разграничавају се у сразмери резерве за преносне премије и укупне премије, у складу са законом.

Утврђивање резултата пословања

Члан 142.

Резултат пословања акционарског друштва за осигурање чини добитак или губитак, који се исказује и обелодањује у финансијским извештајима, у складу са законом.

Друштво за узајамно осигурање утврђује вишак или мањак, који се исказује и обелодањује у финансијским извештајима, у складу са законом.

Друштво које обавља послове животних осигурања дужно је да у својим финансијским извештајима, односно билансу успеха утврђује, исказује и обелодањује добитак, односно вишак и губитак, односно мањак – посебно за осигурање живота, збирно за друге прописане врсте животних осигурања, као и збирно за групу животних осигурања.

Друштво које обавља послове неживотних осигурања дужно је да у својим финансијским извештајима, односно билансу успеха утврђује, исказује и обелодањује добитак, односно вишак и губитак, односно мањак – посебно по подгрупама неживотних осигурања утврђених овим законом, као и збирно за групу неживотних осигурања.

Друштво за осигурање је дужно да утврђује и резултат пословања по врстама осигурања из члана 8, односно члана 9. овог закона, у складу са издатом дозволом за рад, као и да о томе извештава Народну банку Србије на начин који она пропише.

Распоред оствареног добитка, односно вишка

Члан 143.

Из оствареног добитка, односно вишка друштво за осигурање намирује порез на добитак, односно на вишак, при чему остатак представља нераспоређени добитак, односно вишак.

Друштво за осигурање нераспоређени добитак, односно вишак из ранијих година распоређује по следећем редоследу:

- 1) за покриће губитка, односно мањка из ранијих година;
- 2) за издвајања у резерве утврђене статутом и другим актима друштва;
- 3) за друге намене утврђене статутом.

*Редослед покрића губитка, односно мањка***Члан 144.**

Друштво за осигурање покрива губитак, односно мањак из ранијих година према следећем редоследу:

- 1) из нераспоређеног добитка, односно вишка;
- 2) из резерви утврђених статутом и другим актима друштва;
- 3) из основног капитала.

Друштво за узајамно осигурање, пре почетка коришћења основног капитала, мањак покрива из додатног доприноса чланова (осигураника) или сразмерним умањењем накнаде штета свим члановима (осигураницима), односно истовремено из додатног доприноса и сразмерног умањења накнаде штете.

При процени испуњености обавезе из члана 27. став 3. и члана 73. став 2. овог закона, основни капитал друштва за осигурање се коригује за износ губитка, односно мањка који се покрива из основног капитала у смислу ст. 1. и 2. овог члана, без обзира да ли је такво смањење основног капитала извршено одлуком надлежног органа друштва за осигурање.

*Програм мера за покриће губитка, односно мањка***Члан 145.**

Друштво за осигурање је дужно да, најкасније у року од три месеца од дана утврђивања губитка, односно мањка, надокнади основни капитал у износу искоришћеном за покриће губитка, односно мањка у смислу члана 144. овог закона, кад је основни капитал смањен испод износа прописаног овим законом.

Одредба става 1. овог члана односи се и на накнадно утврђени губитак, односно мањак из претходне године и из ранијих година.

Друштво за осигурање обавештава Народну банку Србије о насталом губитку, односно мањку и доставља јој програм мера за покриће насталог губитка, односно мањка даном утврђивања тог губитка, односно мањка, а најкасније у року од 15 дана од дана утврђеног за предају финансијских извештаја за статистичке и друге потребе регистру надлежног органа.

Друштво за осигурање које настали губитак, односно мањак покрије из нераспоређеног добитка, односно вишка или из основног капитала изнад најнижег износа прописаног чланом 27. овог закона, није дужно да изради и достави програм из става 3. овог члана.

Програм из става 3. овог члана обједињује се с програмом из члана 130. став 1. овог закона у случају да је услед оствареног губитка друштво за осигурање престало да испуњава услове који се односе на адекватност капитала.

2. Одржавање ликвидности**Члан 146.**

Друштво за осигурање је дужно да обезбеђује континуирану ликвидност и да благовремено исплаћује накнаде штета и извршава друге обавезе, те да с тим у вези предузима све неопходне мере.

Народна банка Србије може прописати критеријуме за процену ликвидности друштва за осигурање, као и обавезу редовног извештавања друштава за осигурање о ликвидности, односно о токовима новца.

Г л а в а VI

СИСТЕМ УПРАВЉАЊА

О д е љ а к 1.

Систем управљања у друштву за осигурање

Члан 147.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди постојање и функционисање ефикасног система управљања, који укључује управљање ризиком, систем интерних контрола, интерну ревизију и актуарство.

Систем управљања у друштву за осигурање усклађује се с величином и организационом структуром друштва, обимом активности и врстама осигурања које друштво обавља.

Народна банка Србије прописује начин уређивања система управљања у друштву за осигурање и услове за поверавање појединих послова друштва трећим лицима, као и начин вршења надзора над обављањем поверених послова од стране пружаоца услуга.

О д е љ а к 2.

Управљање ризицима

Члан 148.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди постојање и функционисање ефикасног система управљања ризицима којима је изложено или би могло бити изложено у свом пословању, који се састоји од стратегија, процеса и процедура, које обухватају и процедуре за извештавање, неопходних за континуирано идентификовање, мерење и праћење ризика, управљање ризицима и извештавање о појединачним и укупним ризицима, укључујући и њихову међузависност.

Систем управљања ризицима друштва за осигурање обухвата нарочито:

- 1) преузимање ризика у осигурање и резервисање;
- 2) управљање имовином и обавезама;
- 3) инвестиције;
- 4) ликвидност и управљање концентрацијом ризика;
- 5) управљање оперативним ризиком;
- 6) реосигурање и друге начине умањења ризика.

*Правила о управљању ризиком***Члан 149.**

Друштво за осигурање је дужно да управља ризиком тако да обезбеди:

- 1) саосигурање и реосигурање вишкова ризика изнад максималног самопридржаја;
- 2) плаћање накнаде штета, уговорених сума осигурања и извршавање других обавеза из основа осигурања у складу с чланом 18. став 2. и чланом 19. овог закона;
- 3) примену начела пословања из члана 19. овог закона;
- 4) основни капитал најмање у висини прописаној чланом 27. овог закона;
- 5) техничке резерве у складу с чланом 116. овог закона;
- 6) испуњеност услова који се односе на адекватност капитала у складу с чланом 129. овог закона;
- 7) инвестирање средстава осигурања у складу с чл. од 131. до 137. овог закона;
- 8) истинито и објективно приказивање финансијских извештаја у складу са законом;
- 9) ликвидност у складу с чланом 146. овог закона;
- 10) друге активности ради испуњења обавеза из тач. од 1) до 9) овог члана, као и других обавеза прописаних овим законом које се односе на управљање ризиком.

*Начин управљања ризиком***Члан 150.**

Друштво за осигурање је дужно да идентификује, процењује и мери ризике којима је изложено у свом пословању и да управља овим ризицима применом квалитативног и квантитативног начина управљања.

Друштво за осигурање утврђује процедуре за идентификовање, процену и мерење ризика, као и за управљање ризицима, у складу с прописима, стандардима и правилима струке осигурања.

Народна банка Србије прописује врсте ризика у обављању делатности осигурања, ближе услове и начин идентификације, мерења и праћења ових ризика и управљања тим ризицима.

О д е љ а к 3.**Систем интерних контрола****Члан 151.**

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди постојање и функционисање ефикасног система интерних контрола.

Под системом интерних контрола друштва за осигурање подразумевају се одговарајуће административне и друге процедуре, поступци и радње које је управа дужна да организује и примени на начин који одговара природи, сложености и ризичности посла, оквир интерне контроле, као и поступак извештавања о усклађености пословања друштва и контрола те

усклађености, а ради одређивања и прихватања одговарајућих ризика и управљања тим ризицима, те спречавања неправилности и незаконитости у пословању друштва.

Контрола усклађености пословања друштва за осигурање укључује обавештавање управе о пословању друштва у складу с прописима, као и процену могућег утицаја промене прописа на пословање друштва и идентификацију и процену ризика усклађености пословања.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин уређивања и спровођења система интерних контрола друштва за осигурање.

Успостављање система интерних контрола

Члан 152.

Друштво за осигурање својим актима уређује успостављање, функционисање, праћење и унапређење система интерних контрола, као и одговорност друштва за наведене активности.

Информациони систем и изложеност ризицима

Члан 153.

Друштво за осигурање је дужно да систем интерних контрола интегрише у све своје пословне активности и процесе и да, као подршку том систему, развије поуздан, функционалан и адекватан информациони систем.

Систем интерних контрола друштва за осигурање организује се тако да обезбеђује идентификацију потенцијалних подручја изложености друштва ризицима и доношење одлука којима ће се спречити прекомерна изложеност друштва ризицима.

О д е љ а к 4.

Интерна ревизија

Члан 154.

Друштво за осигурање је дужно да организује интерну ревизију која је самостална и независна у обављању својих послова.

Интерну ревизију друштва за осигурање (у даљем тексту: интерна ревизија) обавља посебан организациони део друштва утврђен статутом.

Интерна ревизија за свој рад непосредно одговара надзорном одбору.

Органи друштва за осигурање и запослени у том друштву не смеју спречавати, ограничавати или отежавати извештавање о налазима и проценама запослених на пословима интерне ревизије.

Рад интерне ревизије уређује се правилником.

Задаци интерне ревизије

Члан 155.

Интерна ревизија спроводи сталну и свеобухватну ревизију свих активности из пословања друштва за осигурање, а нарочито:

- 1) континуирано праћење, проверу и унапређење система рада у друштву;
- 2) оцену система управљања ризицима којима је друштво изложено или се може очекивати да ће бити изложено;
- 3) оцену адекватности и поузданости успостављеног система интерних контрола у друштву;
- 4) давање одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака и за унапређење примењених поступака и система рада друштва.

Интерна ревизија испитује и процењује:

- 1) адекватност и примену прописаних процедура и процеса управљања ризицима;
- 2) рачуноводствене поступке и организацију обављања рачуноводствених послова;
- 3) поузданост и ажурност финансијских и управљачких информација.

Друштво за осигурање је дужно да правилником о раду интерне ревизије и годишњим планом рада пропише обављање интерне ревизије у складу с начелима струке и праксом, међународно признатим стандардима интерне ревизије и етичким принципима интерне ревизије.

Интерна ревизор

Члан 156.

За обављање послова интерне ревизије друштво за осигурање мора имати запослено најмање једно лице на неодређено време с пуним радним временом (у даљем тексту: интерни ревизор).

Друштво за осигурање је дужно да утврди услове за обављање послова интерног ревизора, као и распоред осталих запослених у интерној ревизији.

Интерна ревизор не може бити члан управе, нити може обављати друге послове у друштву за осигурање, укључујући и овлашћења и одговорности за припрему аката и друге документације који могу бити предмет интерне ревизије.

Интерна ревизор саставља извештај о свакој обављеној интерној ревизији.

Интерна ревизор послове интерне ревизије обавља на начин прописан овим законом.

План рада интерне ревизије

Члан 157.

Послови интерне ревизије обављају се у складу с годишњим планом рада и планом појединачне ревизије.

Годишњим планом рада интерне ревизије утврђују се планиране активности интерне ревизије, а нарочито области пословања у којима ће интерна ревизија извршити ревизију пословања и рокови за извршење планираних активности.

Интерна ревизија појединачну ревизију обавља и на захтев управе.

Извештавање интерне ревизије

Члан 158.

Интерна ревизија саставља тромесечне и годишње извештаје о интерној ревизији.

Тромесечни извештај о интерној ревизији садржи:

- 1) опис извршене ревизије активности из пословања друштва за осигурање (предмет ревизије), са значајнијим налазима;
- 2) оцену начина обраде документације и поступка закључивања уговора о осигурању и издавања полиса осигурања и ликвидације штета;
- 3) незаконитости и друге неправилности које је интерна ревизија утврдила у поступку ревизије, са објашњењима и последицама уочених неправилности и назначењем одговорних лица;
- 4) предлог мера за отклањање утврђених неправилности и рокове за њихово спровођење;
- 5) друге констатације, оцене, препоруке и предлоге у вези са отклањањем уочених неправилности.

Годишњи извештај о интерној ревизији садржи:

- 1) извештај о реализацији годишњег плана рада интерне ревизије;
- 2) резиме значајних налаза о обављеној интерној ревизији;
- 3) оцену мера предузетих за отклањање уочених неправилности.

Извештаје из става 1. овог члана интерна ревизија доставља надзорном одбору, ради разматрања.

Годишњи извештај о интерној ревизији надзорни одбор разматра истовремено с финансијским извештајем друштва за осигурање.

Надзорни одбор је дужан да, уз годишњи извештај о интерној ревизији, скупштини достави и извештај о мерама предузетим за отклањање уочених неправилности.

Извештавање Народне банке Србије

Члан 159.

Друштво за осигурање је дужно да Народној банци Србије достави правилник о раду интерне ревизије, годишњи план рада интерне ревизије, као и тромесечне и годишње извештаје о интерној ревизији – у року од 15 дана од дана њиховог усвајања, на начин који Народна банка Србије пропише.

Обавештавање друштва за осигурање и Народне банке Србије

Члан 160.

Ако утврди да друштво за осигурање не поступа у складу с правилима о управљању ризиком и због тога му прети великвидност или несолвентност или утврди да је угрожена сигурност његовог пословања, односно да су угрожена права и интереси осигураника и других корисника осигурања – интерна ревизија је дужна да о томе без одлагања обавести управу.

Ако утврди да чланови управе не предузимају мере ради отклањања уочених неправилности у складу са обавештењем из става 1. овог члана, интерна ревизија је дужна да о томе без одлагања обавести скупштину и Народну банку Србије.

О д е л њ а к 5.**Актуарство***Овлашћени актуар***Члан 161.**

Овлашћени актуар је лице које је добило овлашћење Народне банке Србије за обављање актуарских послова у складу са овим законом.

Народна банка Србије овлашћење из става 1. овог члана издаје лицу које испуњава следеће услове:

- 1) има одговарајуће стручне квалификације и искуство;
- 2) има положен стручни испит за стицање звања овлашћеног актуара на српском језику;
- 3) није правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за казнено дело које га чини неподобним за обављање послова овлашћеног актуара;
- 4) није му правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање послова овлашћеног актуара;
- 5) није му одузето овлашћење за обављање актуарских послова.

Народна банка Србије ближе прописује потребне стручне квалификације и искуство за лице из става 2. овог члана, садржину програма и начин полагања стручног испита из тачке 2) тог става, начин доказивања испуњености услова из тог става, као и начин усавршавања овлашћених актуара.

Народна банка Србије може овлашћење за обављање актуарских послова издати и лицу које је звање овлашћеног актуара стекло у иностранству, под условима и на начин које она пропише.

*Именовање овлашћеног актуара***Члан 162.**

За овлашћеног актуара не може бити именовано лице које је члан управе, односно интерни ревизор.

Ако лице које је именовано за овлашћеног актуара привремено или трајно престане да обавља послове овлашћеног актуара у друштву за осигурање – то друштво је дужно да новог овлашћеног актуара именује сходном применом члана 42. став 3. тачка 10) овог закона, и то у року од 30 дана од дана наступања ове околности.

*Послови овлашћеног актуара***Члан 163.**

Овлашћени актуар даје мишљење о:

- 1) начину утврђивања премија, о томе да ли је премија утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да ли обезбеђује трајно испуњење свих обавеза друштва за осигурање из уговора о осигурању;

2) начину утврђивања техничких резерви, о томе да ли су те резерве утврђене у складу са актуарском струком и прописима и да ли обезбеђују трајно испуњење свих обавеза друштва за осигурање из уговора о осигурању;

3) актима пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 1) до 5) овог закона у поступку њиховог доношења, као и у поступку измена и/или допуна ових аката, односно о њиховој примени;

4) финансијским извештајима и годишњем извештају о пословању друштва за осигурање;

5) извештају о спровођењу политике саосигурања и реосигурања;

6) преносу портфеља осигурања.

Овлашћени актуар обавља и друге актуарске послове у складу са овим законом.

Надлежни органи друштва за осигурање дужни су да у поступку доношења, односно утврђивања аката из става 1. овог члана размотре мишљење овлашћеног актуара.

Мишљење овлашћеног актуара доставља се и интерној ревизији и надзорном одбору.

Ако престане да обавља послове овлашћеног актуара у друштву за осигурање, овлашћени актуар је дужан да о томе одмах писмено обавести Народну банку Србије.

Садржину мишљења овлашћеног актуара ближе прописује Народна банка Србије.

Независност и самосталност овлашћеног актуара

Члан 164.

Овлашћени актуар је независан и самосталан у обављању својих послова.

Овлашћени актуар је дужан да послове овлашћеног актуара обавља у складу са законом, правилима струке осигурања и актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком.

Мере овлашћеног актуара за отклањање неправилности

Члан 165.

Кад утврди да премије и техничке резерве нису утврђене у складу са актуарском струком и прописима, односно да не обезбеђују трајно испуњење обавеза друштва за осигурање из уговора о осигурању – овлашћени актуар је дужан да без одлагања управи предложи мере за отклањање уочених неправилности.

Ако управа не спроведе мере из става 1. овог члана, овлашћени актуар је дужан да о томе без одлагања писмено обавести Народну банку Србије.

Обавезе друштва за осигурање

Члан 166.

Друштво за осигурање је дужно да овлашћеном актуару обезбеди сталан и несметан приступ подацима о пословању који су му неопходни и које он затражи у обављању послова овлашћеног актуара.

*Надзор над радом овлашћеног актуара и мере***Члан 167.**

Надзор над радом овлашћеног актуара кога именује друштво за осигурање врши Народна банка Србије.

Ако се овлашћени актуар при обављању послова из своје надлежности не придржава обавеза прописаних овим законом – Народна банка Србије може том актуару:

- 1) наложити меру упозорења;
- 2) привремено забранити обављање послова овлашћеног актуара у друштву за осигурање;
- 3) одузети овлашћење за обављање актуарских послова.

О налагању мере из става 2. овог члана Народна банка Србије обавештава друштво за осигурање за које овлашћени актуар обавља послове овлашћеног актуара.

*Мера упозорења***Члан 168.**

Ако не поступа у складу с чланом 164. став 2. овог закона, Народна банка Србије може овлашћеном актуару наложити меру упозорења.

*Привремена забрана обављања послова овлашћеног актуара***Члан 169.**

Народна банка Србије може овлашћеном актуару привремено забранити обављање послова овлашћеног актуара у друштву за осигурање, на период од шест месеци до три године, ако овлашћени актуар, и поред изречене мере упозорења, поново поступи супротно члану 164. став 2. овог закона.

*Одузимање овлашћења за обављање актуарских послова***Члан 170.**

Народна банка Србије ће одузети дато овлашћење за обављање актуарских послова овлашћеном актуару:

- 1) ако је овлашћење добијено на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) ако овлашћени актуар престане да испуњава најмање један од услова из члана 161. овог закона;
- 3) ако овлашћени актуар теже прекрши обавезе које су овим законом прописане за обављање послова овлашћеног актуара.

*Обавештавање Народне банке Србије о неприхватању
мишљења овлашћеног актуара*

Члан 171.

Ако надлежни орган друштва за осигурање не прихвати мишљење овлашћеног актуара – друштво за осигурање је дужно да у року од наредних 15 дана о томе обавести Народну банку Србије и да наведе разлоге овог неприхватања.

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије може донети решење којим ће наложити предузимање одговарајућих мера.

Преиспитивање мишљења овлашћеног актуара

Члан 172.

Ако ревизор у извештају о обављеној ревизији утврди да финансијски извештај друштва за осигурање не приказује истинито и објективно стање његове имовине и резултате његовог пословања – овај извештај ревизора, у року од пет дана од дана његовог пријема, друштво доставља овлашћеном актуару који је сачинио мишљење на финансијски извештај друштва.

Овлашћени актуар је дужан да своје мишљење о финансијском извештају друштва за осигурање преиспита у року од 30 дана од дана пријема извештаја ревизора из става 1. овог члана и да о томе обавести надлежни орган друштва за осигурање.

Друштво за осигурање је дужно да, у року од седам дана од дана пријема обавештења из става 2. овог члана, о томе обавести Народну банку Србије.

Мере Народне банке Србије за отклањање неправилности

Члан 173.

Народна банка Србије се може сагласити с мишљењем овлашћеног актуара или са извештајем о обављеној ревизији, или може имати своје мишљење, о чему обавештава друштво за осигурање.

Народна банка Србије доноси решење којим друштву за осигурање налаже мере за отклањање уочених неправилности, а то друштво је дужно да поступи по овом решењу и о томе писмено обавести Народну банку Србије у року од 30 дана од дана пријема тог решења.

Провера мишљења овлашћеног актуара

Члан 174.

Народна банка Србије може у току вршења надзора у складу са овим законом да захтева да мишљење овлашћеног актуара провери овлашћени актуар кога она одреди – ако постоје разлози за сумњу у исправност овог мишљења.

Г л а в а VII

ЧУВАЊЕ ПОВЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

Обавеза чувања поверљивих података

Члан 175.

Друштво за осигурање је дужно да, као поверљиве, чува податке, чињенице и околности које сазна у пословању са осигураником, односно другим корисником права из осигурања.

Чланови органа друштва за осигурање, акционари, запослени у друштву за осигурање, односно друга лица којима у вези с њиховим радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво на било који начин постану доступни подаци из става 1. овог члана – те податке не смеју саопштавати или достављати трећим лицима нити их смеју сами користити или омогућити трећим лицима да их користе.

Обавеза чувања података из става 1. овог члана не постоји у следећим случајевима:

- 1) ако осигураник, односно корисник осигурања да писмену сагласност да се поједини подаци могу објавити за одређену намену или одређеном лицу;
- 2) ако је то неопходно за утврђивање чињеница у кривичном поступку и ако давање ових података наложи суд, односно јавни тужилац;
- 3) ако је то одређено законом којим се уређује заштита података о личности, односно законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма;
- 4) ако су ови подаци неопходни за одлучивање о правним односима између друштва за осигурање и осигураника, односно других корисника права из осигурања у судском спору;
- 5) ако су ови подаци неопходни у оставинском или другом судском поступку, кад суд наложи њихово достављање;
- 6) ако су ови подаци неопходни за наплату по извршном решењу из имовине осигураника и њихово подношење суд писмено захтева, односно наложи;
- 7) ако су ови подаци потребни Народној банци Србије, односно другом надзорном органу за потребе надзора;
- 8) ако ове податке тражи порески орган, орган надлежан за унутрашње послове или орган надлежан за борбу против организованог криминала, у складу с прописима;
- 9) ако је то одређено законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају.

Обавеза чувања података из става 1. овог члана за лица из става 2. тог члана постоји и после престанка статуса на основу ког су остварили приступ тим подацима.

Народна банка Србије, други органи, односно суд могу податке које су прикупили сагласно ставу 3. овог члана користити искључиво за намене за које су прикупљени.

Прикупљање, вођење и коришћење личних података

Члан 176.

Друштво за осигурање и удружење друштава за осигурање, коме су јавна овлашћења поверена посебним законом из члана 11. овог закона прикупљају, обрађују, чувају, користе и достављају личне податке неопходне за закључење уговора о осигурању и за ликвидацију штета, односно исплату уговорених износа који произлазе из уговора о осигурању, у складу са овим

законом, законом којим се уређује заштита података о личности и другим законом, односно прописом.

Друштво за осигурање и удружење из става 1. овог члана могу образовати и водити одговарајуће регистре података о осигураницима, односно о корисницима осигурања и штетним догађајима, као и регистре података о процени и ликвидацији штета, односно исплати уговорених износа.

Друштво за осигурање и удружење из става 1. овог члана могу размењивати податке о осигураницима и штетним догађајима у случају сумње да постоји превара у осигурању.

Подаци о осигураницима, односно корисницима осигурања и други подаци значајни за остваривање права на накнаду штете, односно исплату уговорених износа чувају се десет година после истека уговора о осигурању, а у случају настанка штетног догађаја, односно осигураног случаја – десет година од утврђивања штете, односно уговорених износа.

После истека рокова из става 4. овог члана, подаци из тог става се бришу.

Г л а в а VIII

ИЗВЕШТАВАЊЕ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ КОЈЕ ВРШИ ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ

Редовно извештавање

Члан 177.

Друштво за осигурање доставља Народној банци Србије:

- 1) финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању друштва, с мишљењем овлашћеног актуара и надзорног одбора, са образложењем;
- 2) копију извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва, с коментаром скупштине и надзорног одбора на тај извештај;
- 3) извештај о спровођењу политике саосигурања и реосигурања друштва, с мишљењем овлашћеног актуара;
- 4) годишњи план пословања друштва;
- 5) статут и друге опште акте који се односе на његово пословање, као и измене и/или допуне тих аката;
- 6) акте пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 2) до 10) овог закона, с мишљењем овлашћеног актуара на ове акте из тач. од 2) до 5) тог става, као и измене и/или допуне тих аката;
- 7) обавештење о именовану овлашћеног актуара;
- 8) доказе о изменама података који се уписују у регистар надлежног органа;
- 9) друга обавештења, извештаје и податке који су прописани законом.

Друштво за осигурање доставља Народној банци Србије акте пословне политике из члана 67. став 2. тач. од 2) до 5) овог закона који се употребљавају при утврђивању тарифа премија и техничких резерви – искључиво ради провере њихове усклађености с прописима и правилима актуарске струке.

Документе из става 1. тач. од 1) до 3) овог члана друштво за осигурање је дужно да достави у року од 15 дана од дана њиховог усвајања, а најкасније до 30. априла текуће године за претходну годину, акта, документе и обавештења из става 1. тач. од 4) до 8) овог члана – у року од 15 дана од

дана њиховог доношења, односно промене, а друга обавештења, извештаје и податке – у роковима које пропише Народна банка Србије.

Тромесечно извештавање

Члан 178.

Друштво за осигурање је дужно да тромесечно извештава Народну банку Србије о:

- 1) власничкој структури основног капитала, с променама акционара;
- 2) саосигурању и реосигурању вишкова ризика изнад максималног самопридржаја, с мишљењем овлашћеног актуара;
- 3) висини остварених премија осигурања по врстама осигурања, с мишљењем овлашћеног актуара;
- 4) броју и висини пријављених и решених штета и штета у спору;
- 5) техничким резервама, с мишљењем овлашћеног актуара;
- 6) стању имовине, посебно инвестиционог портфолија, обавеза и капитала, као и оствареним приходима и расходима, по прописаној структури;
- 7) испуњености услова који се односе на адекватност капитала а прописани су овим законом.

Статистички подаци

Члан 179.

Друштво за осигурање доставља Народној банци Србије статистичке и друге податке значајне за вршење њеног надзора – по групама, врстама и тарифама осигурања.

Народна банка Србије објављује обрађене податке из става 1. овог члана.

Садржина извештаја и тачност података

Члан 180.

Народна банка Србије ближе прописује садржину извештаја, обавештења и података из чл. 178. и 179. овог закона, као и начин и рокове достављања извештаја, обавештења и података из чл. од 177. до 179. овог закона.

Друштво за осигурање је дужно да обезбеди тачност и ажурност података које доставља Народној банци Србије у складу са овим законом.

Извештавање на захтев Народне банке Србије

Члан 181.

Друштво за осигурање је дужно да, на захтев Народне банке Србије, доставља и друге акте, извештаје, информације и податке који су значајни за вршење њеног надзора, на начин и у року утврђеним у захтеву.

Г л а в а IX

РЕВИЗИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Вршење ревизије

Члан 182.

Ревизија финансијских извештаја друштва за осигурање врши се у складу са законом којим се уређује ревизија, ако овим законом није друкчије уређено.

Ревизију финансијских извештаја обављају лиценцирани овлашћени ревизори (у даљем тексту: ревизори) запослени у друштву за ревизију основаном у складу са законом којим се уређује ревизија (у даљем тексту: друштво за ревизију).

Исти ревизор може у истом друштву за осигурање узастопно обавити највише пет ревизија финансијских извештаја тог друштва.

Исти ревизор, односно друштво за ревизију у коме је запослен ревизор не може истовремено, односно у истој години да обавља и ревизију финансијских извештаја друштва за осигурање и да том друштву пружа додатне услуге у складу са законом којим се уређује ревизија.

Народна банка Србије ближе прописује садржину извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање.

Претходна сагласност на избор друштва за ревизију

Члан 183.

Друштво за осигурање је дужно да затражи претходну сагласност Народне банке Србије на предлог одлуке о избору друштва за ревизију које ће обавити ревизију његових финансијских извештаја.

Захтев за издавање сагласности и предлог одлуке из става 1. овог члана подносе се Народној банци Србије за годину за коју се врши избор друштва за ревизију – најкасније 30. септембра те године.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

При одлучивању о давању сагласности из става 1. овог члана, Народна банка Србије процењује испуњеност услова који се односе на стручну оспособљеност друштва за ревизију, истинитост и објективност његових раније датих извештаја, као и на то да ли су ти извештаји израђени у складу са законом којим се уређује ревизија и прописом из члана 182. став 5. овог закона, а с тим у вези може податке и доказе тражити и од друштва за осигурање.

Ако је друштво за ревизију изабрано без сагласности Народне банке Србије, тај избор се сматра ништавим.

Обавезе друштва за ревизију

Члан 184.

Друштво за ревизију даје мишљење о томе да ли су финансијски извештаји друштва за осигурање састављени у складу с прописима и да ли истинито и објективно приказују финансијско стање друштва, резултате његовог пословања и новчане токове за ту пословну годину.

Друштво за ревизију је дужно да у току ревизије друштва за осигурање без одлагања обавести управу тог друштва и Народну банку Србије о свакој уоченој чињеници која представља тежу повреду закона или другог прописа или материјално значајну промену финансијског резултата исказаног у неревидираним финансијским извештајима или тежу повреду општих аката тог друштва.

Друштво за ревизију је дужно да Народну банку Србије обавести и о другим чињеницама и околностима које могу угрозити даље пословање друштва за осигурање а тичу се тог друштва или лица која су с њим блиско повезана.

Народна банка Србије може од друштва за ревизију да тражи и додатна објашњења у вези са обављеном ревизијом.

Друштво за ревизију, односно ревизор не одговарају за штету насталу испуњавањем обавеза из овог члана, осим ако се докаже да је штета проузрокована намерно или крајњом непажњом.

Провера извештаја ревизора

Члан 185.

Народна банка Србије може у току вршења надзора над обављањем делатности осигурања да захтева да извештај ревизора провери ревизор запослен у другом друштву за ревизију – ако постоје разлози за сумњу у исправност мишљења датог у том извештају.

Обавештавање органа надлежног за надзор над обављањем ревизије

Члан 186.

Ако установи пропусте и неправилности у извештају о обављеној ревизији и у раду ревизора, односно друштва за ревизију у коме је ревизор запослен, а при обављању ревизије у друштву за осигурање – Народна банка Србије о томе обавештава орган надлежан за надзор над обављањем ревизије.

Народна банка Србије орган из става 1. овог члана посебно обавештава о ревизорима и друштвима за ревизију у којима су запослени ревизори који су ревизију обављали код друштва за осигурање којима је Народна банка Србије одузела дозволу за рад и о разлозима за одузимање дозволе за рад.

Г л а в а X**НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА****О д е љ а к 1.****Вршење надзора**

Субјекти надзора и сарадња Народне банке Србије с другим органима и организацијама

Члан 187.

Народна банка Србије врши надзор над обављањем делатности осигурања, односно надзор над пословањем друштава за осигурање, друштава за реосигурање, друштава за посредовање у осигурању, друштава за заступање у осигурању, заступника у осигурању и над обављањем послова заступања у осигурању од стране правних лица из члана 98. став 2. овог закона (субјекти надзора).

Народна банка Србије може да врши надзор и над правним лицима која су повезана имовинским, управљачким, односно пословним односима са субјектом надзора код кога се врши надзор и да оствари увид у пословне књиге свих учесника у послу који је предмет надзора – ако је то неопходно ради вршења надзора над обављањем делатности осигурања.

Народна банка Србије у обављању послова у складу са овим законом сарађује с надзорним и другим надлежним органима у Републици и иностранству, као и с међународним организацијама.

Народна банка Србије може с органима, односно организацијама из става 3. овог члана закључити споразуме о сарадњи, односно размењивати податке прибављене у вршењу надзора над обављањем делатности осигурања и обављању других послова утврђених овим законом, ради обављања послова из њихове надлежности, под условом да за те органе, односно организације важи обавеза чувања тајности тих података на начин утврђен чланом 196. овог закона.

*Предмет надзора***Члан 188.**

Надзор Народне банке Србије над пословањем друштва за осигурање обухвата:

- 1) обављање делатности осигурања у складу са издатом дозволом за рад друштву;
- 2) усклађеност општих аката и аката пословне политике друштва са законом и другим прописима који се односе на делатност осигурања;
- 3) законитост рада друштва и обављање делатности у складу с начелима пословања утврђеним овим законом;
- 4) тржишно понашање друштва према кориснику услуге осигурања, а нарочито извршавање обавеза које је друштво преузело по основу уговора о осигурању према том лицу, као и обавезе информисања уговарача осигурања, односно осигураника;
- 5) спровођење политике саосигурања и реосигурања;
- 6) образовање прописаних техничких резерви;

- 7) обрачун гарантне резерве и испуњеност услова који се односе на адекватност капитала;
- 8) обрачун захтеване маргине солвентности;
- 9) инвестирање средстава осигурања у складу са законом и другим прописом;
- 10) састављање књиговодствене и друге документације, вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја у складу са законом, другим прописима, општим актима и актима пословне политике друштва;
- 11) трошкове обављања делатности осигурања, а нарочито трошкове спровођења осигурања;
- 12) обезбеђивање ликвидности и солвентности у обављању делатности осигурања;
- 13) успостављање и функционисање система управљања у друштву;
- 14) начин обављања интерне ревизије;
- 15) испуњеност услова који су овим законом прописани за акционаре – квалификоване имаоце и за лица која обављају функцију члана управе;
- 16) организациону, кадровску и техничку оспособљеност друштва, као и управљање информационом системом друштва;
- 17) спровођење мера које је наложила Народна банка Србије;
- 18) ненаплаћене премије и друга потраживања друштва;
- 19) друга питања прописана законом.

Начин вршења надзора

Члан 189.

Надзор над пословањем друштва за осигурање врши се:

- 1) непосредном контролом пословања друштва за осигурање;
- 2) посредном контролом – анализом, праћењем и контролом извештаја и друге документације коју друштво доставља Народној банци Србије, као и других података о пословању друштва којима Народна банке Србије располаже.

Сматра се да су решења, записници, обавештења, захтеви и други акти Народне банке Србије који су у вези с надзором достављени друштву за осигурање – достављени и члановима органа тог друштва.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења надзора из става 1. овог члана, а може прописати и обавезу друштва за осигурање да обезбеди услове за пријем у електронском облику решења, записника, обавештења, захтева и других аката из става 2. овог члана.

Лица овлашћена за непосредну контролу

Члан 190.

Непосредну контролу пословања друштва за осигурање врше запослени у Народној банци Србије које решењем одреди гувернер или лице које он овласти (у даљем тексту: овлашћено лице).

У решењу из става 1. овог члана наводи се друштво за осигурање, односно друга лица код којих се врши контрола и предмет контроле.

У поступку непосредне контроле пословања друштва за осигурање могу учествовати и овлашћена лица страног надзорног органа који надзире, односно контролише пословање чланова

групе друштава за осигурање у којој је то друштво, у складу са споразумом о сарадњи закљученим између Народне банке Србије и тог надзорног органа.

Непосредна контрола

Члан 191.

У вршењу непосредне контроле пословања друштва за осигурање, овлашћено лице има право да:

- 1) приступа свим организационим деловима и просторијама друштва, уз поштовање безбедносних процедура;
- 2) оствари увид у опште акте, акте пословне политике и пословне књиге друштва и све друге акте, документацију и податке који се односе на пословање друштва у Републици и иностранству;
- 3) захтева да се обезбеде копије докумената који су у вези с предметом контроле или техничка подршка приликом приступа пословним књигама у електронском облику;
- 4) оствари увид у техничку документацију и приступа базама података, програмским решењима која друштво користи и другим ресурсима информационог система;
- 5) захтева од чланова управе, интерног ревизора, овлашћеног актуара и лица с посебним овлашћењима у друштву да пруже информације и објашњења који се односе на пословање друштва;
- 6) привремено одузме предмете и исправе ако постоји основана сумња да су они намењени извршењу, односно употребљени за извршење кривичног дела, прекршаја или другог дела кажњивог по овом закону.

О привременом одузимању предмета и исправа из става 1. тачка 6) овог члана сачињава се посебан записник, који потписује овлашћено лице које је одузело предмете и исправе и лице од кога су ти предмети и исправе непосредно узети.

Обавезе друштва за осигурање

Члан 192.

Друштво за осигурање је дужно да овлашћеном лицу, на његов захтев:

- 1) омогући контролу пословања у седишту друштва и другим просторијама у којима друштво обавља делатност, односно код лица из члана 187. став 2. овог закона;
- 2) омогући контролу пословне и друге документације, ажурности и исправности пословних и других књига и других евиденција, исправности и тачности састављања финансијских извештаја и годишњих извештаја о пословању друштва, као и извештаја и обавештења који су достављени Народној банци Србије;
- 3) стави на увид рачуноводствену и другу документацију, пословне књиге или поједине делове пословних књига и другу евиденцију;
- 4) обезбеди податке на медију који овлашћено лице одреди и омогући му потпун увид у електронски систем рачуноводствених података.

Овлашћено лице је дужно да надзор над пословањем друштва за осигурање врши тако да у што мањој мери омета редовно пословање тог друштва.

*Записник о контроли и допуна записника***Члан 193.**

Овлашћено лице које врши контролу дужно је да о извршеној контроли сачини записник (у даљем тексту: записник о контроли).

Записник о контроли доставља се друштву за осигурање над којим је вршен надзор, које на њега може дати примедбе у року од 20 дана од дана пријема записника о контроли.

Изузетно од става 2. овог члана, рок из тог става може да се скрати на осам дана од дана пријема записника о контроли ако то оправдавају разлози хитности.

О примедбама на записник о контроли писмено се изјашњава овлашћено лице, које, зависно од основаности тих примедба, сачињава допуну записника о контроли, односно службену белешку.

Допуна записника о контроли сачињава се кад се провером навода из примедба на тај записник утврди битно различито чињенично стање од оног које је наведено у записнику о контроли, при чему се не разматрају примедбе које се односе на промену чињеничног стања насталу након периода у коме је извршена контрола.

Допуна записника о контроли доставља се друштву за осигурање у року од 20 дана од дана достављања примедба на тај записник, а друштво за осигурање може поднети примедбе на допуну записника о контроли у року од осам дана од дана пријема допуне тог записника.

Службена белешка из става 4. овог члана сачињава се кад се провером навода из примедба на записник о контроли или на допуну записника о контроли утврди да оне нису основане или се утврди да је друштво за осигурање отклонило утврђене незаконитости и неправилности, након чега се доставља друштву.

Ако друштво за осигурање, у роковима прописаним овим чланом, не достави примедбе на записник о контроли, односно на допуну записника о контроли или достављеним примедбама основано не оспори налазе из тог записника, односно допуне тог записника којима је утврђена неправилност у његовом пословању – Народна банка Србије ће према том друштву предузети мере предвиђене овим законом.

*Закључак о обустави поступка контроле***Члан 194.**

Народна банка Србије донеће закључак о обустави поступка контроле ако у записнику о контроли нису утврђене неправилности или су утврђене мање значајне неправилности, или друштво за осигурање, у року прописаном овим законом, својим примедбама основано оспори све налазе из записника о контроли, односно допуне записника о контроли или део тих налаза тако да преостале неправилности представљају мање значајне неправилности.

Закључак из става 1. овог члана доставља се друштву за осигурање.

*Посредна контрола***Члан 195.**

Ако Народна банка Србије посредном контролом уочи одређене неправилности у пословању друштва за осигурање, може писмено упозорити то друштво на ове неправилности и одредити му рок за њихово отклањање.

Ако друштво за осигурање не поступи по упозорењу из става 1. овог члана или то не учини у утврђеном року, односно ако Народна банка Србије посредном контролом утврди теже неправилности и/или незаконитости у пословању друштва за осигурање, сачињава се записник о контроли, у ком случају Народна банка Србије, односно њен запослени који врши посредну контролу поступа на начин утврђен чл. 193. и 194. овог закона.

У току посредне контроле из става 2. овог члана Народна банка Србије може тражити достављање додатне документације.

Тајност података

Члан 196.

Подаци које запослени у Народној банци Србије и овлашћена лица из члана 190. став 3. овог закона на било који начин сазнају а односе се на надзор финансијског стања и законитости пословања субјеката надзора, други подаци о чињеницама и околностима за које су сазнали у вези са обављањем послова, као и документи који садрже такве податке одређују се и штите као тајни подаци са ознаком тајности „ПОВЕРЉИВО“ или „ИНТЕРНО“, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Лица из става 1. овог члана дужна су да податке и документе из тог става чувају као тајне податке, односно не могу их учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима прописаним законом.

Обавеза чувања тајности података за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије, као ни другог својства на основу ког су ова лица остварила приступ подацима из тог става.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије може податке и документе из става 1. овог члана учинити доступним надзорним органима у Републици и иностранству под условом да их ти органи користе искључиво у сврхе за које су прибављени.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном облику тако да се на основу њих не може утврдити идентитет субјекта надзора, односно осигураника, уговарача осигурања или других корисника осигурања не сматра се повредом обавезе чувања тајности података.

О д е љ а к 2.

Мере надзора

1. Врсте мера и новчана казна

Члан 197.

У вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање Народна банка Србије може:

- 1) упутити писмену опомену;
- 2) јавно објавити информације о неизвршавању или неблаговременом извршавању обавеза друштва или о пословању друштва супротном прописима, на терет друштва;
- 3) наложити мере за отклањање незаконитости и неправилности у пословању друштва;
- 4) наложити мере због непоступања у складу с правилима о управљању ризиком;
- 5) наложити разрешење и суспензију чланова управе;
- 6) наложити привремене мере;

- 7) увести принудну управу;
- 8) наложити пренос портфеља осигурања на друго друштво за осигурање;
- 9) одузети дозволу за обављање појединих или свих врста осигурања за које је издата дозвола за рад.

О спровођењу мера из става 1. тач. од 2) до 9) овог члана Народна банка Србије доноси решење.

Кад утврди да је друштво за осигурање поступило у складу с мерама из става 1. овог члана које му је изрекла и у којој мери је поступило – Народна банка Србије ће или обуставити поступак контроле или друштву изрећи нову меру из овог закона, у складу с критеријумима из члана 198. овог закона.

Народна банка Србије може, независно од предузимања мера из става 1. овог члана, друштву за осигурање, односно другом субјекту надзора, као и одговорном лицу у том субјекту, изрећи новчану казну у складу са одредбама овог закона.

Одлучивање Народне банке Србије о изрицању мере

Члан 198.

Одлуку о мери из члана 197. овог закона коју предузима према друштву за осигурање у чијем је пословању утврдила неправилности, Народна банка Србије доноси на основу оцене:

- 1) тежине утврђених неправилности;
- 2) показане спремности и способности управе да отклони утврђене неправилности;
- 3) степена којим друштво угрожава финансијску дисциплину на тржишту осигурања.

Код оцене тежине неправилности утврђених у пословању друштва за осигурање процењује се нарочито:

- 1) финансијски положај друштва;
- 2) испуњеност услова који се односе на адекватност капитала прописаних овим законом;
- 3) степен изложености друштва појединим врстама ризика;
- 4) утицај учињене неправилности на будући положај друштва;
- 5) број утврђених неправилности и њихова међусобну зависност;
- 6) трајање и учесталост учињених неправилности;
- 7) законитост рада друштва.

Код оцене показане спремности и способности управе да отклони утврђене неправилности у пословању друштва процењује се нарочито:

- 1) способност управе да идентификује, вреднује и надзире ризике из пословања друштва и да управља тим ризицима;
- 2) делотворност система интерних контрола, односно интерне ревизије у друштву;
- 3) ефикасност у отклањању раније утврђених неправилности, а нарочито у спровођењу наложених мера из члана 197. овог закона;
- 4) информисаност акционара, лица са учешћем у друштву и чланова управе о тешкоћама у пословању друштва;
- 5) степен сарадње управе са овлашћеним лицем током контроле;
- 6) поступање/непоступање органа друштва по раније утврђеним неправилностима у пословању друштва и упозорењима Народне банке Србије.

Код оцене степена којим друштво за осигурање угрожава финансијску дисциплину на тржишту осигурања, процењује се нарочито:

- 1) значај друштва, односно учешће друштва на тржишту осигурања;
- 2) обим и врсте осигурања које друштво обавља;
- 3) разгранатост пословне мреже друштва у Републици и иностранству;
- 4) имовинске, управљачке, пословне и дужничко-поверилачке везе друштва с другим друштвима за осигурање и другим лицима у финансијском сектору.

2. Писмена опомена

Члан 199.

Писмена опомена упућује се друштву за осигурање у чијем су пословању утврђене неправилности које нису битно ни непосредно утицале на његово финансијско стање, на стабилност тржишта осигурања, односно на права и интересе осигураника и других корисника осигурања.

Писмена опомена садржи и рок за отклањање неправилности из става 1. овог члана.

3. Јавно објављивање информација

Члан 200.

Народна банка Србије може јавно објавити информације о неизвршавању или неблаговременом извршавању обавеза друштва за осигурање или о његовом пословању супротном прописима, на терет тог друштва, ако је контролом утврђено да је друштво у свом пословању поступало супротно прописима, односно на начин који би могао знатно угрозити права и интересе осигураника и других корисника осигурања.

4. Мере за отклањање незаконитости и неправилности у пословању друштва за осигурање

Члан 201.

Народна банка Србије наложиће друштву за осигурање да отклони незаконитости и неправилности у пословању ако утврди:

- 1) да је друштво престало да испуњава неки од услова прописаних за обављање послова осигурања;
- 2) да члан управе не испуњава услове прописане овим законом;
- 3) да друштво обавља послове које по овом закону не може обављати;
- 4) да се друштво према осигураницима и другим корисницима осигурања понаша противно правилима струке осигурања и актуарске струке, добрим пословним обичајима и пословној етици;
- 5) да друштво поступа супротно обавези обавештавања уговарача осигурања, односно осигураника у вези с уговором о осигурању;
- 6) да друштво поступа супротно правилима о вођењу пословних књига и састављања финансијских извештаја;

7) да друштво поступа супротно обавези извештавања и обавештавања Народне банке Србије;

8) да друштво поступа супротно одредбама закона, других прописа и општих аката и аката пословне политике којима је уређено пословање друштва;

9) да друштво не испуњава друге обавезе прописане законом.

Мера из става 1. овог члана садржи и рок за отклањање утврђених незаконитости и неправилности.

Извештај о спровођењу мера

Члан 202.

Друштво за осигурање је дужно да незаконитости и неправилности које је Народна банка Србије утврдила у његовом пословању отклони у утврђеном року и да јој достави извештај о спровођењу наложених мера, с доказима да су утврђене незаконитости и неправилности отклоњене.

Ако утврди да је извештај из става 1. овог члана непотпун или да докази из тог извештаја не указују да је друштво за осигурање спровело наложене мере – Народна банка Србије може друштву за осигурање наложити да јој достави допуну овог извештаја, с новим доказима, и одредити нови рок за његово достављање и/или може извршити контролу спровођења наложених мера.

У случају да, на основу извештаја из става 1. овог члана, допуне извештаја и/или контроле из става 2. овог члана, утврди да друштво за осигурање није отклонило незаконитости и неправилности утврђене у његовом пословању, Народна банка Србије предузеће према том друштву друге мере, у складу са законом.

5. Мере због непоступања у складу с правилима о управљању ризиком

Члан 203.

Ако Народна банка Србије утврди да друштво за осигурање не поступа у складу с правилима о управљању ризиком из члана 149. овог закона, наложиће друштву да усклади са законом, односно да обезбеди:

- 1) саосигурање и реосигурање вишкова ризика изнад максималног самопридржаја;
- 2) плаћање накнаде штета, уговорених сума осигурања и извршење других обавеза из основа осигурања;
- 3) примену начела пословања из члана 19. овог закона;
- 4) основни капитал у прописаној висини;
- 5) прописане техничке резерве;
- 6) испуњеност услова који се односе на адекватност капитала прописаних овим законом;
- 7) усклађивање имовине прибављене средствима техничких резерви с прописаном структуром;
- 8) истинито и објективно приказивање позиција финансијских извештаја;

9) ликвидност друштва;

10) предузимање других активности ради испуњења обавеза из тач. од 1) до 9) овог става, као и других обавеза које се односе на управљање ризиком а прописане су овим законом.

Поред мера из става 1. овог члана, Народна банка Србије може друштву за осигурање:

1) забранити закључивање нових уговора о осигурању у појединим или у свим врстама осигурања, као и проширење обавеза из већ закључених уговора;

2) наложити раскид уговора о осигурању/реосигурању, уговора о посредовању у осигурању/реосигурању, односно уговора о заступању у осигурању ако би њихово даље важење нанело штету друштву;

3) ограничити висину ризика који може да преузме у осигурање;

4) забранити вршење одређених исплата;

5) забранити закључивање послова с појединим акционарима, члановима управе, повезаним лицима или другим лицима;

6) привремено забранити, односно ограничити располагање имовином;

7) наложити ажурирање пословних књига, попис имовине и обавеза, као и усклађивање потраживања и обавеза;

8) наложити наплату доспелих потраживања;

9) наложити промену организације и система управљања у друштву;

10) наложити предузимање других радњи, у складу са законом.

Мере из ст. 1. и 2. овог члана садрже и рок за отклањање неправилности у вези с правилима о управљању ризиком.

Друштво за осигурање је дужно да у року из става 3. овог члана отклони утврђене неправилности и Народној банци Србије достави извештај о спровођењу наложених мера.

На извештај из става 4. овог члана сходно се примењују одредбе члана 202. овог закона.

6. Разрешење и суспензија члана управе

Члан 204.

Народна банка Србије може наложити разрешење члана управе друштва за осигурање ако утврди:

1) да је том лицу одузета сагласност Народне банке Србије за обављање функције члана управе;

2) да то лице поступа супротно одредбама овог закона, односно да сноси одговорност за незаконитости, односно неправилности у пословању друштва;

3) да друштво Народној банци Србије није омогућило да изврши надзор из члана 187. овог закона.

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије мора узети у обзир тежину утврђених незаконитости, односно неправилности, као и то да ли би задржавање лица из тог става као члана управе негативно утицало на права и интересе осигураника и других корисника осигурања.

Налогом из става 1. овог члана, Народна банка Србије може да:

1) лицу из тог става забрани или ограничи обављање било које активности у друштву за осигурање;

2) лицу из тог става забрани непосредно или посредно остваривање гласачког права у друштву за осигурање, односно остваривање других права у друштву;

3) од лица из тог става захтева да, у року који она одреди, отуђи посредно или непосредно власништво које има у друштву за осигурање;

4) лицу из тог става забрани вршење функције у било ком друштву за осигурање или члану групе друштава за осигурање или учествовање у обављању активности без претходне сагласности Народне банке Србије.

Ако је лице из става 1. овог члана оптужено за кривично дело које га чини неподобним за обављање функције члана управе, Народна банка Србије може издати налог којим се том лицу привремено забрањује вршење те функције у друштву за осигурање и остваривање права из става 3. тачка 2) овог члана у друштву— до окончања кривичног поступка.

7. Привремене мере

Члан 205.

Ако Народна банка Србије, у вршењу надзора над пословањем друштва за осигурање, а пре сачињавања записника о контроли, утврди да је неопходно изрећи привремену меру којом се обезбеђује заштита права и интереса осигураника и других корисника осигурања, изрећи ће ту меру.

Привременом мером из става 1. овог члана може се наложити друштву за осигурање да:

- 1) своје пословање усклади с прописима;
- 2) не закључује нове уговоре о осигурању, односно не проширује обавезе из већ закључених уговора;
- 3) не располаже својом имовином без претходне сагласности Народне банке Србије;
- 4) не спроводи одлуке скупштине и надзорног одбора без претходне сагласности Народне банке Србије;
- 5) разреши, односно суспендује члана управе, односно смени друго лице на руководећем положају;
- 6) предузме, односно обустави друге активности.

Мера из става 1. овог члана изриче се привременим решењем које се доноси у скраћеном управном поступку, и то решење може бити на снази најдуже до доношења решења о изрицању мера, односно до окончања поступка контроле у току које је донето привремено решење.

Решењем из става 3. овог члана утврђују се начин и рокови у којима ће друштво за осигурање извршити наложену меру и о томе обавестити Народну банку Србије.

8. Принудна управа

Члан 206.

Народна банка Србије доноси решење о увођењу принудне управе у друштву за осигурање:

- 1) ако друштво спровођење мере која је наложена сагласно члану 203. овог закона не отпочне у утврђеном року, односно ако не спроведе ову меру;
- 2) ако друштво, и поред спровођења мере из тачке 1) овог става, не обезбеди испуњеност услова који се односе на адекватност капитала прописаних овим законом;

3) ако би даље пословање друштва могло угрозити његову ликвидност или солвентност, односно права и интересе осигураника и других корисника осигурања.

Принудна управа у друштву за осигурање не може трајати дуже од годину дана.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења принудне управе у друштву за осигурање.

Решење о увођењу принудне управе

Члан 207.

Решењем Народне банке Србије о увођењу принудне управе именују се најмање два принудна управника и одређује рок трајања принудне управе, а утврђује се и висина накнаде за рад принудних управника, која пада на терет друштва за осигурање.

Принудни управници не могу бити запослени у Народној банци Србије и морају бити лица независна од друштва за осигурање.

На принудног управника сходно се примењују одредбе члана 62. ст. од 1. до 3. овог закона.

Увођење принудне управе у друштву за осигурање уписује се у регистар надлежног органа даном доношења решења из става 1. овог члана.

Овлашћења и обавезе принудних управника

Члан 208.

Доношењем решења Народне банке Србије о увођењу принудне управе, овлашћења управе прелазе на принудне управнике.

Одлуке из надлежности органа управе принудни управници доносе на основу сагласности Народне банке Србије.

Принудни управници су дужни да се у свом раду придржавају инструкција Народне банке Србије.

Принудни управници су дужни да предузму мере неопходне за успостављање поновне пословне стабилности и ликвидности друштва за осигурање.

Извештаји принудних управника

Члан 209.

Принудни управници су дужни да најмање једном месечно Народну банку Србије извештавају о пословању друштва за осигурање у коме је уведена принудна управа и о његовом финансијском стању, односно дужни су да је известе без одлагања кад утврде да се финансијско стање друштва додатно погоршало у тој мери да угрожава права и интересе осигураника и других корисника осигурања.

Принудни управници су дужни да, у року од девет месеци од њиховог именовања, Народној банци Србије доставе извештај са оценом пословне стабилности и ликвидности друштва за осигурање и могућностима за његово даље пословање, који садржи:

- 1) оцену и последице покрића губитка друштва које преузимају акционари;

- 2) могућности отклањања непокривеног губитка друштва;
- 3) неисказане расходе који могу утицати на обавезе друштва;
- 4) оцену могућих мера за отклањање великвидности и несолвентности друштва, с проценом трошкова спровођења тих мера;
- 5) оцену разлога за покретање поступка ликвидације, односно стечаја над друштвом.

Повећање основног капитала због обезбеђивања пословне стабилности друштва за осигурање

Члан 210.

Ако Народна банка Србије, на основу извештаја принудних управника, оцени да је, ради обезбеђења пословне стабилности друштва за осигурање, односно отклањања узрока његове великвидности или несолвентности, неопходно да се основни капитал друштва повећа новим новчаним улозима – може принудним управницима да наложи да сазову скупштину акционара и предложе јој доношење одлуке о повећању основног капитала.

Принудни управници су дужни да сазову скупштину ради одлучивања о повећању основног капитала у смислу става 1. овог члана најкасније у року од осам дана од дана пријема налога Народне банке Србије за сазивање те скупштине.

При сазивању скупштине, акционари морају бити упозорени на правне последице из члана 215. став 1. тачка 3) овог закона и упознати с тим последицама.

Оцена принудне управе

Члан 211.

Народна банка Србије најмање једном у три месеца оцењује резултате принудних управника.

Народна банка Србије коначну оцену резултата принудних управника доноси најкасније у року од 30 дана од пријема извештаја из члана 209. став 2. овог закона.

Ако оцени да се за време принудне управе економско стање друштва за осигурање побољшало у мери која би обезбедила његову пословну стабилност и ликвидност, односно способност да редовно испуњава доспеле обавезе – Народна банка Србије донеће решење о укидању уведене принудне управе и разрешењу принудних управника.

Ако оцени да се за време принудне управе није побољшало економско стање друштва за осигурање и да друштво није обезбедило пословну стабилност и ликвидност, односно да није способно да редовно испуњава доспеле обавезе – Народна банка Србије донеће решење о одузимању друштву дозволе за рад у складу са овим законом.

Престанак принудне управе

Члан 212.

Принудна управа у друштву за осигурање престаје:

- 1) даном доношења решења Народне банке Србије о укидању принудне управе;
- 2) истеком годину дана од дана увођења принудне управе;
- 3) даном доношења решења Народне банке Србије о одузимању друштву дозволе за рад.

Подаци о престанку принудне управе у друштву за осигурање уписују се у регистар надлежног органа.

9. Пренос портфеља осигурања

Члан 213.

Кад утврди незаконитости и неправилности у пословању друштва за осигурање које могу да угрозе или које угрожавају његову способност да испуни обавезе настале из обављања послова осигурања, Народна банка Србије може да наложи том друштву да свој портфељ осигурања пренесе на друго друштво за осигурање.

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије упућује јавни позив друштвима за осигурање да, у року од наредних 30 дана, поднесу понуду за преузимање портфеља осигурања.

Пренос портфеља осигурања између друштава за осигурање врши се сходно одредбама чл. од 222. до 226. овог закона.

10. Одузимање дозволе за рад

Могућности одузимања дозволе за рад

Члан 214.

Народна банка Србије може одузети дозволу за обављање појединих или свих врста осигурања друштву за осигурање:

- 1) ако је дозвола добијена на основу неистинитих и нетачних података;
- 2) ако друштво престане да испуњава најмање један од услова из члана 42. овог закона;
- 3) ако друштво обавља послове осигурања за које нема дозволу за рад, осим у случају из члана 22. овог закона;
- 4) ако друштво закључи уговор о посредовању у осигурању/реосигурању, односно уговор о заступању у осигурању с правним или физичким лицем које те послове обавља без дозволе, односно сагласности Народне банке Србије, односно супротно овом закону;
- 5) ако друштво не обавља делатност у складу с начелима пословања из члана 19. овог закона;
- 6) ако друштво обавља делатност на начин којим се повређују права и интереси осигураника, корисника осигурања, односно трећих оштећених лица, односно ако не исплаћује накнаде штета или не извршава друге обавезе;
- 7) ако је друштво дало нетачне податке о свом пословању или податке који могу довести у заблуду корисника услуге осигурања;
- 8) ако, према извештају овлашћеног актуара, односно ревизора или налазу Народне банке Србије, друштво није солвентно;
- 9) ако друштво не образује, не обрачунава, односно не одржава техничке резерве на начин прописан овим законом;
- 10) ако друштво не поштује одредбе овог закона којима се уређује инвестирање средстава осигурања и не очува реалну вредност имовине за покриће обавеза по основу осигурања;
- 11) ако друштво престане да испуњава услове који се односе на адекватност капитала прописане овим законом, а не усвоји или не спроведе програм мера из члана 130. овог закона;

12) ако друштво не надокнади износ основног капитала искоришћен за покриће губитка, односно мањка, кад је основни капитал смањен испод износа прописаног чланом 27, односно чланом 73. овог закона, у року од три месеца од дана утврђивања тог губитка, односно мањка, односно ако не усвоји или не спроведе програм мера из члана 145. овог закона;

13) ако друштво не омогући вршење надзора на прописан начин;

14) ако друштво не омогући ревизору да изврши ревизију финансијских извештаја на прописан начин;

15) ако друштво не обезбеди обављање послова овлашћеног актуара на прописан начин;

16) ако друштво не достави извештаје, документе и друге податке на начин и у роковима прописаним овим законом;

17) ако наступе разлози за одузимање сагласности Народне банке Србије дате на акте и радње друштва у складу са овим законом;

18) ако утврди незаконитости и неправилности у пословању друштва а даље обављање делатности осигурања би угрозило права и интересе осигураника и других корисника осигурања;

19) ако портфељ осигурања пренесе без сагласности Народне банке Србије;

20) ако друштво у остављеном року не спроведе мере које му је наложила Народна банка Србије, односно не отклони разлог за предузимање тих мера;

21) ако друштво не уплати допринос у гарантни фонд у складу са законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају, не извршава обавезе по основу међународне карте осигурања или не испуњава друге обавезе прописане тим законом, односно обавезе предвиђене међународним уговором.

Одузимање дозволе из става 1. овог члана не ослобађа друштво за осигурање обавеза по основу закључених уговора о осигурању.

Одузимање дозволе за рад

Члан 215.

Народна банка Србије ће друштву за осигурање одузети дозволу за рад:

1) ако се број оснивача друштва за узајамно осигурање смањи испод броја прописаног чланом 71. став 2. овог закона а у року од шест месеци се не повећа до тог броја;

2) ако друштво не испуњава услове који се односе на адекватност капитала прописане овим законом, а спровођење програма мера из члана 130. овог закона не доведе до поновног испуњавања тих услова у прописаном року, односно ако нема могућности за финансијску консолидацију друштва и на тај начин се угрози стабилност тржишта осигурања, односно финансијског система;

3) ако скупштина сазвана у складу с чланом 210. овог закона одбије да донесе одлуку о повећању основног капитала друштва или се донета одлука не спроведе;

4) ако принудна управа није довела до успостављања пословне стабилности и ликвидности друштва.

Одузимање дозволе за рад не ослобађа друштво за осигурање обавеза по основу закључених уговора о осигурању.

*Забрана располагања имовином***Члан 216.**

Решењем о одузимању дозволе за рад, Народна банка Србије ће друштву за осигурање одредити и меру забране располагања имовином друштва до доношења решења о ликвидацији друштва, односно решења о покретању поступка стечаја над друштвом.

Даном доношења решења о одузимању дозволе за рад блокирају се сви рачуни друштва за осигурање код банака.

11. Одговорност за штету насталу вршењем дужности утврђених овим законом**Члан 217.**

Народна банка Србије и запослени у Народној банци Србије, као и лице које по налогу Народне банке Србије врши дужност утврђену овим законом, не одговарају за штету која настане вршењем те дужности, осим ако се докаже да је штета проузрокована намерно или крајњом непажњом.

Лица из става 1. овог члана не могу одговарати за штету из тог става ни након престанка радног односа у Народној банци Србије, односно престанка вршења дужности.

Народна банка Србије надокнадиће трошкове заступања запослених у Народној банци Србије у судским и управним поступцима покренутим у вези с дужностима које ти запослени обављају или су их обављали на основу овог закона.

Народна банка Србије ће трошкове из става 3. овог члана надокнадити и лицима којима је престао радни однос у Народној банци Србије.

О д е љ а к 3.**Додатни надзор**

Појмови „група друштава“ и „група друштава за осигурање“

Члан 218.

Група друштава, у смислу овог закона, јесте група коју чине матично друштво, његова зависна друштва и правна лица у којима то матично друштво, односно његова зависна друштва имају удео у капиталу, као и друштва која су међусобно повезана заједничким управљањем.

Матично друштво правног лица је друштво које има контролно учешће у том правном лицу.

Зависно друштво правног лица је друштво у коме то правно лице има контролно учешће.

Друштва повезана заједничким управљањем јесу друштва која нису повезана односом матичног и зависног друштва ни уделом у капиталу у смислу става 1. овог члана, а обухватају:

- 1) друштва којима се управља на јединствен начин у складу са уговором закљученим између тих друштава или одредбама оснивачких аката или статута тих друштава, или
- 2) друштва код којих иста лица чине већину чланова органа управљања или надзора.

Група друштава за осигурање, у смислу овог закона, јесте група друштава из става 1. овог члана у којој је друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање најзначајније друштво у тој групи.

Најзначајнијим друштвом у групи друштава, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) крајње матично друштво у групи;
- 2) друштво које има значајно или контролно учешће у другом лицу или ефективно врши утицај на управљање тим лицем (значајни имаоца);
- 3) друштво с већом билансном сумом, ако два или више друштава у групи испуњавају критеријуме значајног имаоца.

Вршење додатног надзора

Члан 219.

Народна банка Србије, осим појединачног надзора над друштвом за осигурање/реосигурање, врши и надзор над групом друштава за осигурање (додатни надзор).

Надзор над групом друштава за осигурање врши се као додатни надзор при вршењу надзора над друштвом за осигурање/реосигурање које је најзначајније друштво у групи друштава за осигурање.

Народна банка Србије може одлучити да одређено правно лице није предмет додатног надзора, односно да није део групе друштава за осигурање ако:

- 1) укључивање тог правног лица или више правних лица заједно незнатно утиче на остваривање циљева додатног надзора;
- 2) укључивање тог правног лица не би допринело остваривању циљева додатног надзора.

Правно лице из групе друштава за осигурање није предмет додатног надзора ако има седиште изван Републике.

Друштво за осигурање/реосигурање које је предмет додатног надзора дужно је да Народној банци Србије достави консолидоване финансијске извештаје сачињене у складу са законом, као и пратеће податке и информације потребне ради вршења додатног надзора.

Народна банка Србије има право да од друштва за осигурање/реосигурање над којим врши додатни надзор тражи информације о пословању правних лица из ст. 3. и 4. овог члана ако су та лица његова зависна друштва у смислу члана 218. овог закона.

Народна банка Србије може ближе прописати начин вршења додатног надзора из овог члана.

Г л а в а X I

ПРЕСТАНАК РАДА, ЛИКВИДАЦИЈА И СТЕЧАЈ СУБЈЕКТА НАДЗОРА

Разлози престанка

Члан 220.

На престанак рада друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању и заступника у осигурању примењује се закон којим се уређују привредна друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Лица из става 1. овог члана дужна су да Народну банку Србије обавесте о престанку рада.

Лица из става 2. овог члана престају да раде брисањем из регистра.

Примена одредаба закона о стечају и ликвидацији

Члан 221.

Ликвидација и стечај друштва за осигурање спроводе се под условима и у поступку који су прописани законом којим се уређују стечај и ликвидација банака и друштава за осигурање.

На поступак ликвидације и стечаја друштва за посредовање у осигурању и друштва за заступање у осигурању примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва и закона којим се уређује стечај.

Лица из става 2. овог члана дужна су да Народној банци Србије доставе одлуку о ликвидацији друштва у року од три дана од дана доношења те одлуке.

Г л а в а XII

ПРЕНОС ПОРТФЕЉА ОСИГУРАЊА

Захтев за добијање сагласности за пренос портфеља осигурања

Члан 222.

Друштво за осигурање може, после добијања сагласности Народне банке Србије, цео портфељ осигурања или део тог портфеља пренети једном друштву за осигурање или на више других друштава за осигурање која имају дозволу за рад, уз њихову сагласност.

Народној банци Србије се, уз захтев за добијање сагласности из става 1. овог члана, подноси:

1) уговор о преносу портфеља осигурања у коме морају бити утврђене врста и висина средстава техничких резерви која се, заједно с портфељом, уступају друштву за осигурање које преузима портфељ, као и рок до ког се мора извршити пренос портфеља;

2) списак уговора о осигурању по појединим врстама осигурања који су предмет преноса портфеља осигурања, са општим условима за та осигурања;

3) образложење разлога за пренос портфеља осигурања и изјашњење о очекиваним ефектима тог преноса на даље пословање друштва за осигурање које преноси портфељ;

4) попис имовине прибављене средствима техничких резерви које су предмет преноса портфеља осигурања, уз навођење вредности и података на основу којих је могуће проверити начин израчунавања тих вредности;

5) измену пословног плана друштва за осигурање које преузима портфељ осигурања а која је неопходна за преузимање тог портфеља;

6) извештај о финансијском пословању друштва за осигурање које преноси портфељ осигурања и друштва које преузима тај портфељ, с мишљењем овлашћеног актуара којим је обухваћен и пренос портфеља.

За пренос портфеља осигурања није потребна сагласност осигураника.

Одлучивање о захтеву за добијање сагласности за пренос портфеља осигурања

Члан 223.

О захтеву из члана 222. став 2. овог закона Народна банка Србије одлучује решењем – у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Решење из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Пренос портфеља осигурања ступа на снагу даном доношења решења Народне банке Србије којим се даје сагласност за пренос тог портфеља.

Пре истека рока из става 1. овог члана не може се извршити пренос портфеља осигурања на друштво за осигурање које преузима тај портфељ.

Решењем о давању сагласности за пренос портфеља осигурања Народна банка Србије истовремено одлучује о промени дозволе за рад друштва за осигурање које преноси овај портфељ ако тај пренос подразумева и промену дозволе за рад.

Обавезе друштва у поступку преноса портфеља осигурања**Члан 224.**

Друштво за осигурање је дужно да портфељ осигурања пренесе на друштво за осигурање које преузима тај портфељ у року који је утврђен уговором о преносу портфеља осигурања, а најкасније у року од 90 дана од дана пријема решења о давању сагласности из члана 223. овог закона и да без одлагања о томе обавести Народну банку Србије.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи истеком рока из тог става.

Друштво за осигурање које је пренело портфељ осигурања дужно је да, у року од 15 дана од дана пријема решења из става 1. овог члана, уговараче осигурања чији су уговори о осигурању обухваћени тим преносом обавести о пословном имену, седишту и адреси седишта друштва за осигурање које је преузело портфељ осигурања и дану до ког се мора окончати пренос тог портфеља – непосредно, у писменој форми и преко средстава јавног информисања.

Осигураник може да раскине уговор о осигурању обавештавајући о томе у писменој форми друштво за осигурање које је преузело портфељ осигурања – у року од 30 дана од дана пријема обавештења из става 3. овог члана.

У случају из става 4. овог члана, осигураници неживотног осигурања имају право на део премије који одговара остатку трајања осигурања, а осигураници животног осигурања имају право на износ математичке резерве обрачунате на дан преноса портфеља осигурања ако су средства осигурања живота довољна за покриће тог износа или право на износ смањен пропорционално умањењу средстава осигурања живота.

Одбијање захтева за добијање сагласности за пренос портфеља осигурања**Члан 225.**

Народна банка Србије може да одбије захтев за давање сагласности за пренос портфеља осигурања ако оцени да би тим преносом била угрожена способност друштва за осигурање које преузима овај портфељ да испуни обавезе из уговора о осигурању који су предмет овог преноса или би тим преносом била угрожена ликвидност и солвентност друштва за осигурање које преноси овај портфељ у пословима осигурања које наставља да обавља.

Правне последице преноса портфеља осигурања

Члан 226.

Даном преноса портфеља осигурања, друштво за осигурање које је преузело овај портфељ постаје страна у уговорима о осигурању који су му тим преносом уступљени и преузима сва права и обавезе из тих уговора, а друштво за осигурање које преноси портфељ осигурања ослобађа се обавеза према осигураницима.

Пренос портфеља осигурања за који није добијена сагласност Народне банке Србије нема правно дејство.

Г л а в а XIII

СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ, ПРОМЕНА ПРАВНЕ ФОРМЕ И УДРУЖЕЊА ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

1. Статусне промене

Члан 227.

Друштво за осигурање може вршити статусне промене с другим друштвом за осигурање у складу са законом којим се уређују привредна друштва, али само уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању може вршити статусне промене с другим друштвом за посредовање/заступање у осигурању у складу са законом којим се уређују привредна друштва, али само уз претходну сагласност Народне банке Србије.

На статусне промене друштава из ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на оснивање тих друштава.

2. Промена правне форме

Члан 228.

Промена правне форме субјекта надзора може се извршити у складу са законом којим се уређују привредна друштва, али само уз претходну сагласност Народне банке Србије.

На промене правне форме субјеката надзора сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на оснивање тих субјеката.

Посебна правила за друштво за узајамно осигурање

Члан 229.

Друштво за узајамно осигурање може променити форму у акционарско друштво за осигурање ако испуњава услове за оснивање акционарског друштва за осигурање, у складу са овим законом.

На промену форме из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва које се односе на промену правне форме привредног друштва, ако поједина питања нису друкчије уређена овим законом.

Одлуку о промени форме друштва за узајамно осигурање доноси скупштина тог друштва.

Одлука из става 3. овог члана доноси се трочетвртинском већином гласова укупног броја присутних чланова скупштине друштва за узајамно осигурање ако статутом тог друштва није предвиђена већа квалификована већина.

Управа друштва за узајамно осигурање је дужна да, уз позив за седницу скупштине тог друштва, свим члановима достави и предлог одлуке из става 3. овог члана, с поуком о праву на приговор о промени форме тог друштва и правним последицама које из тога произлазе.

Сваки члан друштва за узајамно осигурање може, најкасније у року од три дана до дана одређеног за заседање скупштине овог друштва, поднети писмени приговор на промену форме тог друштва.

На одлуку из става 3. овог члана претходну сагласност даје Народна банка Србије.

Народна банка Србије ће одбити давање сагласности из става 7. овог члана ако оцени да се променом форме друштва за узајамно осигурање могу угрозити права и интереси чланова тог друштва.

Одлука о промени форме друштва за узајамно осигурање

Члан 230.

Одлука о промени форме друштва за узајамно осигурање садржи номинални износ основног капитала, износ на који гласе акције и начин утврђивања учешћа појединих чланова у капиталу, као и друге елементе које садржи оснивачки акт акционарског друштва за осигурање.

Номинални износ основног капитала друштва за узајамно осигурање не може да прелази вредност његове имовине умањене за обавезе тог друштва на дан утврђивања овог износа.

Ако одлуком из става 1. овог члана није друкчије одређено, сви чланови друштва за узајамно осигурање учествују у основном капиталу акционарског друштва за осигурање.

Учешће појединог члана друштва за узајамно осигурање у акционарском капиталу друштва за осигурање ако чланови нису са истим учешћем – може се одредити на основу висине осигуране суме, висине доприноса (премије), висине траженог покрића за случај животног осигурања, критеријума за расподелу вишка и времена трајања чланства у том друштву за узајамно осигурање.

Сваки члан друштва за узајамно осигурање који је уложио приговор на одлуку о промени форме овог друштва има право на исплату свог учешћа у капиталу тог друштва.

3. Удружења друштава за осигурање

Члан 231.

Друштва за осигурање могу се удруживати у удружења друштава за осигурање, у складу са законом.

Г л а в а XIV**ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ НАКОН ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ
СВЕТСКОЈ ТРГОВИНСКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ, ОДНОСНО ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ****О д е љ а к 1.****Одредбе које се примењују након приступања Републике
Светској трговинској организацији*****1. Обављање послова осигурања и реосигурања****Обављање послова осигурања***Члан 232.**

Послове осигурања може обављати и огранак страног друштва за осигурање који те послове обавља на основу дозволе Народне банке Србије за оснивање огранка, у складу са овим законом.

Лице које има седиште, односно пребивалиште у Републици може уговор о осигурању да закључи и са огранком из става 1. овог члана.

*Обављање послова реосигурања***Члан 233.**

Друштво за осигурање може да реосигура обавезе из уговора о осигурању изнад самопридржаја и код страног друштва за реосигурање, односно код огранка тог друштва који послове реосигурања обавља на основу дозволе Народне банке Србије за оснивање огранка, у складу са овим законом.

2. Обављање послова осигурања/реосигурања преко огранка*Обављање послова осигурања/реосигурања страног
друштва за осигурање/реосигурање у Републици преко огранка***Члан 234.**

Огранак страног друштва за осигурање/реосигурање који послове осигурања/реосигурања у Републици обавља у складу са овим законом мора да испуњава следеће услове:

- 1) послове огранка мора да води лице које је овлашћено да заступа осниваче а на које се сходно примењују одредбе чл. од 61. до 65. овог закона;
- 2) огранак мора бити организационо, кадровски и технички оспособљен за обављање послова осигурања/реосигурања;
- 3) огранак мора, пре добијања дозволе за оснивање, депоновати у Републици новчана средства у вредности једне половине износа новчаног дела основног капитала који је овим законом прописан за оснивање акционарског друштва за осигурање/реосигурање;

4) огранак мора у Републици увек располагати имовином најмање у висини половине износа новчаног дела основног капитала из тачке 3) овог става или половине износа захтеване маргине солвентности ако је виша од тог капитала и депоновати, као јемство за плаћање обавеза по основу уговора о осигурању/реосигурању закључених у Републици, односно уговора који покривају ризике у Републици, износ најмање у висини четвртине износа новчаног дела основног капитала из те тачке или четвртине захтеване маргине солвентности ако је виша од тог капитала (у даљем тексту: законски депозит).

Имовина и средства из става 1. тачка 4) овог члана не могу се користити као средство за покриће обавеза по основу осигурања/реосигурања огранка страног друштва за осигурање/реосигурање.

На страном друштву за осигурање/реосигурање које послове осигурања/реосигурања у Републици обавља преко огранка сходно се примењују одредбе чл. 6, 12, 14, 15, 24, 46, 47. и 49, чл. од 82. до 84, чл. од 114. до 146, чл. од 175. до 181, чл. од 187. до 217. овог закона и члана 245. став 2. овог закона у делу који се односи на заштиту јавног интереса.

Дозвола за оснивање огранка

Члан 235.

Страно друштво за осигурање/реосигурање може у Републици основати огранак после претходно прибављене дозволе Народне банке Србије за оснивање огранка.

Уз захтев за издавање дозволе за оснивање огранка страног друштва за осигурање/реосигурање подноси се:

- 1) оснивачки акт огранка;
- 2) извод из судског, односно другог одговарајућег регистра државе седишта матичног друштва за осигурање/реосигурање;
- 3) статут, односно други општи акти матичног друштва за осигурање/реосигурање;
- 4) ревидирани финансијски извештаји матичног друштва за осигурање/реосигурање за последње три године;
- 5) ако из извода из тачке 2) овог става нису видљиви подаци о власницима матичног друштва за осигурање/реосигурање – одговарајући докази на основу којих се може утврдити ко су власници тог друштва и њихово учешће у управљању тим друштвом;
- 6) извод из судског, односно другог одговарајућег регистра државе седишта за правна лица која имају квалификовано учешће у матичном друштву за осигурање/реосигурање;
- 7) пословни план огранка, с подацима из члана 43. овог закона и организационом структуром огранка;
- 8) изјава о томе да ће огранак у свом седишту водити и чувати сву документацију која се односи на његово пословање;
- 9) доказ да лице које је предложено да води послове огранка испуњава услове из члана 62. овог закона;
- 10) доказ о депонованим новчаним средствима из члана 234. став 1. тачка 3) овог закона и о законском депозиту;
- 11) доказ о потребној кадровској и техничкој оспособљености огранка за обављање послова осигурања/реосигурања.

Народна банка Србије ће у дозволи из става 1. овог члана одредити начин на који ће се обезбедити законски депозит.

На одлучивање о захтеву из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе чл. од 42. до 45. овог закона.

Народна банка Србије одбиће захтев из става 1. овог члана ако би:

1) узимајући у обзир прописе државе седишта страног друштва за осигурање/реосигурање и праксу у њиховој примени, обављање надзора у складу са овим законом било онемогућено или отежано;

2) узимајући у обзир прописе из тачке 1) овог става, друштвима за осигурање/реосигурање која имају седиште у Републици било онемогућено да послове осигурања/реосигурања обављају у држави из те тачке, односно онемогућено да послове осигурања/реосигурања обављају под истим условима као друштва за осигурање/реосигурање са седиштем у тој држави.

Огранак страног друштва за осигурање/реосигурање може отпочети своју делатност у Републици од дана уписа у регистар надлежног органа.

Страно друштво за осигурање/реосигурање дужно је да решење о упису огранка у регистар надлежног органа достави Народној банци Србије у року од седам дана од дана пријема тог решења.

Одредбе става 5. овог члана не односе се на одлучивање о издавању дозволе за оснивање огранка страног друштва за осигурање/реосигурање са седиштем у држави чланици Светске трговинске организације.

3. Обављање послова посредовања/заступања у осигурању преко огранка

Обављање послова посредовања/заступања у осигурању

Члан 236.

Послове посредовања/заступања у осигурању може обављати и огранак страног друштва за посредовање/заступање у осигурању који те послове обавља на основу дозволе Народне банке Србије за оснивање огранка, у складу са овим законом.

Друштво за осигурање/реосигурање може уговор о посредовању у осигурању/реосигурању и уговор о заступању у осигурању да закључи и са огранком страног друштва из става 1. овог члана.

Обављање послова посредовања/заступања у осигурању страног друштва за посредовање/заступање у осигурању у Републици преко огранка

Члан 237.

Страно друштво за посредовање/заступање у осигурању може у Републици основати огранак после претходно прибављене дозволе Народне банке Србије за оснивање огранка.

Уз захтев за издавање дозволе за оснивање огранка страног друштва за посредовање у осигурању, подносе се докази и подаци из члана 89. став 3. тачка 1), тач. од 3) до 5) и од 7) до 9) овог закона, а за оснивање огранка страног друштва за заступање у осигурању – докази и подаци из члана 102. став 3. тачка 1), тач. од 3) до 5) и од 7) до 9) овог закона.

На страно друштво за посредовање/заступање у осигурању које послове посредовања/заступања у осигурању у Републици обавља преко огранка сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на друштво за посредовање/заступање у осигурању, као и одредбе чл. 235. и 252. став 2. овог закона у делу који се односи на заштиту јавног интереса.

О д е љ а к 2.**Одредбе које се примењују након приступања Републике Европској унији****1. Значење појединих појмова****Члан 238.**

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **држава чланица** је држава која је чланица Европске уније или држава потписница уговора о Европском економском простору;
- 2) **лице друге државе чланице** је физичко лице које има пребивалиште у другој држави чланици или правно лице које има седиште у другој држави чланици;
- 3) **друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице** је правно лице које има седиште у другој држави чланици и које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова осигурања/реосигурања;
- 4) **друштво за посредовање/заступање у осигурању, односно посредник/заступник у осигурању друге државе чланице** је правно, односно физичко лице које има седиште, односно пребивалиште у другој држави чланици и које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова посредовања у осигурању/реосигурању, односно послова заступања у осигурању, односно које је уписано у надлежни регистар те државе;
- 5) **матична држава чланица** је држава чланица у којој се налази седиште друштва за осигурање/реосигурање или друштва за посредовање/заступање у осигурању, односно пребивалиште посредника/заступника у осигурању;
- 6) **држава чланица огранка** је држава чланица у којој се налази огранак који је преузео обавезу покривања ризика;
- 7) **држава чланица преузимања обавезе покривања ризика** је држава чланица у којој уговарач осигурања који је физичко лице има боравиште, односно уговарач осигурања који је правно лице има седиште;
- 8) **држава чланица пружања услуге** је држава чланица преузимања обавезе покривања ризика ако ту обавезу покрива друштво за осигурање/реосигурање или огранак тог друштва из друге државе чланице;
- 9) **страно лице** је физичко лице које има пребивалиште изван Републике или друге државе чланице или правно лице које има седиште изван Републике или друге државе чланице;
- 10) **друштво за осигурање/реосигурање Швајцарске Конфедерације** је правно лице које има седиште у Швајцарској Конфедерацији и које је добило дозволу надлежног надзорног органа за обављање послова осигурања/реосигурања;
- 11) **надлежни надзорни орган** је орган државе чланице који је прописима овлашћен за надзор над обављањем послова осигурања/реосигурања, односно послова посредовања/заступања у осигурању.

Надлежни надзорни орган из става 1. тачка 11) овог члана је и орган Швајцарске Конфедерације који је прописима овлашћен за надзор над обављањем послова осигурања/реосигурања, односно послова посредовања/заступања у осигурању када се одредбе овог закона на одговарајући начин примењују на друштво за осигурање/реосигурање Швајцарске Конфедерације, односно на његов огранак у Републици.

Надлежни надзорни орган из става 1. тачка 11) овог члана је и Народна банка Србије.

2. Обављање послова осигурања/реосигурања у другој држави чланици

Услови за обављање послова осигурања/реосигурања у другој држави чланици

Члан 239.

Друштво за осигурање/реосигурање може послове осигурања/реосигурања за које је добило дозволу за рад Народне банке Србије да обавља у другој држави чланици преко огранка, односно непосредно ако испуњава услове који су прописима државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика утврђени за обављање тих послова, као и услове из чл. 240. и 241. овог закона.

Сматра се да друштво за осигурање/реосигурање обавља послове осигурања/реосигурања у држави чланици пружања услуге, односно држави чланици преузимања обавезе покривања ризика ако закључује уговоре о осигурању/реосигурању који покривају ризике у тим државама.

Обављање послова осигурања/реосигурања у другој држави чланици преко огранка

Члан 240.

Друштво за осигурање/реосигурање које намерава да оснује огранак у другој држави чланици дужно је да Народну банку Србије обавести о држави чланици пружања услуге, односно држави чланици преузимања обавезе покривања ризика.

Обавештење из става 1. овог члана мора да садржи следеће:

- 1) назив државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика у којој друштво за осигурање/реосигурање намерава да оснује огранак;
- 2) врсте ризика које друштво за осигурање/реосигурање намерава да осигурава/реосигурава;
- 3) пословни план, с подацима из члана 43. овог закона и организационом структуром огранка друштва за осигурање/реосигурање;
- 4) адресу огранка друштва за осигурање/реосигурање у држави чланици пружања услуге, односно држави чланици преузимања обавезе покривања ризика;
- 5) имена одговорних лица огранка друштва за осигурање/реосигурање која су овлашћена за заступање огранка и њихове стручне квалификације, на која се сходно примењују одредбе чл. од 61. до 65. овог закона.

Народна банка Србије ће, у року од три месеца од дана примања обавештења из става 1. овог члана, примљене податке доставити надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика у којој друштво за осигурање/реосигурање намерава да оснује огранак и о томе ће обавестити то друштво.

Народна банка Србије је дужна да надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика, са обавештењем из става 3. овог члана, достави и податак:

- 1) о томе да друштво за осигурање/реосигурање испуњава услове који се односе на адекватност капитала прописане овим законом;
- 2) о врстама осигурања за које друштво за осигурање/реосигурање има дозволу за рад.

Народна банка Србије ће решењем одбити достављање надлежном надзорном органу података из ст. 2. и 4. овог члана ако утврди да постоји основана сумња у адекватност система управљања или финансијско стање друштва за осигурање/реосигурање или у пословну репутацију и стручну оспособљеност и искуство одговорних лица у огранку тог друштва – најкасније у року од три месеца од дана пријема обавештења из става 1. овог члана.

Против решења из става 5. овог члана друштво за осигурање/реосигурање може покренути управни спор.

Огранак друштва за осигурање/реосигурање може почети да обавља послове осигурања/реосигурања кад од Народне банке Србије прими обавештење надлежног надзорног органа државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика о условима под којима треба да у јавном интересу обавља делатност у тој држави или кад то обавештење није примљено после истека рока од 60 дана од дана пријема обавештења из става 3. овог члана.

Огранак друштва за осигурање може у другој држави чланице почети да обавља послове обавезног осигурања у саобраћају под условима прописаним одредбама овог члана и после достављања надлежном надзорном органу државе чланице изјаве о чланству у националном бироу осигурања и националном гарантном фонду државе чланице.

Ако се промени било који од достављених података из става 2. овог члана, друштво за осигурање/реосигурање је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган државе чланице у којој је основан огранак тог друштва најкасније 30 дана пре настанка такве промене, у ком случају се поступа сходно одредбама ст. од 1. до 8. овог члана.

Непосредно обављање послова осигурања/реосигурања у другој држави чланице

Члан 241.

Друштво за осигурање/реосигурање које намерава да послове осигурања/реосигурања обавља непосредно у другој држави чланице мора претходно о томе писмено да обавести Народну банку Србије.

Народна банка Србије ће, у року од 30 дана од дана пријема обавештења из става 1. овог члана, надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика у којој друштво за осигурање/реосигурање намерава да непосредно обавља послове осигурања/реосигурања доставити то обавештење, с подацима о:

- 1) томе да друштво за осигурање/реосигурање испуњава услове који се односе на адекватност капитала прописане овим законом;
- 2) врстама послова осигурања, односно пословима реосигурања за које друштво за осигурање/реосигурање има дозволу за рад;
- 3) врстама ризика које друштво за осигурање/реосигурање намерава да непосредно осигурава/реосигурава у држави чланице пружања услуге, односно држави чланице преузимања обавезе покривања ризика.

Народна банка Србије ће о обавештењу из става 2. овог члана истовремено обавестити и друштво за осигурање/реосигурање из става 1. овог члана.

Народна банка Србије ће, у року из става 2. овог члана, решењем одбити достављање података надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика сходном применом члана 240. став 5. овог закона.

Против решења из става 4. овог члана друштво за осигурање/реосигурање може покренути управни спор.

Друштво за осигурање/реосигурање може почети да обавља послове осигурања/реосигурања после пријема обавештења из става 3. овог члана.

Друштво за осигурање је дужно да постане члан националног бироа осигурања и националног гарантног фонда државе чланице после пријема обавештења из става 3. овог члана, а пре него што почне да непосредно обавља послове обавезног осигурања у саобраћају у другој држави чланице.

Ако се промени било који од достављених података из става 2. овог члана, друштво за осигурање/реосигурање је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган државе чланице у којој непосредно обавља послове осигурања/реосигурања најкасније 30 дана пре настанка такве промене, у ком случају се поступа сходно одредбама ст. од 1. до 7. овог члана.

Надзор над обављањем послова осигурања/реосигурања у другој држави чланице

Члан 242.

Надзор над пословањем друштва за осигурање/реосигурање које послове осигурања/реосигурања обавља у другој држави чланице преко огранка, односно непосредно врши Народна банка Србије, у складу са одредбама овог закона.

Кад надлежни надзорни орган државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика основано сматра да активности друштва за осигурање/реосигурање у тој држави чланице могу утицати на његову финансијску стабилност, о томе ће обавестити Народну банку Србије.

У случају да друштво за осигурање/реосигурање послове осигурања/реосигурања обавља преко огранка у другој држави чланице, надзор над радом тог огранка Народна банка Србије може вршити ако претходно о томе обавести надлежни надзорни орган државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика, који може учествовати у том надзору.

Ако друштво за осигурање/реосигурање послове осигурања/реосигурања у другој држави чланице обавља и после упозорења надлежног надзорног органа о кршењу прописа државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика – Народна банка Србије ће предузети мере надзора у складу са овим законом.

Народна банка Србије ће без одлагања обавестити надлежни надзорни орган о мерама надзора из става 4. овог члана.

Ако Народна банка Србије друштву за осигурање/реосигурање одузме дозволу за рад, о томе ће без одлагања обавестити надлежни надзорни орган државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика.

Надзор из става 1. овог члана обухвата проверу целокупног пословања друштва за осигурање/реосигурање, а нарочито његову солвентност и ликвидност, обрачун техничких резерви, имовину прибављену средствима техничких резерви и математичке резерве.

Извештавање о пословима осигурања у другој држави чланице

Члан 243.

Друштво за осигурање које послове осигурања обавља у држави чланице пружања услуге, односно држави чланице преузимања обавезе покривања ризика дужно је да Народну банку Србије извештава о обављању тих послова, и то одвојено о пословима осигурања које обавља преко огранка и о пословима које непосредно обавља.

Извештавање из става 1. овог члана обухвата податке о висини премије, висини одштетних захтева и провизија, без одбитака реосигурања, а за осигурање од одговорности због употребе моторних возила, не укључујући одговорност при транспорту – и податке о учесталости и просечном износу штете.

Народна банка Србије ће надлежном надзорном органу државе чланице пружања услуге, односно државе чланице преузимања обавезе покривања ризика, на његов захтев, доставити податке прибављене извештавањем из става 1. овог члана.

Садржину извештаја из става 1. овог члана, као и начин и рокове њиховог достављања, ближе прописује Народна банка Србије.

Одредбе овог члана сходно се примењују на друштво за реосигурање које послове реосигурања обавља у другој држави чланици.

3. Послови осигурања/реосигурања које друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице обавља у Републици

Послови осигурања/реосигурања које обавља друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице

Члан 244.

Послове осигурања/реосигурања може обављати и друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице које, у складу са овим законом, има право да те послове обавља у Републици преко огранка или непосредно.

Лице које има седиште, односно пребивалиште у Републици може уговор о осигурању закључити и с друштвом за осигурање из става 1. овог члана.

Друштво за осигурање може да реосигура обавезе из уговора о осигурању изнад самопридржаја и код друштва за реосигурање из става 1. овог члана.

Услови под којима друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице обавља послове осигурања/реосигурања

Члан 245.

Друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице које у тој држави има право да обавља послове осигурања у појединим врстама осигурања, односно послове реосигурања, може те послове обављати и у Републици – преко огранка или непосредно.

На друштво из става 1. овог члана, односно на његов огранак у Републици сходно се примењују одредбе чл. 12, 15, 19. и 21, чл. од 82. до 84. и чл. од 175. до 176. овог закона, као и одредбе у другим законима у којима се, ради заштите јавног интереса, уређује обавезно осигурање у саобраћају, заштита потрошача, спречавање прања новца и финансирање тероризма и друге области а у вези су с пословањем друштва за осигурање/реосигурање.

Обављање послова осигурања/реосигурања преко огранка или непосредно

Члан 246.

Огранак друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице може да почне да обавља послове осигурања/реосигурања у Републици кад од надлежног надзорног органа државе чланице

у којој има седиште прими обавештење Народне банке Србије о условима под којима треба да у јавном интересу обавља делатност у Републици или, ако то обавештење није примљено, после истека рока од 60 дана од дана кад друштво прими обавештење тог надлежног надзорног органа о достављању Народној банци Србије података из члана 240. ст. 2. и 4. овог закона, а послове обавезног осигурања у саобраћају и кад постане члан удружења из члана 176. став 1. овог закона и уплати допринос у гарантни фонд у складу са законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају.

Друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице може у Републици почети да непосредно обавља послове осигурања/реосигурања од дана кад га надлежни надзорни орган државе чланице у којој има седиште обавести да је податке предвиђене чланом 241. став 2. овог закона доставио Народној банци Србије, а послове обавезног осигурања у саобраћају и кад постане члан удружења из члана 176. став 1. овог закона и уплати допринос у гарантни фонд у складу са законом којим се уређује обавезно осигурање у саобраћају.

Друштво за осигурање друге државе чланице може у Републици почети да обавља послове обавезног осигурања у саобраћају, и ако претходно обавести Народну банку Србије о општим и посебним условима тог осигурања.

Ако Народна банка Србије утврди да услови осигурања из става 3. овог члана нису у складу с прописима, наложиће друштву за осигурање друге државе чланице да их усклади с прописима у одређеном року.

Ако друштво за осигурање друге државе чланице не поступи у складу с налогом из става 4. овог члана и у року који је утврђен у том налогу – Народна банка Србије је дужна да о томе обавести надлежни надзорни орган тог друштва за осигурање.

Друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице престаће да обавља послове осигурања/реосигурања у Републици ако наступи неки од следећих разлога:

- 1) надлежни надзорни орган је утврдио да друштво не испуњава прописане услове који се односе на адекватност капитала за даље обављање послова осигурања/реосигурања;
- 2) друштву је престала да важи дозвола за рад;
- 3) друштво, односно његов огранак не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана.

Ако се промени било који од достављених података из ст. 1. и 2. овог члана, лице из тог става је дужно да о томе писмено обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган из тог става – најкасније 30 дана пре настанка те промене.

Подаци и документација у вези с пословањем друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице достављају се Народној банци Србије на српском језику.

*Надзор над обављањем послова осигурања/реосигурања
преко огранка или непосредно*

Члан 247.

Надзор над друштвом за осигурање/реосигурање друге државе чланице које послове осигурања/реосигурања у Републици обавља преко огранка или непосредно врши надлежни надзорни орган, после претходног писменог обавештења Народне банке Србије.

Надлежни надзорни орган може у Републици извршити непосредни надзор над пословањем друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице.

У вршењу надзора из става 1. овог члана, надлежни надзорни орган има исте надлежности као Народна банка Србије у вршењу надзора у складу са овим законом.

Изузетно од ст. од 1. до 3. овог члана, Народна банка Србије може извршити надзор над пословањем друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице у Републици у складу са одредбама члана 245. став 2. овог закона, на начин прописан чл. од 189. до 196. овог закона.

Мере надзора

Члан 248.

Народна банка Србије може наложити меру за отклањање незаконитости и неправилности утврђених у обављању послова друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице у Републици ако утврди да то друштво поступа супротно члану 245. став 2. овог закона.

Ако друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице у року одређеном мером из става 1. овог члана не поступи у складу с том мером, Народна банка Србије ће о томе обавестити надлежни надзорни орган.

Ако друштво за осигурање/реосигурање друге државе чланице у Републици и даље поступа супротно члану 245. став 2. овог закона, Народна банка Србије може том друштву изрећи и додатну меру забране закључивања нових уговора о осигурању/реосигурању.

Пре налагања мере из става 3. овог члана, Народна банка Србије ће о томе обавестити надлежни надзорни орган.

Народна банка Србије може друштву за осигурање/реосигурање друге државе чланице наложити привремену забрану закључивања нових уговора о осигурању/реосигурању и ако претходно не обавести надлежни надзорни орган кад ту меру, ради заштите права и интереса корисника услуге осигурања, није могуће одложити.

Народна банка Србије ће о мери из става 5. овог члана одмах обавестити надлежни надзорни орган и Европску комисију.

Одредбе ст. од 1. до 6. овог члана сходно се примењују на огранак друштва за осигурање/реосигурање друге државе чланице који послове осигурања/реосигурања обавља у Републици.

4. Посебне одредбе које се односе на огранак друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације

Огранак друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације

Члан 249.

На огранак друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације који ће обављати послове неживотних осигурања у Републици примењују се одредбе овог закона које се односе на огранак страног друштва за осигурање, осим одредаба члана 234. став 1. тач. 3) и 4) и члана 235. став 2. тачка 10) и став 5. тачка 2) овог закона.

Пре издавања дозволе за оснивање огранка друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације, Народна банка Србије затражиће мишљење надлежног надзорног органа о подносиоцу захтева за оснивање тог огранка.

Ако надлежни надзорни орган не одговори у року од три месеца од дана пријема захтева из става 2. овог члана – сматра се да се не противи оснивању огранка из тог става.

Пре одузимања дозволе за оснивање огранка друштва за осигурање Швајцарске Конфедерације, Народна банка Србије ће о томе обавестити надлежни надзорни орган и затражити његово мишљење.

Ако Народна банка Србије, пре добијања мишљења из става 4. овог члана, огранку из тог става забрани закључивање уговора о осигурању – дужна је да о томе одмах обавести надлежни надзорни орган.

Лице које има седиште, односно пребивалиште у Републици може уговор о неживотном осигурању закључити и са огранком друштва из става 1. овог члана.

5. Обављање послова посредовања/заступања у осигурању у другој држави чланици

*Обављање послова посредовања/заступања у осигурању у другој држави чланици
преко огранка или непосредно*

Члан 250.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању које је добило дозволу Народне банке Србије за обављање послова посредовања/заступања у осигурању може те послове обављати у другој држави чланици преко огранка или непосредно ако испуњава услове одређене прописима те државе чланице.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању које намерава да почне да обавља послове посредовања/заступања у осигурању у другој држави чланици дужно је да о томе обавести Народну банку Србије – сходном применом одредаба чл. 240. и 241. овог закона.

Народна банка Србије ће обавештење из става 2. овог члана, у року од 30 дана од дана добијања тог обавештења, проследити надлежном надзорном органу ако он то тражи и о томе ће обавестити друштво за посредовање/заступање у осигурању.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању може да почне да обавља послове посредовања/заступања у осигурању у другој држави чланици после истека 30 дана од дана кад је примило обавештење Народне банке Србије из става 3. овог члана.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању може одмах да почне да обавља послове посредовања/заступања у осигурању ако надлежни надзорни орган није затражио обавештење из става 3. овог члана.

На вршење надзора над пословањем друштва из става 1. овог члана и на извештавање Народне банке Србије које врши то друштво сходно се примењују одредбе чл. 242. и 243. овог закона.

Одредбе овог члана сходно се примењују на заступника у осигурању који је добио дозволу Народне банке Србије за обављање послова заступања у осигурању, а који те послове обавља у другој држави чланици.

6. Послови посредовања/заступања у осигурању које друштво за посредовање/заступање, односно посредник/заступник у осигурању друге државе чланице обавља у Републици

Послове посредовања/заступања у осигурању које обавља лице друге државе чланице

Члан 251.

Послове посредовања/заступања у осигурању може обављати и друштво за посредовање/заступање у осигурању друге државе чланице које, у складу са овим законом, има право да те послове обавља у Републици преко огранка или непосредно.

Послове из става 1. овог члана у Републици може обављати и посредник/заступник у осигурању друге државе чланице, у складу са овим законом.

Друштво за осигурање/реосигурање може уговор о посредовању у осигурању/реосигурању и уговор о заступању у осигурању да закључи и с лицем из ст. 1. и 2. овог члана.

Обављање послова посредовања/заступања преко огранка или непосредно

Члан 252.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању друге државе чланице послове посредовања/заступања у осигурању у Републици може обављати преко огранка или непосредно.

На друштво из става 1. овог члана, односно на његов огранак у Републици сходно се примењују одредбе чл. 15, 87, 94, 95, 99, 106, 107, 110. и 111. овог закона, као и одредбе у другим законима у којима се, ради заштите јавног интереса, уређује обавезно осигурање у саобраћају, заштита потрошача, спречавање прања новца и финансирање тероризма и друге области а у вези су с пословањем друштва за посредовање/заступање у осигурању.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању из става 1. овог члана које намерава да послове посредовања/заступања у осигурању обавља у Републици дужно је да о томе обавести надлежни надзорни орган државе чланице у којој има седиште.

Надлежни надзорни орган из става 3. овог члана дужан је да обавештење из тог става, у року од 30 дана од дана добијања овог обавештења, проследи Народној банци Србије и да о томе обавести друштво за посредовање/заступање у осигурању из става 1. овог члана.

Друштво за посредовање/заступање у осигурању из става 1. овог члана може да почне да обавља послове посредовања/заступања у осигурању у Републици после истека 30 дана од дана кад је примило обавештење надлежног надзорног органа из става 4. овог члана.

Надзор над друштвом из става 1. овог члана врши се сходном применом одредаба чл. 247. и 248. овог закона.

Надлежни надзорни органи дужни су да међусобно размењују податке и информације који се односе на друштва за посредовање/заступање у осигурању, нарочито кад су против њих изречене одређене мере због непоштовања закона државе у којој обављају послове посредовања/заступања у осигурању.

Одредбе овог члана сходно се примењују на посредника/заступника у осигурању друге државе чланице који у Републици обавља послове посредовања/заступања у осигурању.

7. Усклађивање висине основног капитала

Начин усклађивања висине основног капитала

Члан 253.

Висина основног капитала акционарског друштва за осигурање/реосигурање прописана чланом 27. овог закона подлеже годишњем аутоматском усклађивању са европским индексом потрошачких цена који обухвата све државе чланице, а који објављује Еуростат.

Усклађивање из става 1. овог члана врши се повећањем прописане висине основног капитала за проценат промене у индексу потрошачких цена настао од дана ступања на снагу одредаба овог члана до дана спровођења првог усклађивања, односно за свако наредно усклађивање од дана спровођења претходног усклађивања, при чему се сума повећања заокружује на најближу стотину хиљада евра.

Изузетно од става 2. овог члана, ако је проценат промене европског индекса потрошачких цена од дана претходног усклађивања мањи од пет – усклађивање из става 1. овог члана није потребно вршити.

Одлуку о промени прописане висине основног капитала акционарског друштва за осигурање/реосигурање извршену по основу усклађивања из става 2. овог члана доноси Народна банка Србије.

Одлука из става 4. овог члана се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ и доставља надлежном органу Европске уније.

8. Саосигурање у Европској унији

Саосигурање

Члан 254.

Саосигурање у Европској унији је осигурање које испуњава следеће услове:

- 1) покрива велике ризике из члана 255. овог закона;
- 2) два или више друштава за осигурање (саосигуравачи) покривају ризик, свако за свој део, у оквиру једног уговора, уз плаћање укупне премије за исти период, при чему је једно од друштава за осигурање водеће друштво за осигурање;
- 3) преузима ризике који су у Европској унији;
- 4) водеће друштво за осигурање је друштво за осигурање државе чланице и има дозволу за обављање послова осигурања у врсти осигурања на коју се односи покриће ризика;
- 5) бар једно од друштава за осигурање учествује у уговору преко седишта друштва за осигурање или огранка тог друштва у држави чланици која није држава водећег друштва за осигурање;
- 6) водеће друштво за осигурање у целости преузима водећу улогу у поступку саосигурања, одређује услове, укључујући и премију, и издаје полису осигурања.

Свако друштво за осигурање које покрива ризике у смислу одредаба става 1. овог члана утврђује техничке резерве у складу с прописима државе чланице у којој је основано, а ако такви прописи не постоје – у складу са уобичајеном праксом те државе.

Изузетно од става 2. овог члана, резервисане штете морају бити најмање једнаке онима које водеће друштво за осигурање утврди у складу с прописима државе чланице у којој је основано.

*Велики ризици***Члан 255.**

Великим ризицима, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) ризици из врста осигурања из члана 9. тач. 4), 5), 6), 7), 11) и 12) овог закона;
- 2) ризици из врста осигурања из члана 9. тач. 14) и 15) овог закона ако осигураник обавља привредну делатност и ризици се односе на ту делатност;
- 3) ризици из врста осигурања из члана 9. тач. 3), 8), 9), 10), 13) и 16) овог закона ако осигураник испуњава најмање два од следећих услова:

(1) билансна сума на крају пословне године већа је од 6.200.000 евра у динарској противвредности,

(2) нето приходи током пословне године већи су од 12.800.000 евра у динарској противвредности,

(3) просечан број запослених током пословне године већи је од 250.

Г л а в а XV**КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ****О д е љ а к 1.****Кривична дела***Неовлашћено обављање делатности осигурања***Члан 256.**

Одговорно лице у друштву за осигурање, друштву за реосигурање, друштву за посредовање у осигурању и друштву за заступање у осигурању, као и код заступника у осигурању, које обавља делатност осигурања за коју није добијена дозвола Народне банке Србије, казниће се за кривично дело казном затвора од три до шест година.

Одговорно лице правног субјекта које, у својству пружаоца услуга, с другим лицима закључује уговоре о осигурању или уговоре који су по својој правној природи уговори о осигурању, казниће се за кривично дело казном затвора од три до шест година.

*Давање лажних мишљења и извештаја***Члан 257.**

Овлашћени актуар или ревизор који противно одредбама овог закона сачини лажно мишљење, односно извештај, казниће се за кривично дело казном затвора од једне до три године.

*Давање лажне процене***Члан 258.**

Одговорно лице у друштву за осигурање, друштву за реосигурање, друштву за посредовање у осигурању и друштву за заступање у осигурању, као и код заступника у осигурању, које при

утврђивању и процени ризика и штета сачини лажне процене и изјаве, казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до три године.

О д е љ а к 2.

Новчане казне

Изрицање новчане казне

Члан 259.

Ако у поступку надзора над пословањем субјекта надзора, заштите права и интереса корисника услуге осигурања приликом поступања с приговором тог лица или при обављању других послова прописаних овим законом утврди да је субјект надзора учинио повреде из чл. од 260. до 263. овог закона – Народна банка Србије може решењем изрећи новчану казну овом субјекту и одговорном лицу у том субјекту сходном применом критеријума из члана 198. овог закона.

Решење из става 1. овог члана садржи и рок за уплату новчане казне из тог става.

Одговорним лицем из става 1. овог члана сматра се лице које је одговорно за управљање пословима субјекта надзора и за вођење тих послова.

Новчане казне из овог члана могу се изрећи и физичком лицу које у време изрицања новчане казне нема својство одговорног лица у субјекту надзора – за повреде из става 1. овог члана које су учињене док су та лица била одговорна лица у субјекту надзора.

Решење о изрицању новчане казне из става 1. овог члана, после достављања субјекту надзора, представља извршну исправу.

Новчана казна из става 1. овог члана не може се одредити после протеча пет година од дана извршења повреде из тог става, односно пет година од последњег дана периода извршења те повреде.

Застарелост из става 6. овог члана прекида се сваком радњом Народне банке Србије предузетом ради утврђивања повреде из става 1. овог члана и одређивања новчане казне из тог става.

После сваког прекида застарелости из става 7. овог члана, рок за застарелост почиње поново да тече, али се поступак утврђивања повреде из става 1. овог члана не може водити после протеча двоструког периода утврђеног у ставу 6. овог члана.

Новчана казна из става 1. овог члана не може се наплатити после протеча пет година од дана извршности решења Народне банке Србије, а ако је покренут управни спор – после протеча пет година од дана правноснажности судске одлуке.

Застарелост из става 9. овог члана прекида се сваком радњом надлежног органа предузетом ради наплате новчане казне из става 1. овог члана и рок за застарелост почиње поново да тече, али се поступак наплате не може водити после протеча двоструког периода утврђеног у ставу 9. овог члана.

Новчане казне из овог члана уплаћују се на посебан рачун Народне банке Србије.

*Новчане казне друштву за осигурање/реосигурање***Члан 260.**

Новчаном казном од 100.000 до 5.000.000 динара казниће се друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање ако:

- 1) не реосигура обавезе из уговора о осигурању/реосигурању изнад самопридржаја на прописан начин, односно део ризика не задржи у самопридржају (члан 7);
- 2) не обезбеди заштиту права и интереса корисника услуге осигурања на прописан начин (члан 15);
- 3) не обавља своју делатност на прописан начин (члан 19);
- 4) закључи уговор о посредовању у осигурању/реосигурању или заступању у осигурању с лицем које нема дозволу, односно сагласност за обављање послова посредовања/заступања у осигурању или с лицем које те послове не обавља у складу с чланом 113. овог закона (члан 21);
- 5) не води посебну евиденцију о уговорима из члана 22. став 1. овог закона (члан 22);
- 6) не обезбеди одвојено управљање имовином која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања, припадајућим капиталом и обавезама (члан 25. став 3);
- 7) не одржава у току пословања основни капитал у прописаној висини (чл. 27. став 3. и 73. став 2);
- 8) има узајамно учешће с другим субјектом надзора (члан 29);
- 9) не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (чл. 37. став 3. и 41. став 3);
- 10) сходном применом члана 37. став 3. и члана 41. став 3. овог закона, не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (чл. 69. и 80);
- 11) не обавести Народну банку Србије о стицању или отуђењу прописаног учешћа у свом капиталу (члан 38. став 1);
- 12) сходном применом члана 38. став 1. овог закона, не обавести Народну банку Србије о стицању или отуђењу прописаног учешћа у свом капиталу (чл. 69. и 80);
- 13) не обавести Народну банку Србије на прописан начин о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у том друштву (члан 38. став 2);
- 14) сходном применом члана 38. став 2. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у том друштву (чл. 69. и 80);
- 15) не достави Народној банци Србије решење о упису у регистар надлежног органа или то не учини у прописаном року (члан 49. став 4);
- 16) сходном применом члана 49. став 4. овог закона, не достави Народној банци Србије решење о упису у регистар надлежног органа или то не учини у прописаном року (чл. 69. и 80);

- 17) именује чланове управе без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 61);
- 18) сходном применом члана 61. овог закона, именује чланове управе без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 69. и 80);
- 19) не обавести Народну банку Србије о именовану и разрешењу члана управе или то не учини у прописаном року, односно не упише именоване чланове управе у регистар надлежног органа (члан 61. ст. 7. и 8);
- 20) сходном применом члана 61. ст. 7. и 8. овог закона, не обавести Народну банку Србије о именовану и разрешењу члана управе или то не учини у прописаном року, односно не упише именоване чланове управе у регистар надлежног органа (чл. 69. и 80);
- 21) омогући члану управе обављање те функције у друштву и после одузимања сагласности Народне банке Србије за обављање функције члана управе (члан 64. став 3);
- 22) сходном применом члана 64. став 3. овог закона, омогући члану управе обављање те функције у друштву и после одузимања сагласности Народне банке Србије за обављање функције члана управе (чл. 69. и 80);
- 23) промени пословно име, седиште, односно адресу седишта без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 66. став 1);
- 24) сходном применом члана 66. став 1. овог закона, промени пословно име, седиште, односно адресу седишта без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 69. и 80);
- 25) не сачини на српском језику акте пословне политике, друге акте, пословне књиге, записнике са седница органа друштва, одлуке тих органа и уговоре (члан 67. став 3);
- 26) сходном применом члана 67. став 3. овог закона, не сачини на српском језику акте пословне политике, друге акте, пословне књиге, записнике са седница органа друштва, одлуке тих органа и уговоре (чл. 69. и 80);
- 27) стекне, односно увећа квалификовано учешће у другом правном лицу без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 68. став 1);
- 28) сходном применом члана 68. став 1. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће у другом правном лицу без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 69. и 80);
- 29) оснује огранак у иностраној држави без претходне сагласности Народне банке Србије, односно не обавести Народну банку Србије у прописаном року о непосредном обављању послова осигурања у иностраној држави (члан 81);
- 30) не пружи уговорачу осигурања/осигуранику, пре закључења уговора о осигурању, односно за време важења тог уговора прописане информације, односно те информације не пружи на прописан начин (чл. од 82. до 84);
- 31) не чува у пословним просторијама уговор о заступању у осигурању, односно не води евиденцију друштава за заступање у осигурању, заступника у осигурању, правних лица из члана 98. став 2. овог закона или лица из члана 113. став 1. овог закона (чл. 97. и 98. став 4);
- 32) не обрачуна техничке резерве на прописан начин (члан 116);
- 33) сходном применом члана 116. овог закона, не обрачуна техничке резерве на прописан начин (члан 69);
- 34) не проверава да ли су техничке резерве довољне, односно адекватне за покриће свих обавеза из уговора о осигурању, односно не достави Народној банци Србије, на њен захтев, резултате те провере (члан 116. став 7);
- 35) сходном применом члана 116. став 7. овог закона, не проверава да ли су техничке резерве довољне, односно адекватне за покриће свих обавеза из уговора о реосигурању, односно не достави Народној банци Србије, на њен захтев, резултате те провере (члан 69);

- 36) не формира гарантну резерву на прописан начин (члан 124. став 1);
- 37) сходном применом члана 124. став 1. овог закона, не формира гарантну резерву на прописан начин (члан 69);
- 38) не испуњава прописане услове који се односе на адекватност капитала, односно не донесе или не достави Народној банци Србије у прописаном року програм мера за обезбеђење солвентности друштва, односно дугорочни план финансијске консолидације (чл. од 127. до 130);
- 39) сходном применом чл. од 127. до 130. овог закона, не испуњава прописане услове који се односе на адекватност капитала, односно не донесе или не достави Народној банци Србије у прописаном року програм мера за обезбеђење солвентности друштва, односно дугорочни план финансијске консолидације (члан 69);
- 40) не инвестира средства осигурања на прописан начин (чл. од 131. до 137);
- 41) сходном применом чл. од 131. до 137. овог закона, не инвестира средства осигурања на прописан начин (члан 69);
- 42) не утврди, не искаже и не обелодани на прописан начин добитак, односно вишак и губитак, односно мањак, не утврди резултат пословања друштва по сегментима, односно о томе не извести Народну банку Србије (члан 142);
- 43) сходном применом члана 142. овог закона, не утврди, не искаже и не обелодани на прописан начин добитак, односно вишак и губитак, односно мањак, не утврди резултат пословања друштва по сегментима, односно о томе не извести Народну банку Србије (члан 69);
- 44) не надокнади основни капитал на прописан начин кад је он смањен испод предвиђеног износа, односно не донесе или не достави Народној банци Србије у прописаном року програм мера за покриће губитка, односно мањка (члан 145);
- 45) сходном применом члана 145. овог закона, не надокнади основни капитал на прописан начин кад је он смањен испод предвиђеног износа, односно не донесе или не достави Народној банци Србије у прописаном року програм мера за покриће губитка, односно мањка (члан 69);
- 46) не обезбеди континуирану ликвидност, не исплати благовремено накнаде штета, односно не изврши друге обавезе (члан 146. став 1);
- 47) сходном применом члана 146. став 1. овог закона, не обезбеди континуирану ликвидност, односно не изврши друге обавезе (члан 69);
- 48) не обезбеди ефикасан систем управљања у друштву или га не обезбеди на прописан начин, односно не обезбеди ефикасан систем управљања ризицима или га не обезбеди на прописан начин или не управља ризицима на такав начин, односно не обезбеди ефикасан систем интерних контрола или га не обезбеди на прописан начин, односно не организује интерну ревизију или је не организује на прописан начин (чл. од 147. до 156);
- 49) сходном применом чл. од 147. до 156. овог закона, не обезбеди ефикасан систем управљања у друштву или га не обезбеди на прописан начин, односно не обезбеди ефикасан систем управљања ризицима или га не обезбеди на прописан начин или не управља ризицима на такав начин, односно не обезбеди ефикасан систем интерних контрола или га не обезбеди на прописан начин, односно не организује интерну ревизију или је не организује на прописан начин (члан 69);
- 50) не интегрише систем интерних контрола у све пословне активности и процесе друштва, односно не развије поуздан, функционалан и адекватан информациони систем (члан 153. став 1);
- 51) сходном применом члана 153. став 1. овог закона, не интегрише систем интерних контрола у све пословне активности и процесе друштва, односно не развије поуздан, функционалан и адекватан информациони систем (члан 69);

52) не достави Народној банци Србије правилник о раду интерне ревизије, годишњи план рада интерне ревизије, односно извештај о интерној ревизији или их не достави у прописаном року (члан 159);

53) сходном применом члана 159. овог закона, не достави Народној банци Србије правилник о раду интерне ревизије, годишњи план рада интерне ревизије, односно извештај о интерној ревизији или их не достави у прописаном року (члан 69);

54) не именује овлашћеног актуара на прописан начин или га не именује у прописаном року (члан 162);

55) сходном применом члана 162. овог закона, не именује овлашћеног актуара на прописан начин или га не именује у прописаном року (члан 69);

56) не обезбеди овлашћеном актуару сталан и несметан приступ подацима о пословању који су му неопходни у обављању његових послова (члан 166);

57) сходном применом члана 166. овог закона, не обезбеди овлашћеном актуару сталан и несметан приступ подацима о пословању који су му неопходни у обављању његових послова (члан 69);

58) не обавести Народну банку Србије да надлежни орган друштва није прихватио мишљење овлашћеног актуара или то не учини у прописаном року (члан 171. став 1);

59) сходном применом члана 171. став 1. овог закона, не обавести Народну банку Србије да надлежни орган друштва није прихватио мишљење овлашћеног актуара или то не учини у прописаном року (члан 69);

60) не достави овлашћеном актуару извештај ревизора или га не достави у прописаном року, односно не обавести Народну банку Србије у прописаном року о мишљењу овлашћеног актуара (члан 172. ст. 1. и 3);

61) сходном применом члана 172. ст. 1. и 3. овог закона, не достави овлашћеном актуару извештај ревизора или га не достави у прописаном року, односно не обавести Народну банку Србије у прописаном року о мишљењу овлашћеног актуара (члан 69);

62) не чува, као поверљиве, податке, чињенице и околности које сазна у пословању са осигураником, односно другим корисником права из осигурања (члан 175);

63) не извештава Народну банку Србије на прописан начин, односно не обезбеди тачност и ажурност података које јој доставља (чл. од 177. до 181);

64) сходном применом чл. од 177. до 181. овог закона, не извештава Народну банку Србије на прописан начин, односно не обезбеди тачност и ажурност података које јој доставља (члан 69);

65) изабере друштво за ревизију без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 183. став 1);

66) сходном применом члана 183. став 1. овог закона, изабере друштво за ревизију без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 69);

67) не омогући овлашћеном лицу вршење непосредне контроле у складу са законом (чл. 191. и 192);

68) сходном применом чл. 191. и 192. овог закона, не омогући овлашћеном лицу вршење непосредне контроле у складу са законом (члан 69);

69) не отклони незаконитости, односно неправилности које је Народна банка Србије утврдила у његовом пословању, односно не достави јој извештај о спровођењу наложене мере или не изврши ове обавезе у утврђеном року (чл. 202. и 203);

70) сходном применом чл. 202. и 203. овог закона, не отклони незаконности, односно неправилности које је Народна банка Србије утврдила у његовом пословању, односно не достави јој извештај о спровођењу наложене мере или не изврши ове обавезе у утврђеном року (члан 69);

71) не изврши решење Народне банке Србије којим је наложено разрешење или суспензија члана управе, односно привремена мера (чл. 204. и 205);

72) сходном применом чл. 204. и 205. овог закона, не изврши решење Народне банке Србије којим је наложено разрешење или суспензија члана управе, односно привремена мера (члан 69);

73) не достави Народној банци Србије консолидоване финансијске извештаје с прописаним подацима и информацијама (члан 219. став 5);

74) пренесе цео портфељ или део портфеља осигурања на друго друштво за осигурање без сагласности Народне банке Србије (члан 222. став 1);

75) сходном применом члана 222. став 1. овог закона, пренесе цео портфељ или део портфеља реосигурања на друго друштво за реосигурање без сагласности Народне банке Србије (члан 69);

76) не пренесе у утврђеном, односно прописаном року портфељ осигурања на друштво за осигурање које преузима портфељ (члан 224. став 1);

77) сходном применом члана 224. став 1. овог закона, не пренесе у утврђеном, односно прописаном року портфељ реосигурања на друштво за реосигурање које преузима портфељ (члан 69);

78) не обавести уговараче осигурања о преносу портфеља осигурања на прописан начин или их не обавести у прописаном року (члан 224. став 3);

79) сходном применом члана 224. став 3. овог закона, не обавести уговараче реосигурања о преносу портфеља реосигурања на прописан начин или их не обавести у прописаном року (члан 69);

80) изврши статусну промену, промену правне форме или промену форме без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. од 227. до 229);

81) сходном применом члана 227. овог закона, изврши статусну промену без претходне сагласности Народне банке Србије (члан 69).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за осигурање, односно друштву за реосигурање новчаном казном од 30.000 до 1.000.000 динара.

Новчане казне лицима која обављају послове посредовања/заступања у осигурању

Члан 261.

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се друштво за посредовање у осигурању, односно друштво за заступање у осигурању ако:

1) не обезбеди заштиту права и интереса корисника услуге осигурања на прописан начин (члан 15);

2) не обавља послове посредовања, односно заступања у осигурању на прописан начин (члан 19);

3) има узајамно учешће с другим субјектом надзора (члан 29);

4) сходном применом члана 37. став 3. и члана 41. став 3. овог закона, не обезбеди да лице које стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву без претходне сагласности Народне банке Србије или коме је та сагласност одузета не остварује права у том друштву, односно не утиче на управљање или на пословну политику тог друштва (чл. 96. и 108);

- 5) сходном применом члана 38. став 1. овог закона, не обавести Народну банку Србије о стицању или отуђењу прописаног учешћа у свом капиталу (чл. 96. и 108);
- 6) сходном применом члана 38. став 2. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у том друштву (чл. 96. и 108);
- 7) сходном применом члана 61. овог закона, именује члана управе друштва без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 96. и 108);
- 8) сходном применом члана 61. ст. 7. и 8. овог закона, не обавести Народну банку Србије о именовану и разрешењу члана управе или то не учини у прописаном року, односно не упише именованог члана управе у регистар надлежног органа (чл. 96. и 108);
- 9) сходном применом члана 64. став 3. овог закона, омогући члану управе друштва обављање те функције и после одузимања сагласности Народне банке Србије за обављање функције члана управе друштва (чл. 96. и 108);
- 10) сходном применом члана 66. став 1. овог закона, промени пословно име, седиште, односно адресу седишта без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 96. и 108);
- 11) сходном применом члана 68. став 1. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће у другом правном лицу без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 96. и 108);
- 12) сходном применом члана 81. овог закона, оснује огранак у иностраној држави без претходне сагласности Народне банке Србије, односно не обавести Народну банку Србије у прописаном року о непосредном обављању послова посредовања, односно заступања у осигурању у иностраној држави (чл. 96. и 108);
- 13) обавља послове заступања у осигурању (члан 86. став 2);
- 14) не достави Народној банци Србије решење о упису у регистар или то не учини у прописаном року (члан 90. став 4);
- 15) сходном применом члана 90. став 4. овог закона, не достави Народној банци Србије решење о упису у регистар или то не учини у прописаном року (члан 108);
- 16) не обезбеди да у току пословања основни капитал увек буде у прописаној висини, односно да припадајућа актива буде у прописаној структури (чл. 88. став 5. и 101. став 5);
- 17) не пружи уговорачу осигурања/реосигурања, односно осигуранику објашњења и савете о околностима значајним за закључење/спровођење уговора о осигурању/реосигурању (члан 94);
- 18) не штити интересе уговорача осигурања/реосигурања, осигураника, односно друштва за осигурање/реосигурање (члан 95. ст. од 1. до 3);
- 19) не упозна уговорача осигурања/реосигурања, односно осигураника са свим правним и економским везама с друштвом за осигурање/реосигурање које могу утицати на његову непристрасност у извршавању преузетих обавеза (члан 95. ст. 4. и 5);
- 20) не чува у пословним просторијама уговор о заступању у осигурању (члан 97);
- 21) обавља послове посредовања у осигурању (члан 98. став 3);
- 22) заступа више друштава за осигурање без њихове писмене сагласности (члан 99. став 1);
- 23) послове посредовања, односно заступања у осигурању у том друштву обављају лица која нису овлашћени посредници, односно овлашћени заступници, односно лица која нису подобна за обављање тих послова (чл. 92. ст. 1. и 2. и 105. ст. 1. и 2);
- 24) не уплати, односно не преда новчана средства и остале инструменте плаћања и обезбеђења плаћања или то не учини у прописаном року (члан 106. став 1);
- 25) не пружи уговорачу осигурања/реосигурања, пре закључења, односно при изменама и/или допунама или продужењу важења уговора о осигурању/реосигурању, прописане

информације, односно сходном применом члана 84. овог закона, те информације не пружи на прописан начин (члан 111);

26) сходном применом члана 175. овог закона, не чува, као поверљиве, податке, чињенице и околности које сазна у пословању са осигураником, односно другим корисником права из осигурања (члан 112. став 1);

27) не извештава Народну банку Србије на прописан начин, односно сходном применом члана 180. став 2. овог закона, не обезбеди тачност и ажурност података које јој доставља (члан 112. став 1);

28) сходном применом чл. 191. и 192. овог закона, не омогући овлашћеном лицу вршење непосредне контроле у складу са законом (члан 112. став 1);

29) сходном применом чл. 202. и 203. овог закона, не отклони незаконитости, односно неправилности које је Народна банка Србије утврдила у његовом пословању, односно не достави јој извештај о спровођењу наложене мере или не изврши ове обавезе у утврђеном року (члан 112. став 1);

30) сходном применом чл. 204. и 205. овог закона, не изврши решење Народне банке Србије којим је наложено разрешење или суспензија члана управе друштва, односно привремена мера (члан 112. став 1);

31) не обавести Народну банку Србије о престанку рада, односно не достави јој у прописаном року одлуку о ликвидацији друштва (чл. 220. став 2. и 221. став 3);

32) изврши статусну промену, односно промену правне форме без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 227. став 2. и 228. став 1).

За радње из става 1. тачка 1) и тач. од 20) до 29) овог члана казниће се и правно лице из члана 98. став 2. овог закона новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара.

Новчаном казном од 15.000 до 500.000 динара казниће се:

1) за радње из става 1. овог члана и одговорно лице у друштву за посредовање у осигурању, односно друштву за заступање у осигурању;

2) за радње из става 2. овог члана и одговорно лице у правном лицу из члана 98. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 30.000 до 2.000.000 динара казниће се заступник о осигурању за радње из става 1. тач. 1), 2), 10) и 15) и тач. од 20) до 29) овог члана, као и ако:

1) не одржава у току пословања ликвидну активу у прописаној структури (члан 103. став 4);

2) не достави Народној банци Србије прописане доказе пре поверавања послова пословођи (члан 104. став 4);

3) не обавести Народну банку Србије о престанку рада, односно изврши промену правне форме без претходне сагласности Народне банке Србије (чл. 220. став 2. и 228. став 1).

*Новчане казне које се примењују након приступања
Републике Светској трговинској организацији*

Члан 262.

Новчаном казном од 100.000 до 5.000.000 динара казниће се страно друштво за осигурање, односно страно друштво за реосигурање:

1) чији огранак не испуњава услове прописане чланом 234. став 1. овог закона;

- 2) које обавља послове осигурања/реосигурања у Републици преко огранка супротно члану 234. став 3. овог закона;
- 3) које оснује огранак у Републици супротно члану 235. став 1. овог закона;
- 4) не достави Народној банци Србије решење о упису у регистар огранка или то не учини у прописаном року (члан 235. став 7).

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се страном друштво за посредовање у осигурању, односно страном друштво за заступање у осигурању које обавља послове посредовања/заступања у осигурању у Републици преко огранка супротно члану 237. ст. 1. и 3. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у страном друштву за осигурање, односно страном друштву за реосигурање новчаном казном од 30.000 до 1.000.000 динара.

За радњу из става 2. овог члана казниће се и одговорно лице у страном друштву за посредовање у осигурању, односно страном друштву за заступање у осигурању новчаном казном од 15.000 до 500.000 динара.

Новчане казне које се примењују након приступања Републике Европској унији

Члан 263.

Поред новчаних казни из члана 260. овог закона, новчаном казном од 100.000 до 5.000.000 динара казниће се друштво за осигурање, односно друштво за реосигурање ако:

- 1) почне да обавља послове осигурања/реосигурања у другој држави чланици а о томе претходно не обавести Народну банку Србије на прописан начин (чл. 240. став 1. и 241. став 1);
- 2) не обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган друге државе чланице о променама достављених података или то не учини у прописаном року (чл. 240. став 9. и 241. став 8);
- 3) не постане члан националног бироа осигурања и националног гарантног фонда друге државе чланице пре почетка обављања послова обавезног осигурања у саобраћају у тој држави (чл. 240. став 8. и 241. став 7);
- 4) не извештава Народну банку Србије на прописан начин о свом пословању у другој држави чланици (члан 243).

Новчаном казном од 100.000 до 5.000.000 динара казниће се друштво за осигурање друге државе чланице, односно друштво за реосигурање друге државе чланице ако:

- 1) обавља послове осигурања/реосигурања у Републици преко огранка или непосредно супротно члану 245. став 2. и члану 246. ст. од 1. до 3. овог закона;
- 2) не престане да обавља послове осигурања/реосигурања у Републици у складу са чланом 246. став 6. овог закона;
- 3) не обавести Народну банку Србије и надлежни надзорни орган државе чланице у којој има седиште о промени достављених података или то не учини у прописаном року (члан 246. став 7).

Поред новчаних казни из члана 261. став 1. овог закона, новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се друштво за посредовање у осигурању, односно друштво за заступање у осигурању ако:

- 1) сходном применом чл. 240. и 241. овог закона, почне да обавља послове посредовања/заступања у осигурању у другој држави чланици а о томе претходно не обавести Народну банку Србије на прописан начин (члан 250. став 2);

2) сходном применом члана 243. овог закона, не извештава Народну банку Србије на прописан начин о свом пословању у другој држави чланици (члан 250. став 6).

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се друштво за посредовање у осигурању друге државе чланице, односно друштво за заступање у осигурању друге државе чланице ако обавља послове посредовања/заступања у осигурању у Републици преко огранка или непосредно супротно члану 252. ст. 2, 3. и 5. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за осигурање, односно друштво за реосигурање новчаном казном од 30.000 до 1.000.000 динара.

За радње из става 2. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за осигурање друге државе чланице, односно друштву за реосигурање друге државе чланице новчаном казном од 30.000 до 1.000.000 динара.

За радње из става 3. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за посредовање у осигурању, односно друштву за заступање у осигурању новчаном казном од 15.000 до 500.000 динара.

За радњу из става 4. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за посредовање у осигурању друге државе чланице, односно друштву за заступање у осигурању друге државе чланице новчаном казном од 15.000 до 500.000 динара.

Поред новчаних казни из члана 261. став 4. овог закона, заступник у осигурању казниће се и за радње из става 3. овог члана новчаном казном од 30.000 до 2.000.000 динара (члан 250. став 7).

Посредник у осигурању друге државе чланице, односно заступник у осигурању друге државе чланице казниће се за радњу из става 4. овог члана новчаном казном од 30.000 до 2.000.000 динара (члан 252. став 8).

О д е љ а к 3.

Прекршаји

Прекршаји правних лица и предузетника

Члан 264.

Новчаном казном од 300.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) користи појам „осигурање/реосигурање“, односно појам изведен из тог појма у свом пословном имену или називу супротно овом закону (члан 17);

2) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (члан 31. ст. 1. и 4);

3) сходном применом члана 31. ст. 1. и 4. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву за реосигурање, друштву за узајамно осигурање или друштву за посредовање/заступање у осигурању без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (чл. 69, 80, 96. и 108);

4) не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање (члан 36);

5) сходном применом члана 36. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у друштву за реосигурање, друштву за узајамно осигурање или друштву за посредовање/заступање у осигурању (чл. 69, 80, 96. и 108);

6) као лице с квалификованим учешћем у акционарском друштву за осигурање, не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (члан 39);

7) сходном применом члана 39. овог закона, као лице с квалификованим учешћем у друштву за реосигурање, друштву за узајамно осигурање или друштву за посредовање/заступање у осигурању не достави Народној банци Србије прописане податке и информације (чл. 69, 80, 96. и 108);

8) као оснивач акционарског друштва за осигурање, не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 48. став 5);

9) сходном применом члана 48. став 5. овог закона, као оснивач друштва за реосигурање или друштва за узајамно осигурање, не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (чл. 69. и 80);

10) као лице у вези с радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво, не поступа на прописан начин с поверљивим подацима који су му доступни у вези с осигурањем, односно другим корисником права из осигурања (члан 175).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

За радњу из става 1. тачка 1) овог члана казниће се за прекршај и предузетник новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

Прекршаји друштва за ревизију

Члан 265.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај друштво за ревизију ако:

1) не обавести управу, односно Народну банку Србије о прописаним подацима, чињеницама и околностима (члан 184);

2) сходном применом члана 184. овог закона, не обавести управу, односно Народну банку Србије о прописаним подацима, чињеницама и околностима (члан 69).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у друштву за ревизију новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

Прекршаји физичких лица

Члан 266.

Новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) стекне, односно увећа квалификовано учешће у акционарском друштву за осигурање без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/ увећању (члан 31. ст. 1. и 4);

2) сходном применом члана 31. ст. 1. и 4. овог закона, стекне, односно увећа квалификовано учешће у друштву за реосигурање, друштву за узајамно осигурање или друштву за посредовање/заступање у осигурању без претходне сагласности Народне банке Србије или је не обавести у прописаном року о том стицању/увећању (чл. 69, 80, 96. и 108);

3) не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у акционарском друштву за осигурање (члан 36);

4) сходном применом члана 36. овог закона, не обавести Народну банку Србије на прописан начин о отуђењу, односно умањењу квалификованог учешћа у друштву за реосигурање, друштву за узајамно осигурање или друштву за посредовање/заступање у осигурању (чл. 69, 80, 96. и 108);

5) као оснивач акционарског друштва за осигурање, не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (члан 48. став 5);

6) сходном применом члана 48. став 5. овог закона, као оснивач друштва за реосигурање или друштва за узајамно осигурање, не достави Народној банци Србије акте усвојене на оснивачкој скупштини или их не достави у прописаном року (чл. 69. и 80);

7) као члан управе, не предузме мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја лица која су блиско повезана с акционарским друштвом за осигурање, а ради заштите корисника услуге осигурања (члан 59);

8) сходном применом члана 59. овог закона, као члан управе, не предузме мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја лица која су блиско повезана с друштвом за реосигурање или друштвом за узајамно осигурање, а ради заштите корисника услуге осигурања (чл. 69. и 80);

9) као члан управе акционарског друштва за осигурање не обавести надзорни одбор, односно Народну банку Србије о прописаним чињеницама (члан 65);

10) сходном применом члана 65. овог закона, као члан управе друштва за реосигурање или друштва за узајамно осигурање не обавести надзорни одбор, односно Народну банку Србије о прописаним чињеницама (чл. 69. и 80);

11) као овлашћени посредник, односно овлашћени заступник, не обавља послове посредовања/заступања у осигурању на прописан начин (чл. 92. став 6. и 105. став 6);

12) као интерни ревизор, не обавља послове интерне ревизије у друштву за осигурање на прописан начин (члан 156. став 5);

13) сходном применом члана 156. став 5. овог закона, као интерни ревизор, не обавља послове интерне ревизије у друштву за реосигурање на прописан начин (члан 69);

14) као овлашћени актуар, не обавести Народну банку Србије о престанку обављања послова овлашћеног актуара у друштву, односно не обавља те послове на прописан начин, односно не предложи управи мере за отклањање уочених неправилности у вези с премијом и техничком резервом, односно не обавести Народну банку Србије да управа није спровела те мере, односно не преиспита у прописаном року своје мишљење о финансијском извештају друштва за осигурање или не обавести о том мишљењу надлежни орган друштва (чл. 163, 164, 165. и 172);

15) сходном применом чл. 163, 164, 165. и 172. овог закона, као овлашћени актуар, не обавести Народну банку Србије о престанку обављања послова овлашћеног актуара у друштву, односно не обавља те послове на прописан начин, односно не предложи управи мере за отклањање уочених неправилности у вези с премијом и техничком резервом, односно не обавести Народну банку Србије да управа није спровела те мере, односно не преиспита у прописаном року своје мишљење о финансијском извештају друштва за реосигурање или не обавести о том мишљењу надлежни орган друштва (члан 69);

16) као члан органа друштва за осигурање, акционар, запослени, односно друго лице у вези с радом у друштву, односно у вршењу услуга за друштво, не поступа на прописан начин с поверљивим подацима који су му доступни у вези с осигурањем, односно другим корисником права из осигурања (члан 175);

17) као принудни управник, донесе одлуке из надлежности органа управе без сагласности Народне банке Србије, односно не придржава се у свом раду инструкција Народне банке Србије,

односно не предузме мере неопходне за успостављање поновне пословне стабилности и ликвидности друштва за осигурање (члан 208);

18) сходном применом члана 208. овог закона, као принудни управник, донесе одлуке из надлежности органа управе без сагласности Народне банке Србије, односно не придржава се у свом раду инструкција Народне банке Србије, односно не предузме мере неопходне за успостављање поновне пословне стабилности и ликвидности друштва за реосигурање (члан 69);

19) као принудни управник, не достави Народној банци Србије извештај о друштву за осигурање или га не достави у прописаном року (члан 209);

20) сходном применом члана 209. овог закона, као принудни управник, не достави Народној банци Србије извештај о друштву за реосигурање или га не достави у прописаном року (члан 69);

21) као принудни управник, не сазове скупштину друштва за осигурање или је не сазове на прописан начин (члан 210);

22) сходном применом члана 210. овог закона, као принудни управник, не сазове скупштину друштва за реосигурање или је не сазове на прописан начин (члан 69).

Г л а в а XVI

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Прелазне одредбе

Постојећа друштва за осигурање и друга лица

Члан 267.

Друштва за осигурање, друштва за реосигурање, друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању, заступници у осигурању, агенције за пружање других услуга у осигурању, као и правна лица која послове пружања других услуга у осигурању обављају у посебно организованом делу, који су основани у складу са Законом о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013), настављају да раде на начин на који су и под условима под којима су уписани у регистар надлежног органа и с делатношћу за коју су добили дозволу Народне банке Србије – до окончања поступка усклађивања са овим законом.

Сагласности за обављање функције члана управе, односно надзорног одбора дате на основу Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013) остају на снази до окончања поступка усклађивања у смислу става 1. овог члана.

Усклађивање друштава за осигурање и других лица

Члан 268.

Друштва за осигурање и друга лица из члана 267. став 1. овог закона дужни су да своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Друштво за осигурање које на дан ступања на снагу овог закона има дозволу за обављање појединих или свих врста животних осигурања и појединих или свих врста неживотних осигурања

дужно је да обавезу прописану у члану 25. став 3. овог закона изврши у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана дужна су да доказе о усклађивању у смислу тих ставова доставе Народној банци Србије у року од 15 дана од дана њиховог усвајања.

Ако на основу достављених доказа утврди да су лица из става 1. овог члана своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте ускладила са одредбама овог закона, односно да је лице из става 2. овог члана извршило обавезу прописану у члану 25. став 3. овог закона – Народна банка Србије ће, у року од 60 дана од дана пријема потребне документације, донети решење којим ће утврдити да су та лица испунила услове који су овим законом прописани за обављање делатности осигурања.

Изузетно од става 4. овог члана, ако, при усклађивању са одредбама овог закона, агенција за пружање других услуга у осигурању, односно правно лице које послове пружања других услуга у осигурању обавља у посебно организованом делу Народној банци Србије достави доказе о престанку обављања послова пружања других услуга у осигурању – Народна банка Србије ће донети решење о престанку важења дозволе за обављање ових послова.

Ако лица из става 1. овог члана своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте не ускладе са одредбама овог закона у року из тог става, односно ако лице из става 2. овог члана обавезу из члана 25. став 3. овог закона не изврши у прописаном року – Народна банка Србије ће донети решење о одузимању тим лицима дозволе за обављање делатности осигурања.

Друштво за посредовање у осигурању које обавља послове заступања у осигурању

Члан 269.

Друштво за посредовање у осигурању које на дан ступања на снагу овог закона има дозволу за обављање послова заступања у осигурању за одређену врсту осигурања, и које изврши усклађивање из члана 268. став 1. овог закона, задржава право на провизију по основу уговора о осигурању које је закључило до тог дана у име и за рачун друштва за осигурање, све до истека времена на које су ти уговори закључени.

*Банка која послове заступања у осигурању обавља на основу
сагласности Народне банке Србије*

Члан 270.

Банка која на дан почетка примене овог закона послове заступања у осигурању обавља на основу сагласности Народне банке Србије дате на основу Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013) – сматра се да има претходну сагласност Народне банке Србије из члана 98. став 2. овог закона.

Овлашћени актуар

Члан 271.

Лицу које на дан почетка примене овог закона има овлашћење Народне банке Србије за обављање актуарских послова, односно које је звање овлашћеног актуара стекло у складу с прописима који су важили до тог дана – признаје се то звање, и то лице може обављати актуарске послове у складу са овим законом.

*Овлашћени посредници и овлашћени заступници***Члан 272.**

Лице које на дан почетка примене овог закона има овлашћење Народне банке Србије за обављање послова посредовања у осигурању, односно послова заступања у осигурању – сматра се да има овлашћење из члана 92. став 3. овог закона, односно члана 105. став 3. овог закона.

Лице које на дан почетка примене овог закона има овлашћење за обављање послова посредовања у осигурању може да обавља и послове посредовања у реосигурању.

*Узастопне ревизије***Члан 273.**

При рачунању узастопних ревизија из члана 182. став 3. овог закона у обзир се узимају и узастопне ревизије које су у друштву за осигурање/реосигурање обављене до дана почетка примене овог закона.

*Послови осигурања/реосигурања до приступања Републике Светској трговинској организацији, односно Европској унији***Члан 274.**

До дана приступања Републике Светској трговинској организацији, код страног друштва за реосигурање могу се реосигурати ризици за које се у Републици не може обезбедити реосигурање, односно за које се у Републици не врши реосигурање, као и други ризици за које то пропише Влада Републике Србије.

До дана приступања Републике Европској унији, код страног друштва за осигурање могу се осигурати ризици за које се у Републици не врши осигурање, као и други ризици за које то пропише Влада Републике Србије.

*Страна држава***Члан 275.**

До дана приступања Републике Европској унији, страна држава означава сваку страну државу, а након дана овог приступања – означава државу која није Република и није држава чланица.

*Страно друштво за осигурање/реосигурање***Члан 276.**

Страно друштво за осигурање/реосигурање, до дана приступања Републике Европској унији, означава правно лице које има седиште изван Републике и које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе, које поседује дозволу за рад надзорног органа те државе и које обавља послове осигурања/реосигурања, а након дана овог приступања означава правно лице које има седиште изван Републике или друге државе чланице и које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те

државе, које поседују дозволу за рад надзорног органа те државе и које обавља послове осигурања/реосигурања.

Страно друштво за посредовање/заступање у осигурању

Члан 277.

Страно друштво за посредовање/заступање у осигурању, до дана приступања Републике Европској унији, означава правно лице које има седиште изван Републике, које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе и које обавља послове посредовања/заступања у осигурању, а након дана овог приступања означава правно лице које има седиште изван Републике или друге државе чланице, које је основано и уписано у регистар надлежног органа државе порекла у складу с прописима те државе и које обавља послове посредовања/заступања у осигурању.

Рок за доношење прописа за извршавање овог закона

Члан 278.

Прописи за извршавање овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа из члана 243. став 4. овог закона, који ће се донети после почетка примене тог става.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013), осим одредаба тих прописа које су супротне овом закону.

Започети поступци

Члан 279.

Поступци за давање дозвола, сагласности и овлашћења Народне банке Србије који су започети до дана почетка примене овог закона а нису окончани до тог дана – окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Поступци контроле Народне банке Србије започети до дана почетка примене овог закона окончаће се по одредбама Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013).

Поступци контроле Народне банке Србије који се врше после дана почетка примене овог закона а обухватају пословање друштва за осигурање, односно другог субјекта надзора до тог дана – окончаће се у складу са одредбама овог закона, с тим да се за неправилности у пословању учињене до дана почетка примене овог закона могу изрећи мере из члана 197. став 1. овог закона, осим мера из тач. 1), 2) и 5) тог става.

2. Завршне одредбе

Престанак важења закона

Члан 280.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013), осим члана 234. тог закона који престаје да важи даном ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, одредбе чл. од 243. до 243в. и чл. од 243д. до 243ж. Закона о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/2004, 70/2004 – исправка, 61/2005, 61/2005 – др. закон, 85/2005 – др. закон, 101/2007, 63/2009 – одлука УС, 107/2009, 99/2011, 119/2012 и 116/2013) примењиваће се на друштва за осигурање до окончања поступка приватизације тих друштава.

Ступање на снагу закона

Члан 281.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” и примењиваће се после истека шест месеци од дана његовог ступања на снагу, осим одредаба члана 233. овог закона, као и одредаба чл. 234, 235. и 262. ст. 1. и 3. овог закона у делу који се односи на страну друштво за реосигурање, односно његов огранак, које ће се примењивати од дана приступања Републике Светској трговинској организацији, одредаба чл. 232, 236, 237. и 262. ст. 2. и 4. овог закона, као и одредаба чл. 234, 235. и 262. ст. 1. и 3. овог закона у делу који се односи на страну друштво за осигурање, односно његов огранак, које ће се примењивати после истека четири године од дана приступања Републике Светској трговинској организацији и одредаба чл. од 238. до 255. и члана 263. овог закона, које ће се примењивати од дана приступања Републике Европској унији.